T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

J.J.F. DOTZAUER-EXERCISES FOR VIOLONCELLO BOOK I ETÜT KİTABI HAKKINDA EĞİTİMCİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TAN DEMİROĞLU

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. BEGÜM ÖZ

ÇANAKKALE – 2025

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

J.J.F. DOTZAUER-EXERCISES FOR VIOLONCELLO BOOK I ETÜT KİTABI HAKKINDA EĞİTİMCİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TAN DEMİROĞLU

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. BEGÜM ÖZ

ÇANAKKALE – 2025

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Tan DEMİROĞLU tarafından Prof. Dr. Begüm ÖZ yönetiminde hazırlanan ve **18/11/2025** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan "**J.J.F. Dotzauer-Exercises for Violoncello Book I Etüt Kitabı Hakkında Eğitimci ve Öğrenci Görüşleri**" başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'**nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	**İmza**
Prof. Dr. Begüm ÖZ	……
Prof. Dr. Özge GENÇEL ATAMAN	……
Dr. Öğr. Üye. Muzaffer Soner YILMAZ	……

Tez No : 10771339
Tez Savunma Tarihi : 18/11/2025

……
Prof. Dr. Melis ULU DOĞRU
Enstitü Müdürü

../../20..

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Tan DEMİROĞLU

18/11/2025

TEŞEKKÜR

Bu yüksek lisans tezinin hazırlanma sürecinde bilgi, birikim ve rehberliğiyle bana yol gösteren, akademik desteği ve yönlendirmeleriyle çalışmamın gelişimine büyük katkı sağlayan danışmanım Prof. Dr. Begüm ÖZ'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca her koşulda yanımda olan, destekleriyle bana güç veren sevgili annem Gülay DEMİROĞLU'na ve babam Volkan DEMİROĞLU'na sonsuz şükranlarımı sunarım.

Aynı şekilde, her zaman yanımda olan, moral ve motivasyonlarıyla bu süreci daha güçlü bir şekilde geçirmeme katkı sağlayan kıymetli ablalarım Gizem GEZER ve Duygu YALÇIN'a da teşekkür ederim.

Tan DEMİROĞLU

Çanakkale, Kasım, 2025

ÖZET

J.J.F. DOTZAUER-EXERCISES FOR VIOLONCELLO BOOK I ETÜT KİTABI HAKKINDA EĞİTİMCİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Tan DEMİROĞLU
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Yüksek Lisans Tezi
Danışman: Prof. Dr. Begüm ÖZ
18/11/2025, 87

Bu araştırma, J. J. F. Dotzauer'in Exercises for Violoncello Book I adlı etüt kitabının viyolonsel eğitimindeki pedagojik konumunu ve işlevselliğini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenolojik desen benimsenmiş; Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde viyolonsel eğitimi alan lisans öğrencileri (n=10) ile bu alanda uzmanlaşmış öğretim elemanlarının (n=7) görüşleri olmak üzere toplam 17 katılımcının deneyimleri sistematik biçimde analiz edilmiştir. Katılımcılar arasında yer alan öğrencilerin tamamı 3. ve 4. sınıf düzeyinde olup viyolonsel deneyimleri 2 ile 8 yıl arasında değişmektedir. Öğretim elemanları ise farklı yükseköğretim kurumlarında lisansüstü düzeyde eğitim verme yetkinliğine sahiptir. Veri toplamada yarı yapılandırılmış görüşme formları ile kapalı uçlu anketlerden yararlanılmış; elde edilen veriler MAXQDA 2022 yazılımı aracılığıyla içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgular, öğrencilerin söz konusu etüt kitabını teknik beceri geliştirme, bireysel çalışma disiplinini destekleme ve sistematik bir öğrenme süreci sunma açısından yüksek düzeyde faydalı bulduklarını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, öğrenci görüşlerinde müzikal çeşitliliğin sınırlılığı ve bazı teknik boyutlarda karşılaşılan yetersizlikler de eleştirel biçimde dile getirilmiştir. Öğretim elemanları ise eserin tarihsel önemini vurgulayarak, güncel çello pedagojisinde hâlen geçerliliğini koruyan yapısını, öğrenci dostu ilerleyişini ve temel teknik becerileri pekiştirmedeki etkinliğini ön plana çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Viyolonsel Eğitimi, Dotzauer Etüt Kitabı, Nitel Araştırma, Pedagojik Analiz, Müzikal Gelişim

ABSTRACT

J.J.F. DOTZAUER-EXERCISES FOR VIOLONCELLO BOOK I ETUDE BOOK OPINIONS OF EDUCATORS AND STUDENTS

Tan DEMİROĞLU
Çanakkale Onsekiz Mart University
School of Graduate Studies
Master's Thesis in Fine Arts Education
Advisor: Prof. Dr. Begüm ÖZ
18/11/2025, 87

This study aims to examine in depth the pedagogical position and functionality of J. J. F. Dotzauer's Exercises for Violoncello Book I within cello education. Employing a phenomenological research design, the study systematically analyzed the experiences of a total of 17 participants, including undergraduate cello students (n=10) from various universities in Turkey and cello instructors (n=7) who are experts in the field. All student participants were in their third or fourth year of study, with cello experience ranging from 2 to 8 years, while the instructors possessed the qualifications to teach at the graduate level across different higher education institutions. Data were collected through semi-structured interview forms and closed-ended questionnaires, and subsequently analyzed using content analysis via MAXQDA 2022 software. Findings indicate that students consider the etude book highly beneficial for developing technical skills, supporting individual practice discipline, and providing a systematic learning trajectory. However, they also critically noted limitations regarding musical diversity and certain technical aspects. The instructors, on the other hand, emphasized the historical significance of the work, its continued relevance in contemporary cello pedagogy, its student-friendly progression, and its effectiveness in reinforcing fundamental technical skills.

Keywords: Cello Education, Dotzauer Method, Qualitative Research, Pedagogical Analysis, Musical Development

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI i
ETİK BEYANI ii
TEŞEKKÜR iii
ÖZET iv
ABSTRACT v
İÇİNDEKİLER vi
SİMGELER VE KISALTMALAR ix
TABLOLAR DİZİNİ x
ŞEKİLLER DİZİNİ xi

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

1.1. Problem Durumu 1
1.1.1. Alt Problemler 3
1.2. Araştırmanın Amacı 4
1.3. Araştırmanın Önemi 4
1.4. Araştırmanın Varsayımları 5
1.5. Sınırlılıklar 6
1.6. Tanımlar 7

İKİNCİ BÖLÜM
KURAMSAL ÇERÇEVE 9

2.1. Müzik Eğitimi 9
2.2. Çalgı Eğitimi 11
2.3. Viyolonsel Eğitimi 11
2.4. Çalgı Öğretim Yöntemleri ve Öğrenme Kuramları 13
2.5. Viyolonsel Eğitiminde Etüt Kullanımının Önemi ve Kullanılan Etütler 15
2.6. Justus Johann Friedrich Dotzauer 17
2.7. Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan Değerlendirme Ölçütleri ve Dotzauer Kitabının Değerlendirmesi 18
2.8. İlgili Araştırmalar 19

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM 23
3.1. Araştırmanın Modeli ... 23
3.2. Çalışma Grubu ... 23
3.3. Veri Toplama Araçları ... 28
3.4. Verilerin Toplanması ... 29
3.5. Verilerin Analizi ... 29
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR VE YORUMLAR 31
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 31
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 36
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 38
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 40
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 43
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 46
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 49
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 56
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 58
4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 61
4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 64
4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ... 68
BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER 71
5.1. Sonuç ... 71
5.2. Tartışma ... 74
5.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 74
5.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 75
5.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 75
5.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 76
5.2.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 76
5.2.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 76
5.2.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 77
5.2.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 77
5.2.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Tartışma ... 77

5.2.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Tartışma 78
5.2.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma 78
5.2.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma 79
5.3. Öneriler 79
KAYNAKÇA 81
EKLER I
EK 1. ETİK KURULU İZNİ I
EK 2. SORULAR VE ANKET II
EK 3. YAYIN KABUL BİLGİSİ VII
EK 4. BAŞARI SERTİFİKASI VIII
EK 5. BAŞARI SERTİFİKASI IX

SİMGELER VE KISALTMALAR

ABD	Ana Bilim Dalı
GSF	Güzel Sanatlar Fakültesi
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
MEBYÖP	Millî Eğitim Bakanlığı Yaygın Öğretim Programı
MAXQDA	MAXQDA Qualitative Data Analysis Software (Nitel Veri Analiz Yazılımı)
Op.	Opus (Eser Numarası)
PDF	Portable Document Format
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Katılımcıların kişisel özellikleri	25
Tablo 2	Öğretim elemanlarının demografik özellikleri	27

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa No
Şekil 1	Exercises for Violoncello Book I etüt kitabına yönelik genel yaklaşım	31
Şekil 2	Dotzauer etüt kitabı ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	32
Şekil 3	Dotzauer etüt kitabı güçlü yönleri ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	33
Şekil 4	Dotzauer etüt kitabı zayıf yönleri ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	35
Şekil 5	Dotzauer etüt kitabına yönelik görüşlerden elde edilen kod haritası	44
Şekil 6	Dotzauer etüt kitabının uygulanabilirlik düzeyi ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	46
Şekil 7	Dotzauer etüt kitabı teknik gelişim ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	50
Şekil 8	Dotzauer etüt kitabı öğrenci dostu yapı ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	56
Şekil 9	Dotzauer etüt kitabının müzikalite gelişimi ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	59
Şekil 10	Dotzauer etüt kitabı gelişim ve ilerleme ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	61
Şekil 11	Dotzauer etüt çeşitlilik ve kapsam ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli	64

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

Çuhadar'a (2016) göre eğitim, bireyde davranış değiştirme sürecidir. Sanat eğitiminin bir dalı olan müzik eğitimi ise bireylere müzikal nitelik kazandırmak ve müzikal davranışlarını geliştirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Uçan, 1996). Bu bağlamda müzik eğitiminin önemli bir boyutu olan çalgı eğitimi, öğrencilerin müzik yaşantısında belli başlı davranışların geliştirildiği bir süreç olduğu söylenebilir. Çalgı eğitimi birçok dala ayrılır, bunlardan bir tanesi de viyolonsel eğitimidir. Viyolonsel eğitimi etkinlikleri, eğitimin gerçekleşebilmesi için bireyin davranışlarına disiplin ve düzen kazandırmayı hedeflemektedir (Kahraman ve Demirbatır, 2023). Viyolonsel eğitimi sürecinde bazı etüt kitapları ve metotlara ihtiyaç duyulmaktadır. *Dotzauer Exercises for Violoncello Book I* etüt kitabının, viyolonsel önemli bir kaynak olduğu göze çarpmaktadır. Parasız'ın (2009) da belirttiği üzere çalgı eğitimi zorlu, uzun, sabır gerektiren bir süreç olup, bu süreçte öğretmen-öğrenci iletişimi büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, sıkça yararlanılan bir kaynak olduğu bilinen D*otzauer Exercises for Violoncello Book I* etüt kitabı hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri incelenmiştir.

1.1. Problem Durumu

Urhal ve Can'a (2016) göre, enstrüman öğretiminin başlangıç aşamasından itibaren kullanılan yöntem kitapları, yalnızca teknik yeterlikleri ve müzikal duyarlılığı desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda icra becerilerinin bütüncül biçimde ilerlemesine de katkı sağlamaktadır. Viyolonsel alanındaki uygulamalı eğitim süreci ise bireyin salt teknik hakimiyet kazanmasıyla sınırlı olmayıp; estetik algı, ifade kapasitesi ve kapsamlı bir enstrümantal farkındalık geliştirmesini hedefleyen uzun soluklu, disiplinli bir öğrenme deneyimini gerektirmektedir. Bu bağlamda, pedagojik bir referans olarak kullanılan etüt kitapları, bireysel çalışmanın temel bileşenleri arasında yer almakta ve öğrencinin teknik yetilerinin kademeli olarak yapılandırılmasında kritik bir işlev üstlenmektedir (Küçükkaya, 2020). Öğrenenlerin süreç boyunca çeşitli teknik ve müzikal zorluklarla karşılaşması doğal bir durumdur. Viyolonsel performansında ilerleme kaydedebilmek ve karşılaşılan

güçlükleri aşabilmek için seçilen etütlerin ve alıştırmaların amaçlı, planlı ve bilinçli bir çalışma stratejisiyle ele alınması gerekmektedir (Umuzdaş, 2013).

Viyolonsel için yazılmış temel etüt kitaplarından biri olan Dotzauer Exercises for Violoncello Book I, on dokuzuncu yüzyılın başlarında Johann Justus Friedrich Dotzauer tarafından kaleme alınmıştır. Eserde yer alan 34 etüt, öğrencinin teknik gelişim sürecine uygun olarak pedagojik bir dizge içinde sıralanmış olup, her bir çalışma belirli teknik yeterlikleri kazandıracak şekilde sistemli biçimde yapılandırılmıştır. Türkiye'de viyolonsel eğitimi bağlamında yürütülen araştırmalarda bu metodun yeri dönem dönem ele alınmış; özellikle hedef davranışlara uygunluğu, teknik kapsamı ve öğretim basamaklarına ilişkin çeşitli değerlendirmeler sunulmuştur (Bulut ve Topaloğlu, 2012). Ayrıca Kumtepe ve Kayaaslan'ın (2023) belirttiği üzere, enstrüman eğitiminde kullanılan materyaller, eğitmenlerin pedagojik yaklaşımları ve öğrencilerin düzeyleri, viyolonsel öğrenme sürecinin ilerleyişini ve bireysel gelişim çizgisini belirgin biçimde etkileyebilmektedir.

Mevcut literatürde, Dotzauer Etütlerinin öğretmen ve öğrenci deneyimleri temelinde uygulamaya yönelik kapsamlı bir pedagojik çözümlemeyle ele alındığı çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Oysa Dotzauer Exercises for Violoncello Book I, viyolonsel eğitiminde yaygın olarak kullanılan başlıca etüt kitaplarından biridir (Felek ve Demirci, 2012; Özçimen ve Burubatur, 2012). Bu nedenle, etütlerin güncel müzik pedagojisi ilkeleriyle ne derece uyumlu olduğu, öğrenci merkezli yaklaşımlarla nasıl bütünleştirildiği, teknik yeterlik kazandırma potansiyeli ve öğrenci gelişimine katkı düzeyi gibi soruların öğretmen ve öğrenci perspektiflerinden incelenmesi, bireysel çalgı eğitiminde materyal seçimine ilişkin bilimsel temelli bir farkındalık sağlayacaktır. Bu bağlamda, araştırmada Dotzauer kitabının viyolonsel öğretimindeki uygulanabilirliği, teknik katkısı ve pedagojik yapısının mevcut durumu ortaya konulmuştur.

Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi, "J. J. F. Dotzauer Exercises For Violoncello Book I kitabının, eğitmen ve öğrenci perspektifinde viyolonsel eğitimine katkıları nelerdir?" olarak belirlenmiştir.

1.1.1. Alt Problemler

1. Öğretim elemanlarına göre, Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının eğitsel açıdan güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?

2. Öğretim elemanlarının değerlendirmelerine göre, etüt kitabının pedagojik açıdan yararlı bulunan yönleri nelerdir?

3. Öğretim elemanlarının görüşlerine göre, etüt kitabının viyolonsel eğitiminde tercih edilme nedenleri nelerdir?

4. Öğretim elemanlarına göre, bu etüt kitabı ile çalışılırken başka bir metot veya ek kaynağa duyulan ihtiyaç hangi durumlarda ortaya çıkmaktadır?

5. Öğretim elemanlarının ifadelerine göre, etüt kitabına ilişkin elde edilen kavramlar arasında kurulan tematik bağların düzeyi nasıldır?

6. Öğrencilere göre, Exercises for Violoncello Book I bireysel çalgı eğitiminde nasıl bir materyal olarak değerlendirilmektedir?

7. Öğrencilerin görüşlerine göre, etüt kitabının teknik gelişime sağladığı katkılar nelerdir?

8. Öğrencilerin değerlendirmelerine göre, etüt kitabının teknik becerilerin gelişimine katkı düzeyi nasıl tanımlanmaktadır?

9. Öğrencilere göre, etüt kitabının öğrenci dostu bir yapıya sahip olup olmadığı nasıl değerlendirilmektedir?

10. Öğrencilerin görüşlerine göre, etüt kitabının müzikal gelişime katkıları nelerdir?

11. Öğrencilerin algılarına göre, etüt kitabının bireysel gelişim ve ilerleme sürecine etkisi nasıldır?

12. Öğrencilerin değerlendirmelerine göre, etüt kitabının kapsamı ve içerik çeşitliliği hangi yönleriyle öne çıkmaktadır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, bireysel çalgı eğitiminde yaygın olarak kullanılan *J. J. F. Dotzauer - Exercises for Violoncello Book I* adlı etüt kitabının, viyolonsel eğitimi sürecindeki pedagojik işlevselliğini öğretim elemanları ve lisans düzeyindeki öğrencilerin deneyim ve görüşleri doğrultusunda çok boyutlu olarak değerlendirmektir. Araştırma kapsamında, etüt kitabının teknik beceri kazandırma, müzikal gelişimi destekleme, öğrenci motivasyonunu etkileme, öğretim sürecine uyarlanabilirlik gibi yönleri pedagojik bir çerçevede ele alınarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, öğrenci ve öğretmen görüşleri üzerinden kitabın eğitimsel katkıları analiz edilerek, bireysel çalgı eğitimine yönelik materyal kullanımına ilişkin bilimsel temelli veriler sunulmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Viyolonsel eğitimi sürecinde kullanılan etüt kitapları, öğrencilerin teknik, bilişsel ve müzikal gelişimlerinin planlı ve yapılandırılmış biçimde desteklenmesinde önemli bir role sahiptir. Bu bağlamda, pedagojik değeri tarihsel olarak kabul edilen *J. J. F. Dotzauer - Exercises for Violoncello Book I* adlı etüt kitabının günümüz öğretim ortamlarında ne ölçüde etkili biçimde kullanılabildiğinin değerlendirilmesi, yalnızca öğretim uygulamalarının niteliği açısından değil, aynı zamanda müzik eğitimi literatürüne sağlayacağı katkılar bakımından da önem taşımaktadır.

Türkiye'de Dotzauer metoduna ilişkin çalışmaların sınırlı olduğu, mevcut araştırmaların ise daha çok kitabın teknik içeriğine ve hedef davranışlara odaklandığı; buna karşın öğretmen ve öğrenci deneyimlerine dayalı bütüncül pedagojik çözümlemelere yeterince yer verilmediği görülmektedir (Bulut ve Topaloğlu, 2012; Küçükkaya, 2020). Bu araştırmada viyolonsel eğitmenleri ve öğrencilerinden elde edilen görüşlerin, literatüre yeni bir perspektif kazandıracağı, metodu aktif olarak kullanan eğitmenlere uygulama bağlamında yol göstereceği ve öğrenenlerin gelişimine dolaylı katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Dotzauer etütlerinin uluslararası alanda hâlen başlıca temel kaynaklardan biri olarak kullanılmaya devam etmesi (Brown, 2021; Gorgoretti, 2013; Özçimen ve Burubatur, 2012; Tunca, 2003) bu çalışmanın farklı kültürel ve pedagojik bağlamlara uyarlanabilir nitelikte olduğunu göstermektedir. Ayrıca araştırma bulgularının, çalgı eğitimi alanında yapılacak karşılaştırmalı çalışmalara katkı sunması ve geleneksel yöntemlerle çağdaş pedagojik yaklaşımların bir arada kullanılabileceği yeni öğretim modellerinin geliştirilmesine olanak sağlayabileceği öngörülmektedir. Orhan, Ercan ve Arıcı Kethüda'nın (2017) belirttiği üzere, enstrüman eğitiminde kullanılan materyallerin sistematik biçimde analiz edilmesi, öğrencinin motivasyonunu, gelişim hızını ve çalgıya yönelik bağlılığını doğrudan etkileyen temel bir unsurdur.

Bu doğrultuda, viyolonsel eğitmenleri ve öğrencilerinin görüşlerinden hareketle, söz konusu etüt kitabına ilişkin pedagojik farkındalığın artırılması, materyal seçiminde bilimsel temelli karar süreçlerinin desteklenmesi ve viyolonsel eğitiminin niteliğinin geliştirilmesine yönelik katkılar sunulacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlar temel alınmıştır:

1. Araştırmaya katılan viyolonsel öğretim elemanları ile lisans düzeyindeki öğrencilerin görüşlerini samimi, açık ve gerçeğe uygun biçimde ifade ettikleri,

2. Görüşme formunda yer alan soruların, *Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I* etüt kitabının pedagojik işlevselliğini ortaya koymada yeterli olduğu,

3. Çalışma kapsamında görüşülen 17 katılımcının (öğretim elemanları ve 1.– 4. sınıflarda öğrenim gören viyolonsel öğrencileri) araştırmanın amaçları açısından anlamlı ve yeterli bir örneklem oluşturduğu,

4. Katılımcıların *Dotzauer Book I* etüt kitabını yeterli düzeyde tanıdıkları ve bireysel çalgı eğitim süreçlerinde aktif olarak deneyimledikleri varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıdaki kapsam ve koşullar çerçevesinde sınırlıdır:

1. Araştırmanın çalışma alanı, Türkiye'deki devlet üniversitelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Devlet Konservatuvarları ile Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleriyle sınırlıdır. Ancak evreni oluşturan tüm kurumlar yerine, erişilebilirlik ve ölçüt örnekleme yoluyla belirlenen bir grup viyolonsel öğretim elemanı ve lisans öğrencisi araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.

2. Araştırmanın örneklemi, 2024–2025 eğitim-öğretim yılında farklı yükseköğretim kurumlarında viyolonsel eğitimi veren 7 öğretim elemanı ile 3. ve 4. sınıf düzeyinde öğrenim gören 10 öğrenciden oluşan toplam 17 katılımcı ile sınırlıdır. Örneklemin büyüklüğü ve bileşimi, nitel araştırma yaklaşımının doğası gereği derinlemesine veri elde etme amacıyla belirlenmiştir.

3. Çalışmada yalnızca J. J. F. Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I adlı etüt kitabı incelenmiştir. Dolayısıyla diğer viyolonsel metotlarına ilişkin pedagojik değerlendirmeler araştırmanın kapsamı dışındadır.

4. Verilerin yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış olması ve çözümlemede içerik analizi yönteminin kullanılması, araştırma bulgularının yorumlayıcı bir nitel çerçevede elde edilmesine yol açmıştır. Nitel araştırma yaklaşımının doğası gereği, çalışma geniş ve temsili bir örneklem oluşturmayı amaçlamamış; bu nedenle ulaşılan sonuçlar yalnızca araştırmaya katılan bireylerin deneyimleriyle sınırlıdır ve genellenebilirlik iddiası taşımamaktadır.

1.6. Tanımlar

Müzik Eğitimi: Müzik eğitimi, bireyin temel yaşantılarına dayalı olarak belirli amaç ve kazanımlar doğrultusunda yürütülen planlı ve sistemli bir öğretim sürecidir (Uçan, 2005).

Çalgı Eğitimi: Çalgı eğitimi, bireyin bir enstrümana yönelik teknik ve sanatsal becerileri sistematik bir biçimde kazandığı uzun soluklu bir eğitim sürecidir (Çoban, 2011).

Viyolonsel Eğitimi: Viyolonsel eğitimi, bireyin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal boyutlarını bütüncül olarak geliştirmeyi amaçlayan çalgı eğitimi kapsamında önemli bir alt alandır (Demirbatır, 1999).

Etüt: Etütler, çalgı eğitiminde teknik ve müzikal becerilerin gelişimini desteklemek amacıyla kullanılan, belirli zorluklara odaklanan müziksel çalışma parçalarıdır (Öztürk, 2007).

J. J. F. Dotzauer*:* On dokuzuncu yüzyıl Almanya'sında çello eğitimi ve repertuvarına katkı sağlayan, pedagojik etütleriyle tanınan ve çok sayıda orkestra ile oda müziği eseri bestelemiş bir müzikçidir (Karadut, 2012).

Yakınsal Gelişim Alanı (YGA): Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanı kuramı, bireyin tek başına gerçekleştiremediği görevleri, yetişkinler veya daha yetkin akranların rehberliğiyle başarabileceğini öne sürer (Uyanık Balat ve Arslan Çiftçi, 2018).

Bloom'un Taksonomisi: Bloom'un bilişsel alan taksonomisi, öğrenmeyi bilgi, anlama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme düzeylerinde yapılandıran altı aşamalı bir sınıflandırma sistemidir (Bloom vd., 1956).

Bandura'nın Sosyal Öğrenme Teorisi: Bandura'nın sosyal öğrenme kuramı, bireylerin davranışları kendi deneyimlerinden çok başkalarını gözlemleyerek öğrendiğini ve bu sürecin model alma, gözlem ve geri bildirimlerle şekillendiğini savunur (Bandura, 1986).

İKİNCİ BÖLÜM
KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde müzik eğitimi, çalgı eğitimi, viyolonsel eğitimi, viyolonsel eğitiminde kullanılan etütler, viyolonsel eğitiminde etüt çalışmanın önemi, J. J. F. Dotzauer, Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan Değerlendirme Ölçütleri ve Dotzauer Kitabının Değerlendirmesi ve araştırma konularına ilişkin ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, bireyin müziksel becerilerinin geliştirilmesinin ötesinde; estetik duyarlılığının, sosyal etkileşim becerilerinin ve bilişsel yeterliklerinin bütüncül olarak desteklendiği çok boyutlu bir öğretim sürecidir. Bu süreç yalnızca teknik çalgı becerilerinin kazandırılmasına indirgenemeyecek kadar kapsamlı olup, aynı zamanda bireyin duyuşsal gelişimini, kültürel kimliğini ve ifade gücünü de biçimlendirmeyi amaçlamaktadır (Kılıç 2016; Şendurur ve Barış, 2002). Uçan'a (2005) göre müzik eğitimi, bireyin temel yaşantıları çerçevesinde, belirli amaçlar ve kazanımlar doğrultusunda sürdürülen planlı ve sistemli bir eğitim sürecidir. Bu tanım, müzik eğitiminin yalnızca sanat icrasına değil, aynı zamanda bireyin eğitsel, toplumsal ve kültürel gelişimine katkı sunan çok yönlü bir alan olduğuna işaret etmektedir.

Müzik kurumlarında verilen mesleki müzik eğitiminin; işitme eğitimi, solfej, armoni, müzik tarihi, bireysel çalgı eğitimi ve toplu müzik çalışmaları gibi alt alanlardan oluşmakta ve bu yönüyle hem teorik hem uygulamalı bir yapıya sahip olduğu görülmektedir (Çuhadar, 2016). Özellikle bireysel çalgı eğitimi, müzik eğitiminin merkezinde yer almakta ve öğrenenin kişisel gelişiminde derin etkiler yaratmaktadır (Çoban 2011; Demirbatır, 1999). Sanat Eğitiminin bir dalı olan müzik eğitimi sürecinde bireyin, yalnızca nota okumayı veya bir enstrümanı çalmayı öğrenmediği; aynı zamanda bu süreçte disiplin, sabır, öz düzenleme, estetik karar verme ve grup çalışmasına katılma gibi yaşamsal beceriler de kazandığı düşüncesine ulaşılabilir. Bu yönüyle müzik eğitiminin hem

bireyin iç dünyasını zenginleştiren hem de toplumsal uyumuna katkı sağlayan bir araç olduğu söylenebilir.

Özellikle çağdaş eğitim sistemlerinde müzik eğitimi, *bireyin yaratıcılığını*, *eleştirel düşünme yetisini* ve *duygusal zekâsını* geliştirme yönünde önemli bir potansiyele sahiptir (Gürgen ve Bilen, 2005; Otacıoğlu 2009; Piji Küçük ve Uzun, 2013). Gardner'ın çoklu zekâ kuramı kapsamında değerlendirildiğinde, müziksel zekânın bireyde gelişmesi yalnızca sanatsal yeterlik değil, aynı zamanda bütünsel öğrenme kapasitesinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Vygotsky'nin "Yakınsal Gelişim Alanı" kuramı açısından bakıldığında ise, bireyin müziksel gelişimi; öğretmen, akran ve çevresel faktörlerle kurulan etkileşimler yoluyla üst düzeye taşınmaktadır (Akman, Balat ve Yıldız, 2018). Bu durum, müzik eğitiminin bireyde sosyal öğrenme, model alma ve öz düzenleme gibi bilişsel süreçleri de harekete geçirdiğini göstermektedir.

Nitekim Bandura'nın (1986) sosyal öğrenme kuramı, bireylerin müziksel davranışları ve icra tekniklerini yalnızca bireysel deneyim yoluyla değil, aynı zamanda gözlem, taklit ve model alma yoluyla da öğrendiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, müzik eğitimi süreci sadece öğretici-öğrenen etkileşimini değil, aynı zamanda rol model olan icracıların ve öğretmenlerin davranışlarının da eğitsel etkisini kapsamaktadır. Ayrıca Bloom vd. (1956) bilişsel taksonomisi çerçevesinde değerlendirildiğinde müzik eğitimi, bilgi edinme ve anlama düzeyinden başlayarak, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey zihinsel süreçleri de içeren bir öğrenme alanı olarak tanımlanabilir. Müzik eğitimi, bireyin duyuşsal, bilişsel ve psikomotor gelişim alanlarını eşzamanlı biçimde destekleyen, hem bireysel hem toplumsal yönleri olan, kuramsal ve uygulamalı boyutları içeren çok katmanlı bir eğitim sürecidir. Bu süreçte kullanılan yöntem ve materyallerin pedagojik niteliği, öğretim sürecinin etkililiğini doğrudan belirlemekte; bu nedenle müzik eğitimi yalnızca bir sanat eğitimi alanı değil, aynı zamanda eğitsel araştırmalar açısından da sürekli gelişen bir inceleme konusudur.

2.2. Çalgı Eğitimi

Türkiye'de çalgı eğitimi, ortaöğretim düzeyinde Güzel Sanatlar Liseleri; yükseköğretimde ise Devlet Konservatuvarları, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri ile Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yürütülmektedir. Aytemur'un (2016) belirttiği temel kurumsal çerçeveye ek olarak, son yıllarda Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri de çalgı eğitimine yönelik kapsamlı programlarıyla dikkat çekmektedir.

Çalgı eğitiminin yoğun çalışma gerektiren, doğru kaynakların kullanımı ile yönetilen bir süreç olduğu söylenebilir. Özmenteş (2013) bu sürecin önemli boyutlarından birinin de bireysel çalgı çalışma süreci olduğundan bahsetmiştir. Bu sürecin faydalı olması için bilinçli çalışma tekniklerinin kullanılması gerekmektedir.

Özen (2004), kullanılan öğretim programının eğitim niteliğini etkilediği ve öğretmenin büyük rol oynadığını belirtmiştir. Çalgı eğitiminde kullanılan tekniklerden biri de taklit tekniğidir. Öğrenci öğretmeni izleyerek, yaptıklarını tekrarlayarak gerekli becerileri geliştirir (Çubuk, 1999). Bu sebeple öğretmenin öğrenciye rol model olacağı için çalgısına hâkim olup, temel teknik ve müzikal bilgileri öğrenciye aktarabilecek yeterliliğe sahip olması gerekmektiği söylenebilir.

2.3. Viyolonsel Eğitimi

Viyolonsel hem solo repertuvarda hem de orkestralarda sahip olduğu derin ve zengin tınısıyla dikkat çeken, yaylı çalgılar ailesinin önemli bir üyesidir (Yıldırım Orhan, 2012). Bu yönüyle hem teknik hem de sanatsal açıdan yüksek düzeyde kontrol gerektiren bir enstrüman olan viyolonselin, çalgı eğitimi kapsamında özel bir pedagojik yaklaşım gerektirdiği söylenebilir. Çalgı eğitimi içinde merkezi bir konumda yer alan viyolonsel eğitimi, yalnızca belirli teknik yeterliklerin kazandırılmasıyla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda bireyin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal gelişimini bütüncül biçimde destekleyen çok yönlü bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Demirbatır, 1999).

Türkiye'de viyolonsel eğitimi, konservatuvarlar, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümleri, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında yürütülmektedir. Ayrıca güzel sanatlar liselerinde de ortaöğretim düzeyinde viyolonsel eğitimi verilmekte olup, bu süreç öğrencilerin erken yaşlardan itibaren profesyonel bir yönelime sahip olmalarını sağlamaktadır. Bu kurumsal çeşitliliğin, viyolonsel eğitiminin hem yatay hem dikey eksende disipline edilmiş bir öğretim yapısına sahip olduğunu gösterdiği söylenebilir.

Viyolonsel eğitiminde en dikkat çeken pedagojik boyutlardan biri, öğretmen-öğrenci arasındaki birebir etkileşimin yapıcı niteliğidir (Orme-Stone, 2020). Bireysel çalgı dersleri, öğrencinin doğru tutuş, yay kullanımı, ses üretimi ve pozisyon geçişleri gibi temel teknik becerileri kazanmasında doğrudan gözlem ve geri bildirim temelli öğretimi zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle öğretmenin öğrenciyi birebir görerek gerekli teknik düzeltmeleri yapmasının, eğitimin süreci için önemli bir nokta olduğu söylenebilir.

Etkin bir çalgı eğitimi sürecinde, öğretim teknikleri arasında taklit yoluyla öğrenme önemli yer tutmaktadır (Çubuk,1999). Öğrencinin öğretmenin icrasını gözlemleyerek aynı teknikleri uygulamaya çalışması, özellikle erken evrede öğrenme sürecini hızlandırmakta ve öğrenilen davranışların motor belleğe yerleşmesini kolaylaştırmaktadır (Özmenteş, 2013). Bu durum Bandura'nın sosyal öğrenme kuramı ile de örtüşmektedir; çünkü öğrenciler yalnızca doğrudan deneyimle değil, aynı zamanda öğretmen gibi rol modelleri gözlemleyerek de öğrenirler.

Özçimen ve Burubatur'a (2012) göre viyolonsel eğitiminde yalnızca teknik becerilere ya da müzikal ifadeye odaklanılmamalı, bu iki olgu arasında bir denge kurulmalıdır. Öğrencilerin bir müzik eserini teknik açıdan doğru icra etmelerinin ötesinde, eserin anlatım gücünü anlayarak anlamlı ve etkili bir biçimde yorumlayabilmeleri, eğitimin temel hedefleri arasında yer almalıdır (Saraç, 2003). Bu şekilde viyolonsel eğitimi, öğrencilerin sadece enstrüman çalan bireyler değil, aynı zamanda müzikal düşünceyi benimsemiş, estetik değerlerle donanmış sanat insanları olarak gelişmelerine katkı sağlayabilir.

Viyolonsel eğitimi, bilişsel planlama, fiziksel koordinasyon ve sanatsal ifade unsurlarını bir araya getiren, disiplinli ve bireye özgü pedagojik süreçler gerektiren özel bir eğitim alanıdır (Güdek ve Öztürk, 2016; Şen ve Özdemir, 2017). Etkin viyolonsel öğretimi, öğrencinin müziksel kimliğini yapılandırmada olduğu kadar, bireysel öğrenme kapasitesini ve yaratıcılığını da desteklemede önemli bir rol üstlenmektedir.

2.4. Çalgı Öğretim Yöntemleri ve Öğrenme Kuramları

Çalgı öğretiminde öğrencilerin yalnızca teknik becerilerinin değil, aynı zamanda yaratıcı düşünme ve müzikal ifade yeteneklerinin de geliştirilmesi, etkili bir eğitimin temel hedefleri arasında yer almaktadır. Aytemur, Eldemir ve Sönmezöz (2014), çalgı eğitimini, bireyin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal gelişimini sağlamak amacıyla programlı bir şekilde yürütülen ve çalgıya özgü niteliklere uygun olarak yapılandırılan bir öğretim süreci olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda, yapılandırmacı öğrenme kuramlarına dayalı öğretim yaklaşımları, çalgı eğitimi alanında önemli fırsatlar sunmaktadır (Swanwick ve França 1999). Özellikle bireysel çalgı eğitimi süreçlerinde, öğrenciye rehberlik eden öğretmenin rolü; teknik gelişimi yönlendiren, yaratıcı düşünmeyi teşvik eden ve müzikal anlatımı güçlendiren bir yapıdadır.

Yapılandırmacı eğitime dayanan yaklaşımlar içerisinde Vygotsky'nin Yakınsal Gelişim Alanı (YGA), bireysel çalgı öğretiminde sıklıkla başvurulan bir modeldir. Ancak bu kuram yalnızca teorik düzeyde kalmamakta, müzik eğitimi literatüründe pratik uygulamalarıyla da desteklenmektedir (Creech ve Hallam, 2010). YGA kapsamında öğrenci, kendi başına ulaşamayacağı teknik becerileri, öğretmeninin veya deneyimli bir müzisyenin desteğiyle edinebilmektedir. Özellikle viyolonsel gibi teknik geçişlerin ve vücut mekaniği uyumunun kritik olduğu çalgılarda, öğretmenin aşamalı yönlendirmesi öğrencinin gelişimini büyük ölçüde desteklemektedir (McPherson ve Gabrielsson, 2002).

Destekleme (Scaffolding) stratejisiyle ilişkili olarak, öğretmenin sunduğu rehberliğin zamanla azalması ve öğrencinin bağımsız performansa ulaşması süreci, bireysel çalgı öğretiminde uygulanan yaygın pedagojik yaklaşımlardan biridir. Bu öğretim stratejisi,

özellikle yapılandırmacı öğretim ilkelerine dayanan çağdaş müzik eğitimi yaklaşımlarında etkili olduğu gösterilen uygulamalardan biridir (Jørgensen, 2001).

Bloom'un taksonomi modeli, çalgı öğretimi bağlamında bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanları bütüncül biçimde ele alması açısından önemli bir pedagojik referans noktasıdır. Ancak Bloom'un sınıflamasının doğrudan kendisinden değil, müzik eğitimi literatürüne entegre edilmiş haliyle kullanımı daha işlevsel bir yaklaşım sunmaktadır. Örneğin Krathwohl (2002), Bloom'un taksonomisinin özellikle psikomotor becerilerin gelişimi açısından uygulamalı sanat eğitimlerinde yeniden yorumlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, çalgı eğitimi sürecinde bir öğrencinin etüt çalışmaları sırasında önce teknik bilgiyi edinmesi, ardından bunu uygulaması, teknikleri analiz etmesi ve yaratıcı varyasyonlar üretmesi; taksonominin üst düzey bilişsel aşamalarına karşılık gelmektedir (Anderson ve Krathwohl, 2001).

Bruner'in keşfetmeye dayalı öğrenme kuramı da doğrudan yapılandırmacı öğretimin bir yansıması olarak müzik eğitimine uygulanabilir niteliktedir. Bruner'in öğrenme sarmalı olarak adlandırılan modeli, öğrencinin önce basit düzeyde yapı taşlarını edindiği, ardından bu bilgileri giderek karmaşıklaştırarak yapılandırdığı bir öğrenme sürecini ifade etmektedir. Bu model, özellikle öğrencinin teknik egzersizlerden repertuvar çalışmalarına doğru yönlendirilmesinde kullanılmaktadır (Hallam, 2006). Ayrıca Frierson-Campbell ve Froehlic'in (2022) de ifade ettiği gibi, öğrenmenin en etkili yolu öğrencinin aktif katılımıyla gerçekleştiği için, çalgı öğretiminde öğrencinin keşfederek öğrenmesi pedagojik olarak oldukça işlevsel bir zemine oturmaktadır.

Bandura'nın Sosyal Öğrenme Teorisi, çalgı öğretiminde gözlem, model alma ve taklit yoluyla öğrenmenin önemini vurgulamaktadır. Ancak bu kuram da genellikle müzik pedagojisi bağlamında yeniden ele alınmış çalışmalarda tartışılmaktadır. Bu bağlamda McPherson ve Welch (2012), müzik öğrenme süreçlerinde sosyal etkileşimlerin ve gözlemsel öğrenmenin öğrencinin motivasyonu ve performansı üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymuştur. Öğrencilerin öğretmenlerini ya da deneyimli icracıları

gözlemleyerek hem teknik hem de yorumlama becerileri kazandıkları bu süreç, çalgı eğitiminin doğrudan sosyal bağlamda şekillendiğini göstermektedir.

2.5. Viyolonsel Eğitiminde Etüt Kullanımının Önemi ve Kullanılan Etütler

Viyolonsel eğitimi, sistematik, planlı ve hedef odaklı bir öğretim süreci olup, bu sürecin temel taşı olan metot kitapları ve etütler, öğrencilerin teknik beceriler kazanmaları ve çalgılarında ilerlemelerinde önemli rol oynar (Şişman ve Dalkıran, 2022). Çalgı eğitiminin temel amacı olan doğru tekniklerin kazandırılması ve müzikal ifadenin geliştirilmesi noktasında, etütlerin rolü büyük öneme sahiptir. Öğrenci ile öğretmen arasında yürütülen birebir eğitim sürecinde, etütler hem öğretim hem de değerlendirme aracı olarak işlev görmekte, öğrencinin aşamalı gelişimini destekleyen sistemli bir yol haritası sunmaktadır. Damar ve Sakin (2022), etüt kavramının müzik literatüründe iki anlamda kullanıldığını belirtmektedir: İlki, genellikle metot kitaplarında yer alan ve teknik/müzikal becerileri geliştirmeye yönelik olan çalışma parçaları; ikincisi ise virtüözlük amacı güden ve konser salonlarında icra edilen teknik içerikli solo eserlerdir.

Viyolonsel eğitimi, sadece çalgıya özgü teknik yeterlikleri kazandırmakla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda öğrencinin müzikal duyarlılığını, yorumlama becerilerini ve sanatsal kimliğini geliştirmeyi hedefleyen uzun süreli bir öğrenme sürecini ifade etmektedir. Bu bağlamda etütler, öğrenciye belirli teknik kazanımları sağlamanın yanı sıra karşılaşacağı müzikal zorluklara çözüm üretme becerisi de kazandırır. Orhan ve Arıcı (2015), etütlerin, bireysel çalgı eğitiminin vazgeçilmez araçları olduğunu ve öğrencilerin teknik güçlükleri aşabilmesinde sistematik destek sunduğunu ifade etmektedir. Özellikle viyolonsel gibi pozisyon geçişleri, yay tekniği ve entonasyon gibi çok katmanlı teknik becerileri içeren bir enstrümanda, bu tür çalışmalar aracılığıyla aşamalı öğrenmenin sağlanması büyük önem taşır.

Etütler, pedagojik açıdan hem öğretim hem de uygulama yönü olan küçük ölçekli ancak hedef odaklı eserlerdir. Onuk (2009), Say (2005) ve Yalçınkaya (2012), etütlerin yalnızca çalgı tekniğini geliştirmediğini; aynı zamanda müzikalite, ifade gücü ve stilistik

farkındalık gibi müziksel değerleri de öğrenciye kazandırdığını vurgulamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, her seviyeye uygun olarak seçilmiş etütlerin öğrenci üzerinde çok yönlü gelişim sağladığı söylenebilir. Etütlerin niteliği ve öğretim sürecine entegrasyon biçimi, öğrencinin müzikal kimliğinin biçimlenmesinde doğrudan etkili olmaktadır. Viyolonselin kendine özgü teknik yapısı göz önüne alındığında, yay kullanımı, pozisyon geçişleri, legato–staccato çalışmaları, vibrato, çift sesler ve akor çalışmaları gibi pek çok beceri, bu yapılandırılmış etüt çalışmaları aracılığıyla öğrenciye kazandırılmaktadır.

Türkiye'de viyolonsel öğretiminde kullanılan etüt kitapları üzerine yapılan çalışmalar, belirli klasik kaynakların öğretim süreçlerinde yoğun biçimde kullanıldığını ortaya koymaktadır. Burubatur'un (2006) araştırmasına göre viyolonsel eğitimi bağlamında en yaygın kullanılan etüt kitapları şunlardır:

- Dotzauer, J. J. F. – 113 Violoncello Etüden – Exercises for Violoncello
- Feuillard, L.R. – 60 Études du Jeune Violoncelliste
- Lee, S. – 12 Melodische Etüden Für Violoncello ve Op. 31
- Grützmacher, F. – Op. 38 ve Op. 72
- Kummer, F.A. – Op. 57
- Popper, D. – Op. 73, High School of Cello Playing
- Franchomme, A. – Op. 35
- Stutschewsky, J. – Neue Etüden Sammlung Für Violoncell

Bu etüt kitapları, teknik seviyeye göre farklılaştırılmış içeriklere sahip olmakla birlikte, öğrencilerin temel becerilerden ileri düzey icra tekniklerine ulaşmasına olanak tanıyan müfredatlar sunmaktadır. Aynı zamanda bu etütler, öğretmenlerin pedagojik hedeflerini gerçekleştirmelerinde yol gösterici kaynaklar olarak önemli işlev üstlenmektedir (Chalakov, 2023; Güler, Berki ve Çilden, 2016; Küçükkaya, 2020).

Sonuç olarak, viyolonsel eğitiminde etütlerin kullanımı, yalnızca teknik becerilerin gelişimine değil, aynı zamanda müzikal anlayışın, ifadenin ve sanatsal duyarlılığın pekişmesine de katkı sunduğu söylenebilir. Bu bağlamda etütler, bireysel çalgı öğretiminde

öğrenci odaklı, kademeli ve sistematik bir öğrenme süreci sağlayarak hem pedagojik sürecin verimliliğini artırmakta hem de müzikal yeterliğin gelişimine zemin hazırlamaktadır.

2.6. Justus Johann Friedrich Dotzauer

Justus Johann Friedrich Dotzauer (1783–1860), Almanya Haselrieth'te doğmuştur. Müzisyen bir ailede yetiştişen Dotzauer'in babası din adamı Johann Georg Dotzauer, amcası, Johann Georg Henne, Hildburghausen sarayının org yapımcısıydı. Dotzauer'in müzikal yeteneği erken yaşta şekillenmeye başladı ve babasının desteği ile orkestra yöneticileri Johann Andreas Gleichman ve Johann Peter Heuschkel, ona sırasıyla klavye ve viyolonsel çalmayı öğretti (Bedont, 2013). Genç yaşlarında Johann Caspar Ruttinger'den kompozisyon dersleri aldı ve müzik teorisi konusundaki altyapısını güçlendirdi. 1801'de onsekiz yaşındaki Dotzauer, Avrupa'nın en eski ve en geleneksel orkestralarından biri olan Meiningen sarayında çellist olarak görev aldı (Sommer ve diğerleri, 1981). Bu ilk profesyonel deneyimi, onun orkestra disipliniyle tanışmasına ve icra yönünü geliştirmesine büyük katkı sağlamıştır (Hwang, 2006). 1805 yılının sonunda Leipzig Gewandhaus Orkestrası'nda görev alan Dotzauer, 1821 yılından 1850'ye kadar Dresden Kraliyet Orkestrası'nda solo çellist olarak çalışmış; bu süreçte icra yetkinliği, ifade gücü ve teknik istikrarı ile dönemin müzik çevrelerinde büyük saygı görmüştür (Hwang, 2006).

Dotzauer'in günümüzde hâlâ yaygın olarak kullanılan ve eğitsel değeri kabul görmüş *Etüden für Violoncello* kitapları, öğrencilerin aşamalı teknik beceriler kazanmasını destekleyen sistematik bir yapı sunmaktadır (Bedont, 2013). Bu etütlerde, yay kullanımı, pozisyon geçişleri, legato–staccato çalışmaları, artikülasyon, çift sesler ve pasaj çözümlemesi gibi pek çok temel beceri sistemli biçimde ele alınmaktadır. Dotzauer'in pedagojik yaklaşımı, öğrencilik döneminde etkilendiği iki önemli isim olan Fransız çello pedagogu Jean Louis Duport ve Alman çellist Bernhard Romberg'in çello eğitimine getirdiği yeniliklerin bir sentezi niteliğindedir (Venturini, 2009). Bu yönüyle Dotzauer, Fransız ve Alman viyolonsel okullarının teknik ve estetik unsurlarını birleştirerek, 19. yüzyılın en güçlü pedagojik yönelimlerinden biri olan Dresden Çello Okulu'nun kurucusu ve öncüsü olarak kabul edilmiştir (Venturini,2009).

2.7. Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan Değerlendirme Ölçütleri ve Dotzauer Kitabının Değerlendirmesi

Viyolonsel eğitimi, öğrencilerin hem teknik hem de müzikal beceriler kazanmalarını hedefleyen kapsamlı bir süreçtir. Bu süreçte, öğrencilerin kazanması beklenen becerilerin doğru bir şekilde ölçülmesi ve değerlendirilmesinin büyük önem taşıdığı söylenebilir. Bu bağlamda viyolonsel eğitiminde değerlendirme ölçütleri, sadece teknik yeterlilikleri değil, aynı zamanda öğrencinin müzikal ifade gücünü, dinamikleri, çalma tekniğini ve performansını da içermesi gerektiği söylenebilir (Özçimen ve Burubatur, 2012). Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenen Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında viyolonsel dersi hedef kazanımları, bu değerlendirme sürecinde önemli bir rehber olarak kullanılabilir.

Bulut ve Topaloğlu (2012) tarafından yapılan araştırmada, J. J. F. Dotzauer'in Book I etüt kitabının, YÖK tarafından belirlenen viyolonsel lisans dersi kazanımlarına ne ölçüde katkı sağladığı incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, bu etüt kitabı, özellikle sağ el tekniklerine dair önemli kazanımlar sağlamaktadır. Etüt kitabının içeriği incelenmiş, %61'lik bir oranla legato tekniği, %47 oranında staccato tekniği, %32 oranında dizi çalma çalışmaları ve %29 oranında farklı pozisyon geçişleri gibi teknik çalışmalara yer verildiği görülmüştür. Bu bulgular, kitabın özellikle sağ el tekniği üzerine yoğunlaşmakta olduğunu, ancak pozisyon geçişleri gibi sol el tekniklerine dair sınırlı bir içerik sunduğunu göstermektedir.

Dotzauer'in *Book I* kitabı, viyolonsel öğrencisinin teknik gelişimini desteklemek amacıyla müzikal dinamikler, sağ el teknikleri ve sol el teknikleri olmak üzere üç ana kategoriye ayrılmıştır. Bulut ve Topaloğlu'nun (2012) araştırmasına göre, bu tekniklerin karşılanma düzeyi şu şekilde özetlenebilir:

- *Müzikal Dinamikler:* Kitap, viyolonsel öğrencisinin piyano ve forte gibi temel dinamikleri doğru bir şekilde uygulayabilmesini sağlamaya yönelik çalışmalara

yer vermektedir. Bu, öğrencilerin müzikal ifadesini çeşitlendirmeleri için önemli bir adımdır.

- *Sağ El Teknikleri:* Legato tekniği ve vurgulama (marcato) gibi sağ el teknikleri, kitabın önemli odak noktalarındandır. Bu teknikler, öğrencinin çaldığı müziğin akıcılığını ve ritmik vurgularını doğru şekilde yapabilmesi için temel becerilerdir.

- *Sol El Teknikleri:* Sol el teknikleri açısından, kitap özellikle parmak tutma tekniklerine ve pozisyon geçişlerine vurgu yapmaktadır. Ancak, kitabın daha ileri düzey sol el tekniklerine ve özellikle vibrato gibi dinamik sol el uygulamalarına dair sınırlı içerik sunduğu söylenebilir.

Dotzauer'in etüt kitabı, genellikle viyolonsel öğrencilerinin erken dönemde karşılaştıkları temel teknik zorlukları aşmalarına yardımcı olmak için etkili bir kaynaktır (Sakar, 1997). Ancak, daha ileri düzey öğrenciler için daha kapsamlı ve zengin bir içerik sağlanması gerektiği de açıkça görülmektedir. Bu nedenle, Dotzauer etütlerinin, viyolonsel eğitiminin erken aşamalarındaki teknik becerilerin geliştirilmesi için uygun olmakla birlikte, ileri düzey öğrenciler için ek materyallerle desteklenmesi gerektiği söylenebilir.

2.8. İlgili Araştırmalar

Viyolonsel eğitimi ve bu alanda kullanılan etüt kitapları üzerine yapılan araştırmalar, çalgı eğitiminin niteliğini artırmak ve pedagojik uygulamalara yön vermek açısından önemli bir birikim ortaya koymaktadır. Özellikle J. J. F. Dotzauer'in Exercises for Violoncello Book I adlı eserine yönelik yapılan çalışmalar, bu kaynağın teknik beceri kazandırma, müzikal ifade geliştirme ve aşamalı öğretim yapısına katkı sağlama açısından eğitim süreçlerindeki rolünü kapsamlı biçimde incelemektedir. Alanyazında Dotzauer metoduna yönelik gerçekleştirilen incelemeler hem kitap yapısının pedagojik analizine hem de öğretmen ve öğrenci deneyimlerine dayalı değerlendirmelere odaklanarak, etütlerin eğitimdeki işlevine dair çok boyutlu yaklaşımlar sunmaktadır. Bu bölümde, ilgili

araştırmalar doğrultusunda Dotzauer etütlerinin bireysel çalgı eğitimi kapsamındaki yeri, katkıları ve eleştirel değerlendirmeleri sistematik biçimde ele alınacaktır.

Özçimen ve Burubatır (2012), "Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Birinci Sınıf 1. ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot Etüt ve Egzersizler" adlı çalışmalarında, viyolonsel eğitiminde 1. sınıfta hangi metot, etüt ve egzersizlerin kullanıldığı tespit edilmiş, viyolonsel eğitimini geliştirmek hedeflenmiştir. Sonuç olarak J. J. F. Dotzauer etüt kitabının en çok tercih edilen metot olduğu sonucuna varılmıştır. Bu doğrultuda J. J. F. Dotzauer etüt kitabının ülkemiz müzik eğitimi ana bilim dallarının viyolonsel eğitiminde sıklıkla tercih edilen bir etüt kitabı olduğu söylenebilir.

Bulut, D. ve Topaloğlu, T. (2012) Tarafından gerçekleştirilen çalışmada, Dotzauer'in birinci kitabı, öğretim hedefleri ve bu hedeflere karşılık gelen davranışlar doğrultusunda değerlendirilmiştir. Araştırma, kitabın öğretim hedefleriyle ne ölçüde örtüştüğünü ve eğitsel geçerliliğini incelemektedir. Nitel veri çözümlemeleriyle desteklenen bulgular, kitabın pedagojik yapılandırmasını açığa çıkarmaktadır.

Küçükkaya (2020), "F. Dotzauer I, II, III kitabının kazandırdığı hedef ve hedef davranışların incelenmesi" adlı çalışmasında J. J. F. Dotzauer'ın I, II ve III. kitaplarındaki etütler incelenmiştir. Kitapların tonalite çeşitliliği, ölçü birimleri, tempo terimleri ve müzikal dinamikler bakımından oldukça zengin olduğu, bunun da öğrencilerin farklı teknik yetenekler geliştirmelerine katkı sağladığı belirtilmiştir.

Şişman (2010), "Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Bölümlerinde ve Devlet Konservatuvarlarında Lisans Düzeyinde Yaygın Olarak Kullanılan Viyolonsel Sol El ile İlgili Metotların Analizi" adlı çalışmasında, Viyolonsel eğitiminde kullanılan J. F. F. Dotzauer ve S.LEE metotlarını sol el tekniklerine ilişkin karşılaştıkları problemleri saptayıp çözebilmeyi hedeflemiştir. Sonuç olarak elde edilen veriler doğrultusunda etütlerde sol el teknik özelliklerin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması adına belli sonuçlara varılmıştır. Çift ses çalma, Açık pozisyon çalma, Arpej çalma, Pus pozisyonu gibi sol el teknikleri içeren etütlerin kolaylaştırılması için öneriler verilmiştir.

Bu öneriler doğrultusunda J. J. F. Dotzauer Viyolonsel Metodunun viyolonsel eğitimini sürdüren kişiler için sol el tekniklerini uygulama adına yardımcı bir kaynak görevi gördüğü söylenebilir.

Felek ve Demirci (2012), "Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Başlangıç Metotlarının Karşılaştırmalı Analizi" adlı çalışmalarında J. J. F. Dotzauer Book I etüt kitabının, viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan üç metottan biri olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda viyolonsel eğitiminde öğrenilmesi gereken temel bilgileri, viyolonselin fiziksel bölgelerini ayrı ayrı açıklandığına, yay tutuşuna ve I. pozisyonu tanıtıcı görsellere yer verdiği sonucuna varılmıştır. Bu araştırma doğrultusunda viyolonsel eğitiminde J. J. F. Dotzauer book I etüt kitabının başlangıç seviye için kullanılabileceği, temel kazanımları karşıladığı ve sıklıkla kullanılan bir etüt kitabı olduğu söylenebilir.

Güler, Berki ve Çilden (2006), "Ülkemiz Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Kullanılan Viyolonsel Etüdleri Üzerine Bir İnceleme" adlı çalışmalarında 18 üniversitenin müzik eğitimi anabilim dalı öğretim elemanlarından veri toplamışlardır. Dotzauer'in "113 Violoncello Etüden" başlıklı albümün en çok kullanılan etüt kitabı olduğu saptanmış, albümün ilk 34 etüdünün (Dotzauer Book I) içerdikleri teknik konuların analizi yapılmıştır. Etütlerin analizi sağ ve sol el olmak üzere incelenmiştir.

Gorgoretti, (2013), "The Technical Analyse of Violoncello Etudes." adlı çalışmasında müzik eğitimi anabilim dallarında en sık kullanılan viyolonsel etüt kitaplarını belirlemeyi ve bu kitaplarda yer alan teknik konuları analiz etmeyi amaçlamıştır. Türkiye'deki farklı üniversitelerde görev yapan 23 viyolonsel öğretim elemanıyla gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda, J. J. F. Dotzauer'in 113 Etudes for Violoncello, Book I adlı kitabı ile S. Lee'nin Melodische und Progressive Etüden für Violoncello, Op. 31 adlı kitabının en yaygın kullanılan etüt kaynakları olduğu belirlenmiştir. Kitapların teknik konuları sistematik biçimde ele almaları ve öğrencilerin farklı düzeylerdeki gelişimlerine uygun oldukları belirtilmiştir.

Karadut (2012), “Effects of E. L. Thorndike's Theory of Connectionism Rudiments on Developing Cello Playing Skills for Beginners” adlı çalışmasında, E. L. Thorndike’ın eğitim psikolojisi kuramı olan bağlantıcılık kuramının başlangıç düzeyindeki viyolonsel öğrencileri üzerindeki etkilerini incelemiştir. Araştırmanın amacı, bağlantıcılık kuramının başlangıç seviyesindeki viyolonsel öğrencilerinin yaratıcılıklarını ve kendini gerçekleştirmelerini teşvik etmedeki etkilerini gözlemlemektir. Çalışmada, farklı sosyoekonomik geçmişe sahip 11–15 yaş aralığında 30 başlangıç düzeyindeki öğrenci bir yıl boyunca gözlemlenmiştir. Dersler, bağlantıcılık kuramının temel ilkeleri — kademeli öğrenme, etki yasası, alıştırma yasası, çoklu tepki, öğelerin baskınlığı, benzetimle tepki, özdeş aktarım kuramı, çağrışımlı kaydırma, hazırbulunuşluk yasası, deneme-yanılma yasası ve ulaşılabilirlik doğrultusunda yapılandırılmıştır. Araştırma bulguları, bağlantıcılık ilkelerinin viyolonsel çalma becerilerinin gelişimini desteklediğini ve özellikle pozisyon geçişleri, doğru entonasyon, müzikal cümleleme ve farklı teknikler arasında bağlantı kurma gibi alanlarda etkili olduğunu göstermiştir.

Hwang (2006), “A synthesis of the advanced etudes by Dotzauer, Gruetzmacher, and Popper” adlı çalışmasında, viyolonsel tekniğine yönelik güncel çalışmaları değerlendirmiş ve ortaöğretim ile erken üçüncü kademe öğrenciler için uygun bir sentez önermiştir. Araştırmada, Alwin Schroeder’in *170 Temel Viyolonsel Çalışması, Cilt III* adlı eseri, Buchler, Cossmann, Dotzauer, Duport, Franchomme, Grützmacher, Kummer, Lee, Merk, Piatti, Schroeder ve Servais gibi on iki çellistin ileri düzey çalışmalarını içermesi nedeniyle bir model olarak kullanılmıştır. Hwang, en popüler üç viyolonsel çalışması olarak Dotzauer, Grützmacher ve Popper’in temel çalışmalarına odaklanmıştır. Çalışmanın amacı öğrencilerin karşılaştıkları güçlüklerin üstesinden üç farklı etüt kitabının sentezlenmesi yolu ile gelmek için bir sentez üretmektir. Araştırmada her etüdün zorluk seviyelerini ve teknik gerekliliklerini analiz edilmiş; sol el tekniklerini on bir konu, sağ el tekniklerini ise on iki konu başlığı altında yeniden düzenlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve analizi başlıklarına değinilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemine dayalı olarak desenlenmiş ve katılımcıların belirli bir pedagojik deneyime yönelik algı, tutum ve değerlendirmelerini derinlemesine ortaya koymayı amaçlamıştır. Nitel araştırmanın temel özelliği olan derinlemesine keşif süreci, sınırlı sayıda katılımcıdan elde edilen verilerin yorumlayıcı analizini temel alır (Baltacı, 2019).

Araştırmada, viyolonsel eğitimcilerinin ve viyolonsel eğitimi alan lisans öğrencilerinin J. J. F. Dotzauer'in Exercises for Violoncello Book I etüt kitabına yönelik deneyimlerini anlamaya yönelik olarak nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir. Bu desen, katılımcıların belirli bir olguya ilişkin bireysel yaşantılarını, anlamlandırmalarını ve algı yapılarını sistematik biçimde ortaya çıkarmayı hedefler (Tekindal ve Arsu, 2020). Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmış, anlamlı veri kümeleri kavramsal düzeyde yapılandırılarak yorumlanmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri ile Devlet Konservatuvarları oluşturmaktadır. Bu kurumlarda öğrenim gören öğrenciler, genellikle Güzel Sanatlar Liselerinden mezun bireylerin yanı sıra farklı lise türlerinden gelen öğrencileri de kapsamaktadır.

Araştırmada çalışma grubunun belirlenmesinde, nitel araştırmalarda sıkça başvurulan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği (Patton, 2014) kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, araştırmanın amacına hizmet edecek belirli özelliklere sahip bireylerin seçilmesini temel alan bir tekniktir. Bu yöntemde, belirlenen ölçütleri karşılayan bireylerin araştırmaya dahil edilmesiyle, incelenen olgunun derinlemesine ve anlamlı biçimde değerlendirilmesi hedeflenir. Ölçütler, araştırmacı tarafından geliştirilebileceği gibi, alanyazında yer alan önceden tanımlanmış ölçütlerden de yararlanılarak belirlenebilir (Yağar ve Dökme, 2018).

Bu doğrultuda, J. J. F. Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabını eğitim süreçlerinde aktif olarak kullanmış ya da hâlen kullanmakta olan bireyler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Ayrıca, araştırmada farklı kurum ve birimlerden gelen öğrenciler ile öğretim elemanlarının yer almasına özen gösterilerek katılımcı çeşitliliği sağlanmıştır. Bu durum, elde edilen verilerin farklı eğitim ortamlarındaki deneyimleri yansıtmasına ve sonuçların genellenebilirliğinin artmasına katkıda bulunmuştur.

Çalışma grubunu, toplam 10 viyolonsel öğrencisi ve 7 viyolonsel öğretim elemanı oluşturmaktadır. Katılımcılar etik ilkelere uygun şekilde kodlanarak tanımlanmış, tüm kişisel veriler gizlilik ilkesi doğrultusunda korunmuştur. Öğrenci grubundaki bireylerin tamamı lisans düzeyinde öğrenim görmekte olup, 3. ve 4. sınıf düzeyinde eğitimlerine devam etmektedir. Katılımcı öğrencilerin yaş aralığı 20 ila 24 arasında değişmekte olup, sekizi kadın, ikisi erkektir. Mezun oldukları lise türü bakımından, altı öğrenci Güzel Sanatlar Lisesi, dört öğrenci ise Anadolu Lisesi mezunudur. Öğrencilerden sekizi Eğitim Fakültesi, ikisi ise Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi bünyesinde öğrenim görmektedir.

Viyolonsel çalma süresi açısından incelendiğinde; üç öğrenci 8 yıldır, iki öğrenci 3 yıldır, iki öğrenci 5 yıldır, diğer üç öğrenci ise sırasıyla 2, 6 ve 7 yıldır viyolonsel eğitimi almaktadır. Bu çeşitlilik, öğrencilerin farklı deneyim düzeylerinden gelmesi bakımından çalışma grubuna önemli bir çeşitlilik katmaktadır.

Aşağıda Tablo 1'de öğrencilerin demografik yapısına ilişkin detaylı bilgiler sunulmuştur.

Tablo 1

Öğrencilerin demografik özellikleri

Değişken	Kategori	Frekans
Yaş	20	1
	21	3
	22	3
	23	2
	24	1
Cinsiyet (Öğrenci)	Kadın	8
	Erkek	2
Mezun Olduğu Lise Türü	Güzel Sanatlar Lisesi	6
	Anadolu Lisesi	4
Öğrenim Gördüğü Üniversite	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi	1
	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi	2
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi	1
	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	3
	Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi	2
	Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi	1
Sınıf Düzeyi	3. Sınıf	5
	4. Sınıf	5
Viyolonsel Çalma Süresi	2 yıl	1
	3 yıl	2
	5 yıl	2
	6 yıl	1
	7 yıl	1
	8 yıl	3

Tablo 1'de yer alan bulgular, araştırma kapsamında yer alan öğrenci katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin detaylı bir görünüm sunmaktadır. Öğrenci grubuna ait yaş dağılımı incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun 21 ve 22 yaşlarında olduğu; diğer yaş

gruplarının ise 20, 23 ve 24 yaş aralığında sınırlı sayıda temsil edildiği görülmektedir. Bu dağılım, araştırmanın hedef kitlesi olan 3. ve 4. sınıf lisans öğrencilerinin yaş aralığına uygunluk göstermektedir.

Cinsiyet dağılımı, kadın öğrencilerin (n=8) erkek öğrencilere (n=2) oranla belirgin biçimde fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, öğrencilerin mezun oldukları lise türleri incelendiğinde, Güzel Sanatlar Lisesi çıkışlı öğrencilerin (n=6) Anadolu Lisesi mezunlarına (n=4) göre ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Katılımcıların öğrenim gördükleri fakültelere ilişkin veriler, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenci sayısının (n=7) Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi öğrencilerine (n=3) kıyasla daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Bu dağılım, araştırmanın odaklandığı pedagojik bakış açısını destekleyici niteliktedir. Sınıf düzeyleri açısından öğrencilerin eşit sayıda 3. sınıf (n=5) ve 4. sınıf (n=5) öğrencilerden oluştuğu dikkate değerdir. Bu eşitlik, farklı düzeydeki öğrenci deneyimlerini dengeli biçimde temsil etme açısından önem taşımaktadır.

Viyolonsel çalma süreleri, katılımcıların teknik gelişim düzeyleri hakkında fikir vermektedir. En yoğun grup 8 yıllık çalma deneyimine sahip öğrencilerden (n=3) oluşurken, 3 ve 5 yıllık deneyime sahip olanlar (her biri n=2) diğer önemli gruplardır. Bu veriler, öğrencilerin farklı gelişim aşamalarında olduklarını göstermekte ve pedagojik yaklaşımların farklı ihtiyaçlara göre şekillenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Öğretim elemanları ise üç farklı yükseköğretim kurumunda görev yapmakta olup, her biri viyolonsel eğitimi alanında lisansüstü düzeyde akademik uzmanlığa sahiptir. Cinsiyet dağılımı açısından, bu grubun dördü erkek, üçü kadındır. Söz konusu öğretim elemanları, Dotzauer etüt kitabını lisans düzeyinde viyolonsel eğitimi sürecine aktif biçimde entegre etmekte ve pedagojik amaçlarla sistematik olarak kullanmaktadır. Öğretim elemanlarının demografik özellikleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretim elemanlarının demografik özellikleri

Değişken	Kategori	Frekans
Cinsiyeti	Kadın	3
	Erkek	4
Yaş	39	2
	42	2
	43	1
	49	1
	72	1
Öğretim Durumu	Doktora	4
	Yüksek Lisans	2
	Sanatta Yeterlilik	1
Çalıştığı Kurum	Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı	1
	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi / Eğitim fakültesi	1
	Trakya Üniversitesi Müzik Eğitimi ABD	1
	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Devlet Konservatuarı	1
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Müzik Eğitimi ABD	1
	Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi ABD	1
	Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD	1
Çalıştığı Bölüm	Devlet Konservatuarı	2
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi / Eğitim Fakültesi	1
	Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı	4
Unvanı	Doç. Dr.	1
	Dr. Öğretim Üyesi	2
	Öğretim Görevlisi	4
Meslekteki Çalışma Süresi	12 yıl	1
	15 yıl	1
	18 yıl	1
	20 yıl	1
	17 yıl	1
	21 yıl	1
	45 yıl	1

Öğretim elemanı grubunda ise cinsiyet dağılımı (n=4 erkek, n=3 kadın) dengelidir. Bununla birlikte, tüm öğretim elemanlarının viyolonsel eğitimi alanında uzmanlık düzeyine sahip olmaları ve *Dotzauer Etüt Kitabı*'nı aktif olarak eğitim sürecine dâhil etmeleri, araştırmanın pedagojik değerlendirmeleri açısından önemli bir güç kaynağı oluşturmaktadır. Tablo 1'deki veriler; çalışma grubunun yaş, cinsiyet, eğitim geçmişi, sınıf düzeyi ve müziksel deneyim açısından çeşitliliğe sahip olduğunu, bu çeşitliliğin ise araştırmanın nitel verilerinin zenginliğini ve yorum gücünü artırdığını göstermektedir. Ayrıca öğretim elemanlarının mesleki yeterlikleri, kitabın pedagojik yönüyle değerlendirilmesinin akademik bir temele dayandırılmasına olanak sunmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, nitel veri toplama tekniklerine dayalı olarak iki temel araç aracılığıyla elde edilmiştir. Bunlardan ilki, viyolonsel öğretim elemanları ve öğrenciler ile yürütülen birebir görüşmelerde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Bu form, alan yazın taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulmuş olup, Dotzauer etüt kitabının pedagojik yapısı, teknik içeriği ve müzikal katkılarına odaklanan sorulardan oluşmaktadır. Görüşmeler, 2024 yılı Ekim ayı ile 2025 yılı Mart ayları arasında yüz yüze ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiş, ses kaydı alınarak daha sonra yazılı doküman hâline getirilmiştir. İkinci veri toplama aracı ise, literatür taraması sonucunda oluşturulan viyolonsel öğrencilerine uygulanmış olan anket formudur. Bu form, Bulut ve Topaloğlu'nun (2012) J. J. F Dotzauer viyolonsel metodu birinci kitabını hedef ve hedef davranışlar yönünden incelediği çalışmasında saptadığı etüt kitabı içeriği, hedef davranışları ve YÖK'ün (2018) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin viyolonsel eğitimi dersi için oluşturduğu hedef kazanımlar incelenerek araştırmacı tarafından bu iki kaynaktan karma bir şekilde oluşturulmuştur.

Bu form, daha fazla veri toplanmasına imkân sağlamış; öğrencilerin görüşlerinin etkililik, uygulanabilirlik, teknik gelişim ve müzikal ifade temaları çerçevesinde detaylandırılması amaçlanmıştır. Anket soruları, yine alan uzmanlarının görüşleri alınarak yapılandırılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Tüm veri toplama süreci etik ilkeler doğrultusunda yürütülmüş, katılımcılardan gönüllü onam alınmış ve verilerin gizliliği

titizlikle sağlanmıştır. Toplanan tüm veriler daha sonra içerik analizine uygun şekilde düzenlenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama süreci, 2024 yılı Ekim ayı ile 2025 yılı Mart ayları arasında gerçekleştirilmiştir. Görüşme ve anketler, katılımcıların gönüllü onamı alınarak, araştırmacı tarafından yüz yüze ve birebir oturumlarla yürütülmüştür. Viyolonsel öğretim elemanları ve öğrenciler ile yapılan görüşmeler kaydedilmiş ve görüşme sonrasında araştırmacı tarafından yazılı bir doküman oluşturulmuştur. Öğrencilerle gerçekleştirilen kapalı uçlu anket formları ise araştırmacı gözetiminde doldurulmuş ve yazılı veri olarak toplanmıştır. Toplanan bütün nitel veriler, Microsoft Word programına aktarılarak analiz öncesi kodlamaya hazır hale getirilmiştir. Verilerin güvenliği açısından tüm belgeler yalnızca araştırmacının erişimine açık tutulmuştur.

3.5. Verilerin Analizi

Toplanan nitel verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmış ve analiz süreci sistematik olarak yapılandırılmıştır. İçerik analizleri, ele alınan konu ile ilgili genel eğiliminin saptanmasını sağlamaktadır (Ültay, Akyurt ve Ültay, 2021). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklamaya yardımcı olacak kavram ve ilişkiler doğrultusunda düzenlemek ve yorumlamaktır; betimsel analizle özetlenen veriler, içerik analiziyle derinlemesine incelenir ve yeni kavramlar keşfedilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu bağlamda, ilk olarak ham veriler okunarak kodlama işlemi yapılmış; benzer anlam kümesine sahip kodlar temalar altında birleştirilmiş ve temalar arası ilişkiler belirlenerek anlam bütünlüğü oluşturulmuştur. Analiz süreci, nitel veri analizinde uzmanlaşmış yazılımlardan biri olan MAXQDA 2022 programı aracılığıyla yürütülmüştür. MAXQDA gibi bilgisayar destekli nitel veri analizi programları, verileri kategorize etme ve kodlama işlemlerinde kullanılmakta ve araştırmacılara büyük kolaylıklar sağlamaktadır (Aytemur, 2022).

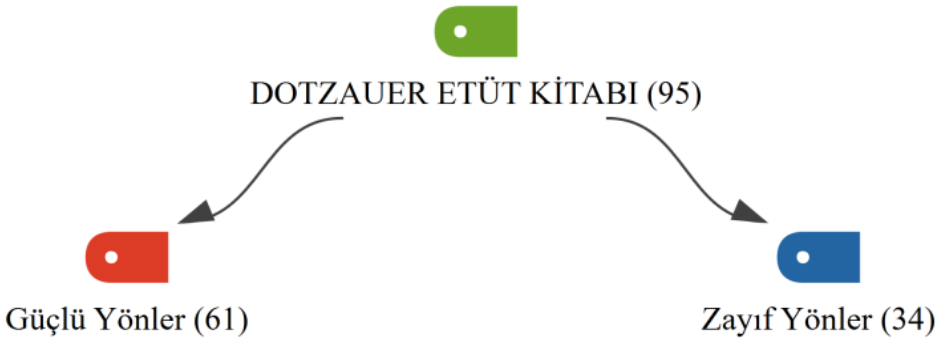
MAXQDA üzerinden yapılan kodlamalarda hem frekans (tekrar sayısı) analizleri hem de katılımcıların temalara verdiği yanıt yoğunluğu görsel olarak grafik ve hiyerarşik haritalar şeklinde üretilmiştir. Elde edilen bulgular, önce tablo ve grafiklerle sunulmuş, ardından her bir tema altındaki öğretim elemanlarının bulguları doğrudan alıntılarla desteklenerek açıklanmıştır. Bu yaklaşım, bulguların hem sayısal hem de nitel olarak derinlemesine yorumlanmasına olanak tanımış; elde edilen sonuçların güvenirliğini ve geçerliğini artırmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, viyolonsel eğitimi sürecinde J. J. F. Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı görüşlerinden elde edilen bulgular sunulmakta ve ilgili literatür ışığında yorumlanmaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

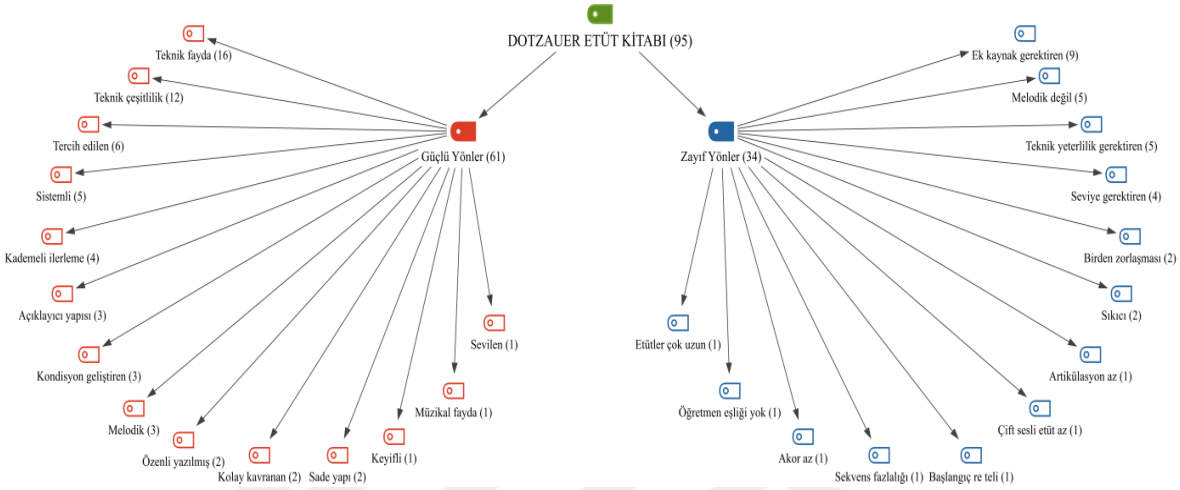
"Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular görsellerde yer almaktadır. Türkiye'deki viyolonsel öğretim elemanlarının Dotzauer J. J. F.- Exercises for Violoncello Book I etüt kitabına yönelik yaklaşımlarının genel görünümü içeren hiyerarşik kod-alt kod modeli Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Exercises for Violoncello Book I etüt kitabına yönelik genel yaklaşım

Şekil 1 incelendiğinde katılımcıların verdikleri cevapların analizi sonucunda ana tema olan "Dotzauer Etüt Kitabı"nın güçlü yön (61) ve zayıf yön (34) olmak üzere 2 ana kategoriye ayrıldığı ve 95 kod elde edildiği görülmektedir. Kitabın *güçlü* yönlerine dair 61 referans bulunmaktadır. Bu referanslar kitabın *faydalı*, *etkili* ya da *başarılı* yönlerine işaret etmektedir. Kitabın *zayıf* yönlerine dair ise 34 referans bulunmaktadır. Bu referanslar *kitabın eksiklikleri*, *geliştirilebilir alanları* veya *olumsuz tarafları* ile ilgili

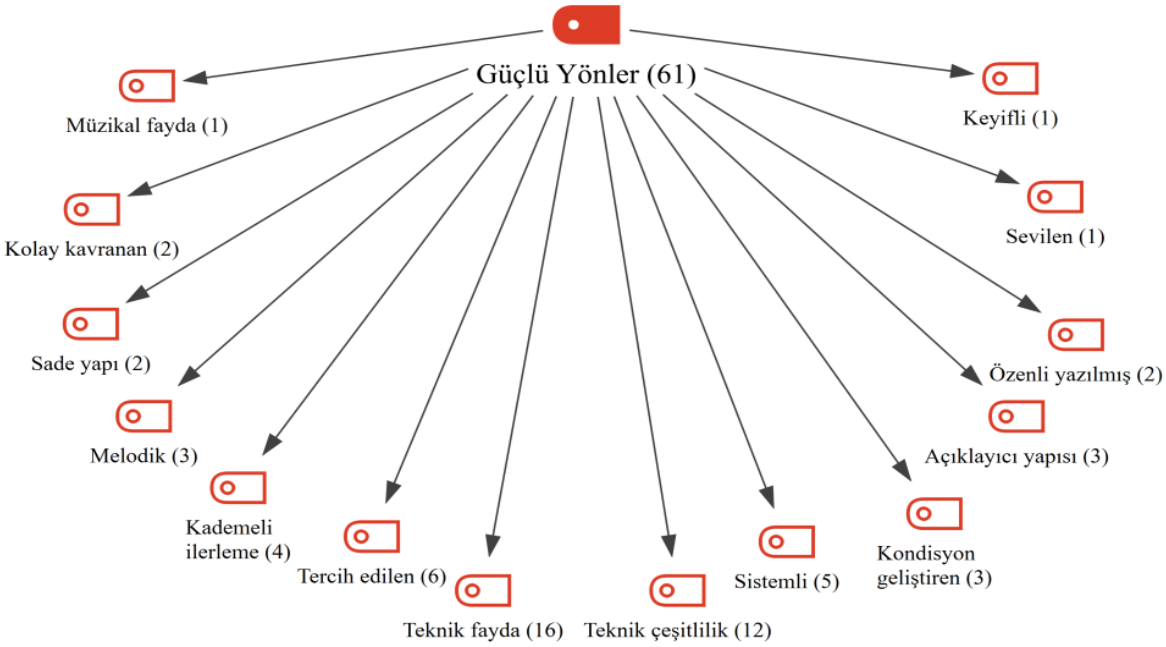
değerlendirmeleri içermektedir. Bu model, Dotzauer Etüt Kitabı'nın genel bir değerlendirmesi niteliğinde olup, güçlü yönlerin zayıf yönlere oranla daha fazla sayıda olması, kitabın genel olarak olumlu bir değerlendirme aldığını düşündürmektedir.

Şekil 2. Dotzauer etüt kitabı ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 2 incelendiğinde *Dotzauer Etüt Kitabı* ile ilgili ayrıntılı bir *hiyerarşik kod-alt kod modeli* sunulmaktadır. Ana tema olarak Dotzauer Etüt Kitabı ele alınmış, *Güçlü Yönler (61)* ve *Zayıf Yönler (34)* olarak iki temel kategoriye ayrılmıştır. Her iki kategori, kitabın detaylı bir analizini sağlayacak alt kodlar içermektedir.

Güçlü Yönler

Şekil 3. Dotzauer etüt kitabı güçlü yönleri ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 3 incelendiğinde Dotzauer Etüt Kitabı'nın güçlü yönlerinin (61) çeşitli kategorilere ayrılığı görülmektedir:

Teknik fayda (16): Kitabın teknik açıdan öğrencilere büyük fayda sağladığı vurgulanmıştır.

Teknik çeşitlilik (12): Etütlerde teknik çeşitliliğin geniş olduğu ifade edildiği görülmektedir.

Tercih edilen (6): Kitabın öğretmenler ve öğrenciler tarafından tercih edilmesi bir diğer güçlü yönü oluşturmaktadır.

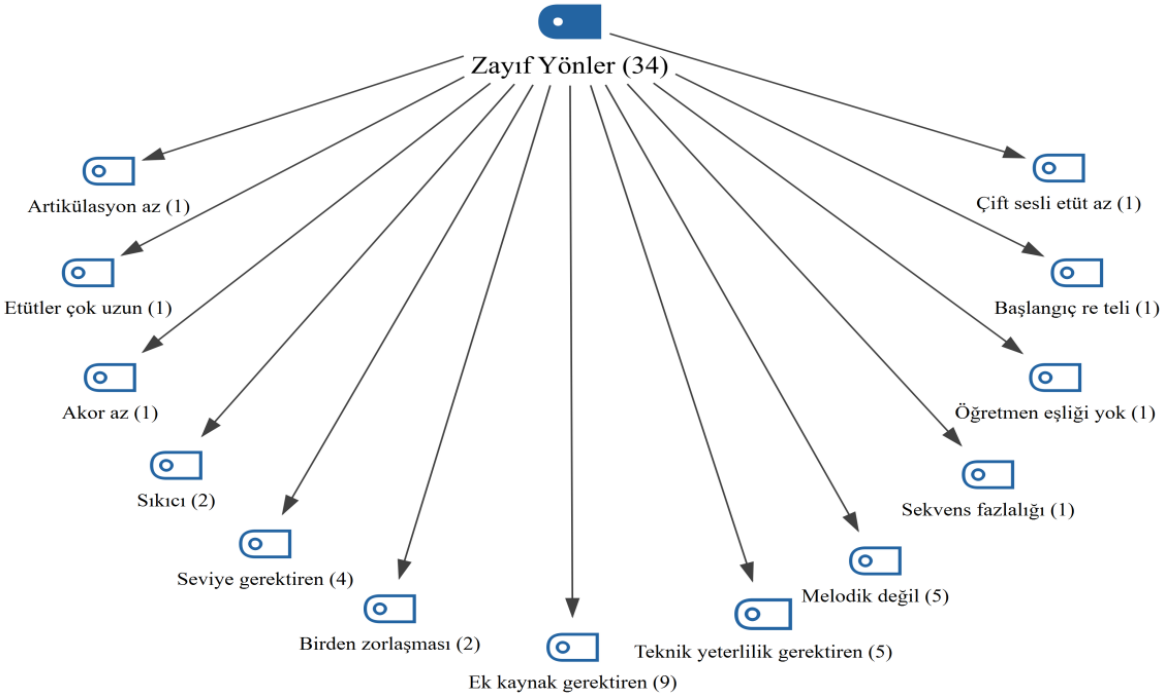
Sistemli (5) ve Kademeli ilerleme (4): Kitabın içerik düzeni ve sistematik yapısının takdir edildiği ifade edilmiştir.

Açıklayıcı yapısı (3) ve *Kondisyon geliştiren (3)*: Kitabın pedagojik açıdan açıklayıcı olması ve fiziksel kondisyonu geliştirmesi öne çıkan özelliklerdendir.

Diğer önemli güçlü yönler arasında *Melodik (3)*, *Özenli yazılmış (2)*, *Kolay kavranan (2)*, *Keyifli (1)* ve *Müzikal fayda (1)* gibi noktalar da sıralanmıştır.

Dotzauer – Exercises for Violoncello Book *I* etüt kitabına ilişkin güçlü yönleri toplam 61 kodla ifade ettikleri ve bu kodların çeşitli tematik başlıklar altında gruplandığı görülmektedir. En yüksek frekansa sahip kodun teknik fayda (16) olduğu dikkat çekerken, bunu teknik çeşitlilik (12) ve tercih edilen (6) gibi uygulamaya dönük unsurlar takip etmektedir. Ayrıca kitabın sistemli (5) ve kademeli ilerleme (4) gibi yapısal özellikleri ile kondisyon geliştirici (3), açıklayıcı yapısı (3) ve melodik (3) gibi pedagojik nitelikleri de öne çıkmaktadır. Diğer yandan keyifli, sevilen, özgün yazılmış, kolay kavranan gibi nitelikler, kitabın sadece teknik değil aynı zamanda duyuşsal ve estetik boyutlarda da öğretmenler tarafından olumlu değerlendirildiğini göstermektedir. Bu bulgular, Dotzauer etütlerinin hem öğretim hedeflerine uygunluğu hem de öğrenci motivasyonunu artırıcı niteliği açısından güçlü pedagojik bir araç olduğu söylenebilir.

Zayıf Yönler

Şekil 4. Dotzauer etüt kitabı zayıf yönleri ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 4 incelendiğinde Dotzauer etüt kitabının zayıf yönlerinin (34), çeşitli tematik kategorilere ayrıldığı görülmektedir:

Ek kaynak gerektiren (9): Öğrencilerin kitabı tam anlamıyla kullanabilmesi için ek kaynaklara ihtiyaç duyduğu görülmektedir.

Melodik değil (5): Kitabın bazı bölümlerinin melodik olmaması, bir zayıf yön olarak kabul edilmiştir.

Teknik yeterlilik gerektiren (5): Kitabın bazı bölümlerinin teknik açıdan zorlayıcı olduğu ve öğrencilerden belli bir teknik yeterlilik istediği ifade edilmiştir.

Diğer zayıf yönler arasında *Seviye gerektiren (4)*, *Birden zorlaşması (2)*, *Sıkıcı (2)* gibi pedagojik açıdan geliştirilmesi gereken noktalar yer almaktadır.

Diğer detaylar arasında *Artikülasyon az (1)*, *Akor az (1)*, *Sekvens fazlalığı (1)* ve *Başlangıç re teli (1)* gibi daha spesifik eksiklikler sıralanmıştır.

Yapılan analizde, katılımcıların kitabın güçlü yönleriyle ilgili olarak daha çok teknik faydalarına ve sistematik yapısına vurgu yaptıkları, zayıf yönlerini ise genellikle teknik zorluklar ve bazı pedagojik eksiklikler etrafında topladıkları görülmüştür. Bu bulgular, kitabın geliştirilmesi gereken alanlarını ve mevcut güçlü yanlarını net bir şekilde ortaya koymakta, böylece eğitim materyallerinin daha etkin bir şekilde değerlendirilmesine zemin hazırlayabilmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Viyolonsel öğretim elemanlarının bu etüt kitabını pedagojik açıdan yararlı buldukları yönler nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular katılımcıların ifadeleri ile verilmiştir.

Teknik Gelişim: Dotzauer etütleri, viyolonsel çalarken gerekli olan teknik becerileri geliştirmeye yönelik önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Öğretim elemanları kitabın öğrencilere teknik açıdan büyük fayda sağladığını belirtmişlerdir. Özellikle yay çekme, parmak hızı, koordinasyon ve nota vuruşu gibi teknik becerilerin gelişmesine katkı sağladığı ifade edilmektedir.

Katılımcı 6: "Başlangıçta arşeyi aynı tempoda ama değişik büyüklüklerde kullanmayı amaçlayan çok güzel bir çalışma ile başlamış. Buna benzer çok önemli avantajlar sağlayan güzel çalışmalar var. Mesela 10. Etüt ve 9. Etüt stacatto tekniğini içeren etütler, daha sonrasında bağ ile beraber stacatto çalıştırıyor. 11. Etütte çift sesler var, basit basit bu teknikleri içermesi çok yararlı."

Teknik Çeşitlilik: Kitapta yer alan geniş teknik çeşitlilik, öğrencilerin farklı zorluklarla karşılaşarak gelişmesini ve bir sonraki seviyeye hazırlanmasını sağlamaktadır. Ayrıca bu çeşitlilik sayesinde, her seviyedeki öğrenci kendi ihtiyaçlarına uygun alıştırmalar bulabileceği söylenebilir.

Katılımcı 1: "Farklı yay teknikleri ile çalınabilen etütler var. Mesela etüdü vermiş altında dip not olarak 2 bağlı, 2 ayrı çalabilirsiniz gibi farklı teknikler vermiş. Yani öğrencinin ihtiyacına göre etüt şekil alabilir bir hale geliyor. Farklı ölçü sayılarına yer vermesi, çeşitli artikülasyonlar ve pozisyon çeşitliliği gibi nedenlerden güçlü buluyorum."

Katılımcı 2: "Bana göre bu etüt kitabının güçlü yönleri, kondisyonu geliştirmesi, farklı yay kullanımlarını desteklemesi, pozisyon geçişleriyle ilgili çalışmalar olması, farklı yay teknikleriyle ile ilgili çalışmalar içermesi, çift sesler içeriyor olması, arpej çalışmalarının olması, ajilite gibi tekniklerin olması güçlü yönleri."

Sistemli ve Kademeli İlerleme: Etütlerin yapılandırılması, öğrencilerin aşamalı olarak ilerlemelerine olanak sağlamaktadır. Sistemli bir şekilde organize edilmiş olması, kitabı öğretim süreçlerinde etkili bir araç haline getirmektedir. Öğrenciler etütleri kademeli bir şekilde çaldıkça zaman zaman zorluklarla da karşılaşabilmektedir. Etütlerin teknik becerileri adım adım geliştirmede öğrencileri desteklediği ifade edilmiştir.

Katılımcı 3: "Özellikle tercih etme nedenim karmaşık olmaması, belirli bir sistem dâhilinde ilerlemesi, kolaydan zora doğru gitmesi, pozisyonlarda da kolaydan zora geçmesi, do anahtarını direkt kullanmamış olması, keyifli ve melodik bir yapısı olması gibi nedenlerden dolayı tercih ediyorum."

Katılımcı 6: "Gam düzeyinden başlayarak basit çalışmalarla başlayıp, karmaşık düzeylere ilerlettiği için tercih ediyorum."

Pedagojik Açıklık: Kitabın pedagojik yapısının, öğrencilerin kavrayışını kolaylaştırdığı belirtilmiştir. Öğretim elemanları, kitabın açıklayıcı yapısının, öğrencilerin teknik ve müzikal bilgileri daha rahat öğrenmelerine katkı sağladığını dile getirmişlerdir.

Katılımcı 3: "*Özellikle tercih etme nedenim karmaşık olmaması, belirli bir sistem dâhilinde ilerlemesi."*

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Etüt kitabının tercih edilme nedenleri nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular katılımcıların ifadeleri ile verilmiştir.

Teknik Beceri Gelişimi: Dotzauer etütleri, öğrencilere viyolonsel çalmada gerekli olan teknik becerileri kazandırmak için etkili bir kaynak olarak görülmektedir. Öğretim elemanları, kitabın teknik açıdan kapsamlı olması ve yay çekme, parmak hızını geliştirme gibi temel becerileri sağlaması nedeniyle tercih edildiğini belirtmektedir.

Katılımcı 5: "Dotzauer'in Etütleri'nin birinci kitabının güçlü yanları arasında, (bu çalışmalarda sunulan sol elin düzeyiyle karşılaştırırsak) sağ elin çeşitli tekniklerini oldukça ileri düzeyde sayabilirim. Dördüncü pozisyona kadar sol el tekniği kullanılır. Bu, öğrencinin yayın farklı artikülasyonlarına daha iyi konsantre olmasını sağlar."

Kapsayıcılık ve Çeşitlilik: Kitabın hem başlangıç seviyesindeki öğrenciler hem de ileri düzeydeki öğrenciler için uygun etütler içermesi, onu geniş bir öğrenci kitlesi için tercih edilen bir kaynak haline getirmektedir. Etütlerin teknik ve müzikal açıdan sahip olduğu çeşitliliğin, öğrencilere farklı zorluklarda alıştırmalar yapma imkânı tanıdığı görülmektedir.

Katılımcı 4: "Farklı yay teknikleri, farklı dizi çalışmaları gibi çeşitlilikten dolayı yararlı buluyorum."

Pedagojik ve Didaktik Yapısı: Dotzauer etüt kitabının pedagojik açıdan öğrencilerin kolaylıkla anlayabileceği ve takip edebileceği bir yapıya sahip olması, öğretim elemanlarının bu kitabı tercih etmesindeki bir diğer önemli neden olarak görülmektedir. Kitap, açıklayıcı ve yönlendirici bir üslup içerdiği için eğitim sürecinde etkili bir araç olarak kullanılmaktadır.

Katılımcı 1: "Öğrenciyi bu metoda başlattığımızda sırayla gidebilir."

Katılımcı 6: "Gam düzeyinden başlayarak basit çalışmalarla başlayıp, karmaşık düzeylere ilerlettiği için tercih ediyorum."

Kondisyon Geliştirici Özellikleri: Kitabın fiziksel kondisyonu geliştirmeye yönelik etütler içermesi, özellikle uzun süreli performanslarda dayanıklılığı artırma amacı güden öğretim elemanları tarafından tercih edilmektedir. Bu yönüyle kitabın öğrencilere yalnızca teknik değil, aynı zamanda fiziksel hazırlık sağladığı da belirtilmiştir.

Bu parametreler, Dotzauer etüt kitabının viyolonsel eğitiminde sıkça tercih edilmesinde belirleyici faktörler olarak görülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Bu etüt kitabı ile çalışılırken başka bir metot veya ek çalışmaya ihtiyaç duyulup duyulmadığına ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular katılımcıların ifadeleri ile verilmiştir.

Öğretim elemanları Exercises for Violoncello Book I etüt kitabını kullanırken zaman zaman ek bir metoda ya da çalışmaya ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bu durum, öğrencinin seviyesine ve ihtiyaçlarına bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Ek çalışmalar ve metotların kullanılma nedenleri ve tercih edilen metotlar şu şekilde özetlenebilir:

Ek Metoda veya Çalışmaya İhtiyaç Duyulma Nedenleri

Teknik Destek: Dotzauer etüt kitabı teknik açıdan kapsamlı olsa da bazı öğretim elemanları belirli teknik becerilerin daha iyi geliştirilmesi için ek metotlara başvurmaktadır. Özellikle yay tekniği, parmak hızlandırma ve pozisyon geçişleri gibi konularda ek çalışmalar gerekebilmektedir.

Katılımcı 1: "Ek bir çalışmaya örnek olarak şu olabilir, öğrenci bağlı çalmada zorlandıysa, öncelikle bağsız çalışmasını söylüyorum buna uygun egzersizler yaptırıyorum. Hâkim olduktan sonra etüt te yazdığı gibi çalıştırıyorum."

Seviye Farklılıkları: Öğrencilerin seviyeleri ve bireysel ihtiyaçları farklı olduğundan, bazı öğrenciler için Dotzauer etütleri zorlayıcı olabilir. Bu durumda, öğrencilerin seviyesine uygun diğer metotlar kullanılarak geçişlerin daha yumuşak hale getirilebileceği söylenebilir.

Katılımcı 3: "Öncelikle öğrenci metodu çalabilmesi için belirli bir seviyeye gelmiş olmalıdır. Öncesinde belirli gamlar ve parmak egzersizlerini yapmalı, teknik problemlerini çözmüş olması gerekir."

Müzikal ve Teknik Çeşitlilik: Öğrencilerin müzikal ifadeyi geliştirmesi için sadece teknik değil, aynı zamanda müzikal açıdan da destekleyici egzersizlere ihtiyaç duyulabilir. Bu nedenle farklı metotlar ya da müzikal çalışmalarla teknik çalışmaların desteklenmesi gerekmektedir.

Katılımcı 5: "Tek başına sadece Dotzauer-I kitabı bir öğrenciye vermek gayet sıkıcı bir şey olur. Çalacağı etütlerden zevk almaz öğrenci. O yüzden ben genelde Dotzauer de belirli bir aşamaya kadar gelen bir öğrenciyi, mesela 10-13. etütlere gelmiş bir öğrenciyi mutlaka Sebastian Lee Melodik Etütler-I. kitabına başlatıyorum (Op. 31)."

Kullanılan Ek Metotlar ve Çalışmalar

Feuillard'ın "Daily Exercises" Metodu: Feuillard'ın kitabı, özellikle yay çalışmaları ve parmak egzersizleri açısından Dotzauer ile paralel olarak kullanılan bir metottur. Öğrencilerin günlük teknik gelişimlerini destekleyen egzersizler içerir.

Katılımcı 4: "Mutlaka farklı metotlara da başvuruyorum. Öğrencinin düzeyi ve ihtiyacına göre farklı metotlar belirliyorum. Bunlar, Seabastian Lee melodik etütler kitabı olabiliyor. Louis Feuillard egzersiz kitapları var onu da kullanıyorum."

Sebastian Lee Melodik Etütler Op.31: Sebastian Lee melodik etütler kitabı, Dotzauer ile paralel kullanılan bir metottur. Elde edilen verilen sonucunda eğitmenlerin büyük bir çoğunluğu Sebastian Lee etüt kitabını sıklıkla kullandığı sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin teknik, müzikal gelişimlerine fayda sağlayan etütleri içerir.

Katılımcı 7: "Bu metodu çalıştırırken başka kaynaklar da kullanıyorum. Bazı eksikliklerin tamamlanması gerekiyor. Josef Werner, Sebastian Lee, Marderovsky gibi metot kitaplarını kullanıyorum."

Katılımcı 6: "Bu metodu çalışırken öğrencinin sağ ve sol elinin gelişmesi için kullanılan egzersizlere ihtiyaç duyuyorum. Bunlara örnek olarak Sevcik metodu var. Daha çok gam ve arpej üzerinde duruyor. Sebastian Lee, Louis Feulliard metotlarında aynı şekilde kullanıyorum."

Gam ve Arpej Çalışmaları: Teknik becerileri pekiştirmek için yaygın olarak gam ve arpej çalışmaları eklenir. Bu çalışmalar, öğrencilere pozisyon geçişleri ve entonasyon kontrolü kazandırmak amacıyla Dotzauer etütlerine paralel olarak uygulanır.

Katılımcı 6: "Mesela örnek olarak 4. etüt Mi minör tonunda, bunu çalıştırmadan önce mutlaka Loeb'den Mi minör çalıştırıyorum. İster 2 oktav ister 3 oktav fark etmez mutlaka çalıştırıyorum."

Yay Çalışmaları: Yay kontrolü ve yay tekniği geliştirmeye yönelik özel çalışmalar da kullanılabilir. Bu çalışmalar, öğrencilere Dotzauer etütlerindeki yay hareketlerini daha iyi kavramaları için ek olarak verilmektedir.

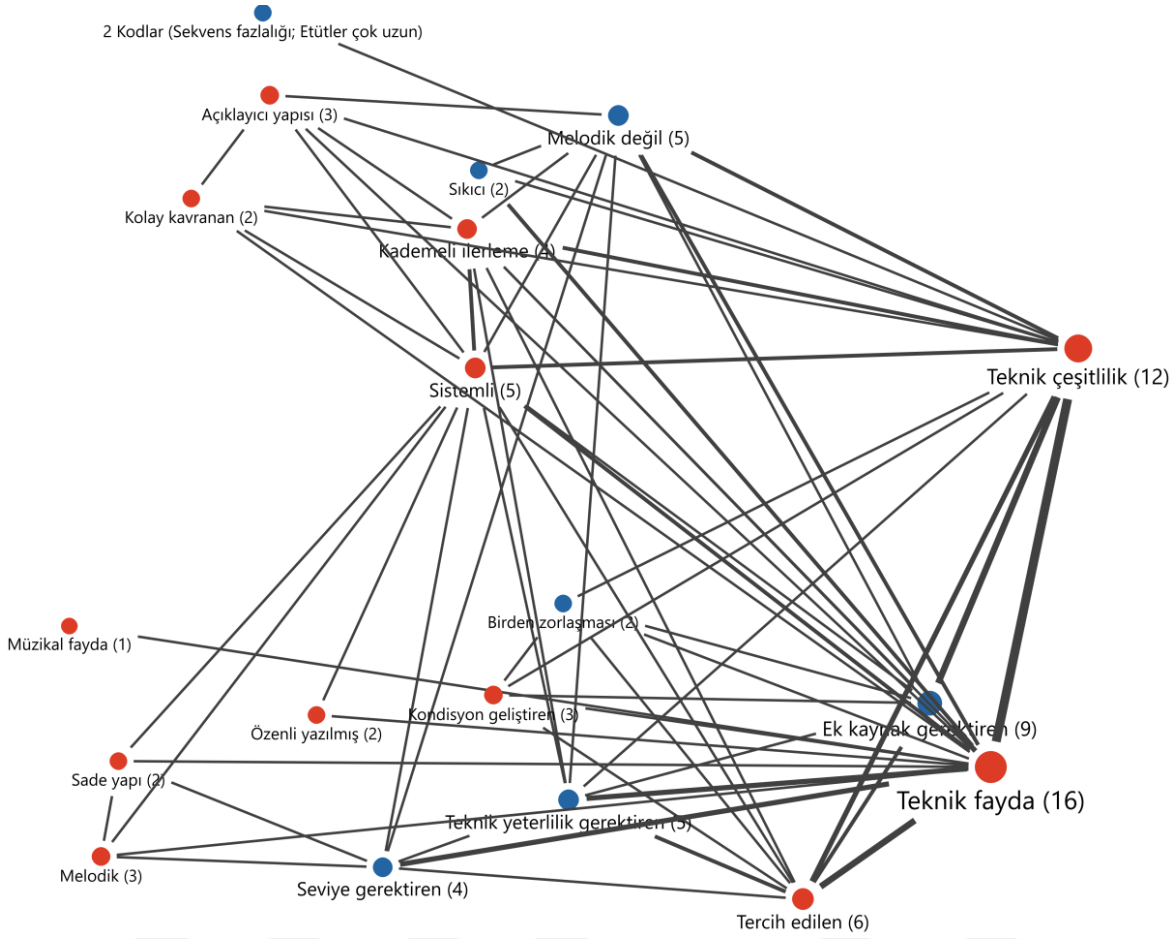
Katılımcı 6: "Başlangıçta arşeyi aynı tempoda ama değişik büyüklüklerde kullanmayı amaçlayan çok güzel bir çalışma ile başlamış. Buna benzer çok önemli avantajlar sağlayan güzel çalışmalar var."

Dotzauer etüt kitabı, temel bir kaynak olmakla birlikte, teknik konulardaki bazı eksikliklerin tespit edilmesi durumunda, öğrencilerin gelişimini desteklemek amacıyla ek metotlar ve çalışmalarla tamamlanmaktadır. Bu ek metotlar, öğrencilerin seviyelerine ve ihtiyaçlarına göre uyarlanarak eğitim sürecine entegre edilmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Etüt kitabına ilişkin elde edilen kavramlar arasında kurulan tematik bağların düzeyi nasıldır?" alt problemine ilişkin bulgular katılımcıların ifadelerinden elde edilen kod haritası ile verilmiştir. Aytemur'a (2022) göre, kod haritaları nitel verilerin görsel sunumuna ek olarak, araştırmada fark edilemeyen bağlantıları görünür hale getirmede etkili ve pratik bir çözüm sunmaktadır.

Şekil 5'te yer alan kod haritası, kavramsal ilişki haritasını temsil ederek çeşitli temalar arasındaki ilişkileri görselleştirmektedir. Haritada farklı büyüklüklerdeki noktalar ve bunlar arasında çizilen bağlantı çizgileri bulunmaktadır. Noktalar, belirli temaları veya kodları temsil etmekte ve nokta büyüklükleri ya da yanlarında belirtilen rakamlar, her bir kodun frekansını, yani ne kadar önemli ya da sık karşılaşılan bir tema olduğunu göstermektedir. Harita, kitabın hem güçlü hem de zayıf yönlerinin birbiriyle nasıl etkileşimde bulunduğunu ve hangi yönlerin birbirleriyle daha sık ilişkili olduğunu, hangi yönlerin merkeze alınmaması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 5. Dotzauer etüt kitabına yönelik görüşlerden elde edilen kod haritası

Şekil 5, Dotzauer Etüt Kitabı üzerine yapılan değerlendirmelerden elde edilen kodların birbiriyle ilişkisini gösteren bir kod haritasıdır. Harita, kitabın güçlü ve zayıf yönlerinin nasıl etkileşimde bulunduğunu ve hangi yönlerin birbirleriyle daha sık ilişkilendirildiğini ortaya koymaktadır. “Teknik fayda (16)”, “Teknik çeşitlilik (12)” ve “Sistemli (5)” gibi kodlar, kitabın güçlü yönlerine işaret eden önemli faktörlerdir. Bu güçlü yönlerin, kitabın diğer olumlu özellikleriyle sık sık ilişkilendirildiği görülmektedir. “Ek kaynak gerektiren (9)”, “Melodik değil (5)” ve “Seviye gerektiren (4)” gibi kodlar ise kitabın eksik yönlerini göstermektedir. Bu zayıf yönlerin özellikle teknik açıdan daha fazla kaynak veya seviyeye ihtiyaç duyan öğrenciler için zorluk taşıdığı anlaşılmaktadır.

Haritadaki kalın bağlantılar, iki kavram arasındaki ilişki düzeyinin gücünü göstermektedir. Örneğin, “Teknik fayda” ile “Teknik çeşitlilik” arasındaki kalın bağ,

kitabın sunduğu teknik çeşitliliğin faydayı artırdığına dair bir algının olduğunu göstermektedir. Bu iki güçlü yönün birbirini destekleyerek, kitabın teknik açıdan geniş bir yelpazeye yayılan bir fayda sunduğu anlaşılmaktadır. Aynı şekilde, “Ek kaynak gerektiren” ve “Teknik yeterlilik gerektiren” kodları arasındaki güçlü ilişki de dikkat çekicidir. Buradan, teknik yeterliliği artırmak için ek kaynaklara ihtiyaç duyulduğu ve bu gereksinimin öğrenciler için zorluk teşkil edebileceği sonucu çıkarılmaktadır.

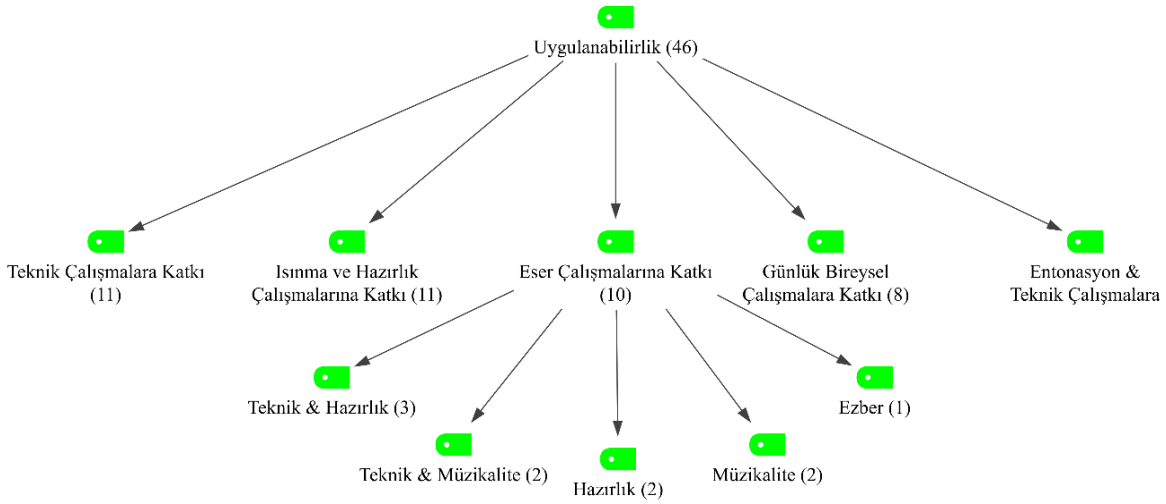
Bazı kodlar, kitabın merkezi ve baskın özelliklerini temsil etmektedir. Özellikle “Teknik fayda (16)” ve “Teknik çeşitlilik (12)” gibi kodlar, diğer birçok kodla ilişkili olup, kitabın sunduğu faydanın teknik çeşitlilik ve sistematik bir yapı etrafında toplandığını göstermektedir. Bu unsurların, öğretmenler ve öğrenciler açısından pratik anlamları olabilir; örneğin, sistemli ilerleme sunulsa da teknik açıdan daha fazla kaynak ve yeterliliğe ihtiyaç duyulması, özellikle başlangıç düzeyindeki öğrenciler için zorlayıcı olabilir.

Güçlü ve zayıf yönlerin kesişimi de önemli bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. “Kademeli ilerleme” ve “Sistemli” gibi olumlu özellikler, “Teknik yeterlilik gerektiren” kodu ile güçlü bir ilişkiye sahiptir. Bu durum, kitabın teknik olarak ileri düzey faydalar sunduğunu, ancak aynı zamanda teknik yeterlilik gerektirdiğini ve bu nedenle daha ileri seviye öğrenciler için daha uygun olabileceğini işaret etmektedir.

Sonuç olarak, Dotzauer Etüt Kitabı’nın kodlanmış verilerindeki ilişkileri görselleştiren bu harita, kitabın güçlü yönlerinin “teknik çeşitlilik” ve “sistemli yapı” etrafında toplandığını, zayıf yönlerinin ise “teknik yeterlilik” ve “ek kaynak ihtiyaçları” etrafında şekillendiğini göstermektedir. Bazı güçlü yönlerin, zayıf yönlerle nasıl kesiştiği ve bu iki alanın nasıl etkileşimde olduğu da dikkat çekicidir. Örneğin, “kitabın kademeli ilerleme sağlaması” bir güçlü yön olarak görülürken, bu ilerlemenin aynı zamanda “teknik olarak zorlayıcı” olabileceği de görülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Öğrencilere göre, Exercises for Violoncello Book I etüt kitabı bireysel çalgı eğitiminde nasıl bir araç olarak kullanılmaktadır?" alt problemine ilişkin bulgular görsellerde yer almaktadır. Türkiye'de viyolonsel eğitimi alan öğrencilerin J.J.F. Dotzauer - Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının uygulanabilirliği hakkında genel görünümü içeren hiyerarşik kod-alt kod modeli Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6. Dotzauer etüt kitabının uygulanabilirlik düzeyi ile ilgili öğrenci görüşlerine ait hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 6'da, Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının uygulanabilirlik düzeyine ilişkin olarak öğrenci görüşlerinden elde edilen verilerin hiyerarşik kod-alt kod modeli çerçevesinde kategorilere ayrıldığı görülmektedir. Bu model, kitabın uygulama sürecindeki avantajlarının katılımcı deneyimlerine dayalı olarak nasıl sınıflandırıldığını görselleştirmektedir.

Modelde yer alan üst tema olan "Uygulanabilirlik", alt kodlarla daha somut hale getirilmiştir. Katılımcıların ifadeleri doğrultusunda öne çıkan alt kodlar arasında:

- Kolay entegre edilebilirlik (bireysel derslerde rahatlıkla kullanılabilmesi),

- Farklı düzeylere uyarlanabilirlik (farklı sınıf seviyeleri ve teknik düzeyler için uygunluk),
- Programlarla uyumlu olması (müfredatla örtüşmesi),
- Yaygın bilinirlik ve erişilebilirlik (hem Türkiye'de hem dünyada ulaşılabilir olması) gibi nitelikler dikkat çekmektedir.

Bu yapı, Dotzauer etüt kitabının sadece pedagojik açıdan değil, uygulama kolaylığı ve öğretim süreçlerine entegrasyonu açısından da güçlü bir kaynak olduğunu göstermektedir. Özellikle öğretmenlerin bu kitabı tercih etme nedenleri arasında uygulama sürecindeki pratiklik ve öğrenciye göre uyarlanabilirlik gibi unsurların öne çıkması, etüdün çağdaş öğretim gereklerine uygun olduğunu desteklemektedir. Bu bulgu, Dotzauer metodunun sadece klasikleşmiş bir kaynak değil, güncel öğretim bağlamında da geçerliliğini koruyan işlevsel bir materyal olduğunu ortaya koymaktadır.

Katılımcı 1: *Kitap hem melodik hem de teknik açıdan zengin etütler içeriyor; ancak genel olarak çok kolay bir repertuvara sahip değil.*

Katılımcı 2: Kitap, çello öğrencilerinin eserlerde karşılaşabileceği teknik zorluklara hazırlık yapmasına yardımcı olacak şekilde tasarlanmış.

Isınma ve Hazırlık Çalışmalarına Katkı (11): Öğrenciler kitabın, ısınma ve hazırlık çalışmalarına büyük düzeyde katkı sunduğunu belirtmektedir. Özellikle parmak ısıtma ve eser öncesi çalışmalarda kullandıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcı 3: *Repertuvar çalışmaları öncesinde etütlerin çalışılması oldukça faydalı oluyor; bu nedenle kitabın çok yönlü bir gelişim sağladığını düşünüyorum.*

Katılımcı 4: *O zamanlardaki seviyeme kıyasla her gün bakardım çünkü çok güzel bir parmak ısıtma egzersizi de sağlamaktadır.*

Eser Çalışmalarına Katkı (10): Kitabın, öğrenciler tarafından eser çalışmalarına katkı sürecinde etkin biçimde kullanıldığı tespit edilmiş; bu kullanım alanları, içerdiği işlevlere göre dört alt kategoriye ayrılmıştır: teknik ve hazırlık, teknik ve müzikalite, hazırlık, müzikalite ve ezber.

Katılımcı 4: *Parmak ısıtma, pozisyon geçişleri, yay hakimiyeti, entonasyon vb. eser içerisindeki tekniklere ön hazırlık sağlamaktadır.*

Katılımcı 5: *Çalıştığım esere hazırlık için kullanıyorum.*

Günlük Bireysel Çalışmalara Katkı (8): Araştırma bulgularına göre, Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabı, öğrencilerin günlük bireysel çalışma rutinlerine anlamlı ve sistemli bir katkı sunmaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, söz konusu kaynağı ders dışında gerçekleştirilen tekrar çalışmaları, teknik alıştırmalar ve konu pekiştirmeye yönelik bireysel öğrenme faaliyetlerinde aktif biçimde kullandıklarını belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin öğrenme sürecine ilişkin sorumluluk üstlenmelerini teşvik etmekte ve akademik özerklik geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Kitabın açık, sistematik ve öğrenci düzeyine uygun biçimde yapılandırılmış pedagojik içeriği, bireysel öğrenme süreçlerinde yönlendirici ve destekleyici bir kaynak işlevi görmekte; bu yönüyle çalgı eğitiminin süreklilik ve disiplin gerektiren doğasına uygun düşmektedir.

Etütlerin aşamalı yapı içermesi, öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına ve bireysel gelişim düzeylerine uygun olarak ilerlemelerini mümkün kılmakta; bu da öğrenme sürecinde öz düzenleme becerilerinin gelişimini desteklemektedir. Ayrıca, düzenli bireysel çalışma alışkanlıklarının oluşması, öğrencilerin derse hazırlık düzeylerini artırmakta ve genel müzikal performanslarında gözle görülür iyileşmelere yol açmaktadır. Nitekim bu bulgu, bireysel çalgı eğitimi sürecinde kaynak seçiminde yalnızca teknik değil, pedagojik işlevselliğin de dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, Dotzauer etüt kitabı yalnızca sınıf içi öğretime değil, öğrencinin bağımsız öğrenme sürecine de etkin katkı sunan nitelikli bir öğretim materyali olarak değerlendirilmektedir.

Katılımcı 6: *Eserlerde karşılaşılabilecek zor pasajları etüt haline getirerek sunan bir yapıya sahip olması, öğrenci üzerindeki etkisini artırıyor.*

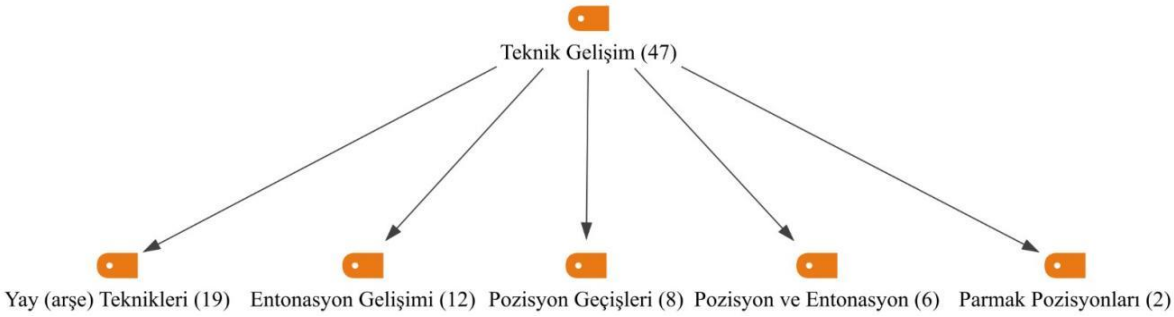
Katılımcı 7: *Parmak ısıtmak için kullanıyorum*.

Entonasyon ve Teknik Çalışmalara Katkı: Yapılan incelemeler sonucunda, kitabın sahip olduğu çeşitli teknik özellikler aracılığıyla öğrencilerin entonasyon ve teknik becerilerinin gelişimine anlamlı düzeyde katkı sağladığı tespit edilmiştir. Kitap, hem temel hem de ileri düzey teknik çalışmalar için yapılandırılmış egzersizler sunarak öğrencilerin enstrümantal yeterliliklerini sistemli biçimde geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Özellikle entonasyon doğruluğu, parmak pozisyonları ve ses kalitesi gibi alanlarda sağladığı yönlendirmeler, öğrencilerin duyusal farkındalıklarını artırmakta ve teknik açıdan daha bilinçli bir performans sergilemelerini desteklemektedir. Bu bağlamda, kitabın pedagojik açıdan planlı bir yapıya sahip olması, bireysel çalışma süreçlerinde teknik yeterliliğin gelişimine katkı sağlayan etkili bir araç olduğunu göstermektedir.

Katılımcı 7: *Pozisyonları güzel çalıştırıyor. Teller arası geçişleri güzel çalıştıran etütleri var. 1. ve 4. Pozisyonda sürekli tekrar eden yapılardan oluşan etütleri var seslerin yerlerini iyi öğrettiğini düşünüyorum.*

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Bu etüt kitabının teknik gelişime katkılarına ilişkin öğrencilerin görüşleri nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular görsellerde yer almaktadır. Türkiye'de viyolonsel eğitimi alan öğrencilerin Dotzauer J. J. F.- Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının teknik gelişim hakkında genel görünümü içeren hiyerarşik kod-alt kod modeli Şekil 7'de verilmiştir.

Şekil 7. Dotzauer etüt kitabı teknik gelişim ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 7, Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının teknik gelişime katkısını yansıtan hiyerarşik kod-alt kod modelini sunmaktadır. Katılımcı görüşlerinden elde edilen toplam 47 teknik gelişim temelli kod, bu başlık altında alt boyutlara ayrılarak sistematik biçimde yapılandırılmıştır.

Modelde en yüksek frekansa sahip alt tema "Yay (arşe) teknikleri" olup, toplam 19 kez vurgulanmıştır. Bu bulgu, etüt kitabının özellikle yay kontrolü, arşe yönlendirme ve farklı artikülasyon biçimlerine yönelik etkili bir uygulama alanı sunduğunu göstermektedir. Bunu sırasıyla entonasyon gelişimi (12) ve pozisyon geçişleri (8) izlemektedir. Katılımcılar, kitabın doğru ses üretimi, temiz perde basımı ve pozisyonlar arası geçişlerdeki teknik yeterliğin kazandırılması açısından öğrenciye aşamalı bir ilerleme sunduğunu belirtmiştir. Ayrıca, pozisyon ve entonasyon (6) ile parmak pozisyonları (2) gibi daha spesifik teknik becerilere dair ifadeler de Dotzauer etütlerinin detaylı teknik kazanımlar sağladığını ortaya koymaktadır.

Bu yapıdan hareketle, Dotzauer metodunun yalnızca genel bir çalgı gelişimi değil, aynı zamanda viyolonselin temel teknik bileşenlerini hedefleyen bütüncül bir pedagojik sistem sunduğu söylenebilir. Teknik gelişim temelli bu alt başlıklar, öğretmenlerin sistematik bir teknik ilerleme süreci planlamasına olanak tanımakta ve öğrencilerin çalgı hâkimiyetini adım adım inşa etmelerine katkı sağlamaktadır.

Yay (Arşe) Teknikleri (19)

Öğrenciler, Dotzauer Book I etüt kitabının özellikle yay ve arşe tekniklerinin geliştirilmesinde önemli katkılar sunduğunu ifade etmişlerdir. Yay kullanımına dair temel tekniklerin (legato, detache, staccato, marcato vb.) kitapta sistematik şekilde işlendiği ve bu tekniklerin anlaşılır örneklerle pekiştirildiği görüşü öne çıkmaktadır.

Etütlerin düzenli olarak çalışılmasıyla birlikte öğrenciler, yay hakimiyetlerinde belirgin bir ilerleme kaydettiklerini, özellikle bağlı ve ayrı yay tekniklerinde daha kontrollü ve müzikal bir ifadeye ulaşabildiklerini belirtmişlerdir. Yay tekniklerinin, müzikal nüanslarla bütünleşik şekilde ele alınması; crescendo, diminuendo gibi dinamik ifadelerin arşe kullanımıyla desteklenmesi, öğrencilerin teknik becerilerini ifade gücüyle birleştirmelerine yardımcı olmuştur.

Etütlerin günlük çalışmalarda ısınma ve hazırlık amacıyla kullanılması, yay tekniklerinin tekrar edilerek pekiştirilmesine olanak sağlamış; bu sayede pozisyon geçişleriyle birlikte yay koordinasyonunun da geliştiği belirtilmiştir. Birçok öğrenci, etütlerin yavaş tempoda, sesleri dikkatle dinleyerek ve yay kontrolüne odaklanarak çalışılmasının teknik ilerleme açısından çok faydalı olduğunu vurgulamıştır.

Özellikle yayla ilgili temel tekniklerde eksiklik hisseden öğrenciler, bu kitabı teknik eksiklerin giderilmesi, arşe kontrolünün artırılması ve müzikal bütünlük içinde çalışılması bakımından faydalı bulmuşlardır. Ancak bazı öğrenciler, kitabın yeni başlayanlar için doğrudan uygun olmadığını, öğretici rehberliğiyle daha etkili çalışılabileceğini de ifade etmişlerdir.

Katılımcı 2: *Yay hakimiyetinin üzerine kurulu bir kitap olduğunu düşünüyorum ve tartım kalıpları üzerine. Fakat bir yol gösterici olmadıkça bazı teknikleri uygulamakta zorlanılabilir.*

Katılımcı 4*: Birçok nüansta ve dinamikte etüt var ve çeşitliliği açısından yeterli.*

Entonasyon Gelişimi (12)

Öğrenciler, Dotzauer Book I etüt kitabının entonasyon gelişiminde önemli rol oynadığını belirtmişlerdir. Kitaptaki etütlerin yapısı gereği, parmak pozisyonlarına ve pozisyon geçişlerine odaklanılması, doğru ses basımı konusunda farkındalık yarattığı gibi, kulağın gelişmesine de katkı sağlamıştır. Öğrenciler, özellikle pozisyon geçişlerinde entonasyonlarının zamanla daha net ve kararlı hale geldiğini vurgulamışlardır.

Etütlerin belirli bir sistemle ilerlemesi, öğrencilerin her çalışmada aynı sesleri kontrol etmelerini ve sesleri dikkatle dinleyerek çalmalarını teşvik etmiş; bu da hem işitsel hem de fiziksel bir hassasiyet kazandırmıştır. Öğrencilerden bazıları, çalışmalarda sesleri "tek tek teyit ederek" ilerlemenin entonasyonlarına doğrudan olumlu etki ettiğini ifade etmiştir.

Entonasyon gelişiminin yalnızca teknik değil, müzikal bir yönü de olduğuna dikkat çeken öğrenciler; doğru ses basımı ile birlikte müzikal cümlelerin anlam kazanmasının birbirini desteklediğini vurgulamışlardır. Bu bağlamda, etütlerin hem teknik doğruluk hem de müzikal ifade açısından sesleri daha titizlikle üretmeyi öğrettiği ifade edilmiştir.

Öğrenciler ayrıca, düzenli ve tekrar odaklı çalışma süreciyle birlikte zamanla entonasyon hatalarının azaldığını, seslerin daha temiz ve kararlı hale geldiğini belirtmiş; bu durumun hem deşifre hem de eser icrasındaki güvenlerini artırdığını dile getirmişlerdir.

Katılımcı 1: *Pozisyonları güzel çalıştırıyor. Fakat yine de bol bol gam çalışması yapılmasını tavsiye ediyorum.*

Katılımcı 4: *Entonasyonu mutlaka geliştiriyor, özellikle pozisyon geçişleri ve gam arpej olan etütlerde gözlemlenebilir.*

Pozisyon Geçişleri (8)

Öğrenciler, Dotzauer Book I etüt kitabının pozisyon geçişleri konusunda önemli katkılar sağladığını belirtmişlerdir. Etütlerde pozisyon değişimlerinin sıklıkla yer alması, öğrencilerin bu teknik beceriyi hem fark etmelerine hem de istikrarlı bir şekilde geliştirmelerine olanak tanımıştır. Öğrencilerden birçoğu, kitabı kullanmaya başladıktan sonra pozisyon iniş-çıkışlarında gözle görülür bir ilerleme kaydettiklerini ve bu alanda daha kontrollü bir çalma becerisi geliştirdiklerini ifade etmiştir.

Kitaptaki etütlerin yapısı sayesinde, pozisyon geçişlerinin hem sol el pozisyonlama hem de yay koordinasyonuyla birlikte ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. Bazı öğrenciler, pozisyon geçişlerini önce sol el hareketleriyle yavaş tempoda çalışmanın faydalı olduğunu, ardından yayla birleştirmenin teknik hâkimiyet sağladığını belirtmiştir.

Öğrenciler ayrıca, pozisyon geçişlerinin entonasyonla doğrudan ilişkili olduğunu, dolayısıyla bu geçişleri doğru yapmanın hem teknik doğruluğa hem de müzikal bütünlüğe katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Kitabın kademeli zorluk yapısının bu konuda destekleyici olduğu, ilk bölümlerde daha az pozisyon değişimiyle başlanıp sonraki etütlerde geçişlerin yoğunlaştığı gözlemlenmiştir.

Bazı öğrenciler, pozisyon geçişlerinde hâlâ zorlandıklarını, ancak tekrar ve öğretici rehberliğiyle bu güçlüğün aşılabildiğini belirtmiştir. Çalışmalarını desteklemek için metronom, yavaş tempo ve bölümlere ayırarak çalışma gibi stratejiler tercih edilmiş, bu yaklaşımın geçişleri daha kontrollü hâle getirdiği dile getirilmiştir.

Sonuç olarak öğrenciler, Dotzauer Book I'in pozisyon geçişleri konusundaki yapısal ve teknik katkılarını değerli bulmakta, bu becerinin gelişimine önemli ölçüde katkı sağladığını düşünmektedirler.

Katılımcı 8: *Özellikle pozisyon geçişlerinde gelişme gösterdim.*

Pozisyon ve Entonasyon (6)

Öğrenciler, Dotzauer Book I etüt kitabının hem pozisyon hem de entonasyon gelişimine önemli katkılar sağladığını ifade etmişlerdir. Etütlerde yer alan sistemli ve kademeli yapı sayesinde, pozisyon geçişleri doğal bir şekilde çalışmalara entegre edilmiş ve öğrencilerin bu alanda farkındalık kazanarak teknik hâkimiyetlerini artırmaları mümkün olmuştur.

Pozisyon çalışmaları, öğrenciler tarafından yalnızca teknik bir beceri değil, aynı zamanda entonasyon açısından da belirleyici bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Öğrenciler, pozisyon geçişleri sırasında seslerin kontrol edilmesi gerektiğini, aksi hâlde entonasyon hatalarının kaçınılmaz olduğunu vurgulamışlardır. Bu bağlamda, kitabın pozisyon geçişlerini düzenli ve dikkatli şekilde ele almasının entonasyon doğruluğunu artırdığı ifade edilmiştir.

Öğrencilerden birçoğu, etütleri yavaş tempoda çalışmanın, sesleri tek tek kontrol etmenin ve sol el pozisyonlarını yayla bütünleştirerek çalışmanın hem pozisyon hâkimiyetine hem de doğru ses üretimine katkı sağladığını belirtmiştir. Bu süreçte, dinleme becerisinin ve dikkatli duyumun da geliştiği ifade edilmiştir. Özellikle pozisyon iniş çıkışlarının yoğun olduğu etütlerde, zamanla daha kararlı ve temiz bir çalma düzeyine ulaştıklarını dile getirmişlerdir.

Bazı öğrenciler ise pozisyon geçişlerinin başlangıçta zorlayıcı olduğunu, ancak tekrar, metronom kullanımı ve öğretici rehberliğiyle birlikte bu zorlukların aşıldığını ve çalgıya daha hâkim hissettiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, öğrenciler Dotzauer Book I etüt kitabının pozisyon ve entonasyon gelişimini destekleyen yapısını faydalı bulmuş; bu iki temel becerinin birlikte çalışılması

sayesinde çello üzerindeki teknik kontrol ve müzikal duyarlılıklarının geliştiğini ifade etmişlerdir.

Katılımcı 6: *Entonasyonu biraz daha iyileştirebiliyorum.*

Katılımcı 7: *Pozisyon iniş çıkışlarında entonasyonumun düzelmesine katkı sağladı.*

Parmak Pozisyonları (2)

Etütlerin yapılandırılmış içeriği sayesinde öğrenciler, farklı parmak kombinasyonlarını tekrar ederek çalışmakta ve parmaklar arası geçişlerde daha hızlı, doğru ve kontrollü hareket edebilmektedir. Bu durum, parmakların tuşe üzerindeki yerleşimlerinin daha bilinçli hâle gelmesine ve pozisyonlar arası geçişlerdeki belirsizliklerin azalmasına olanak tanımaktadır. Öğrenciler, özellikle bu etütlerin günlük çalışma rutinlerine dâhil edilmesinin, parmakların ısınması ve teknik esneklik kazanması açısından fayda sağladığını vurgulamışlardır.

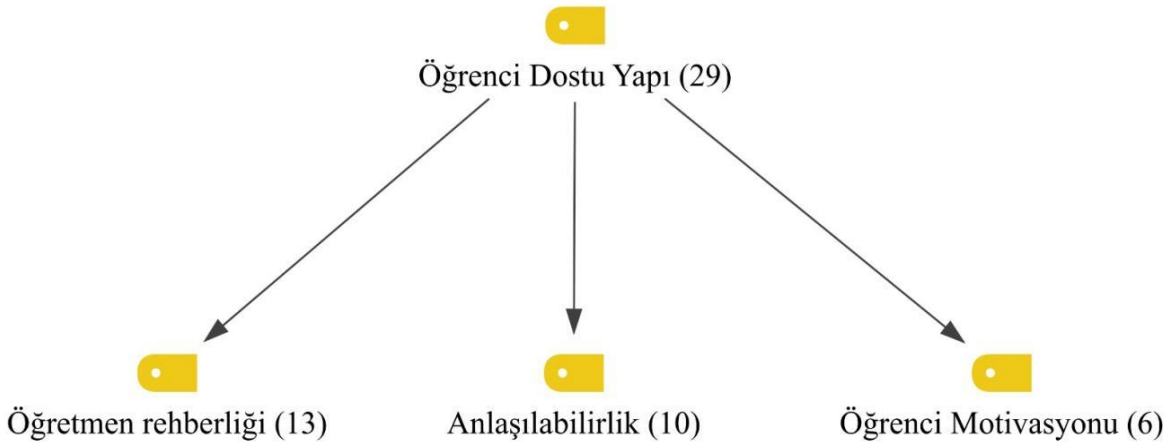
Bazı öğrenciler, parmak geçişlerinin yalnızca mekanik bir hareket olarak değil, aynı zamanda entonasyonu etkileyen önemli bir unsur olarak ele alınması gerektiğine dikkat çekmiştir. Bu kapsamda, her bir sesin dikkatle dinlenerek basılması, doğru parmak geçişlerinin ses kalitesi üzerindeki belirleyici etkisini de ortaya koymaktadır. Nitekim öğrencilerden bazıları, kitabın kullanımıyla birlikte entonasyon doğruluğunda belirgin bir iyileşme gözlemlediklerini ifade etmiştir.

Çalışmaların yavaş tempoda, bölümlere ayrılarak ve gerektiğinde sol el odaklı olarak yapılmasının, parmak geçişlerinin netleşmesine katkı sunduğu belirtilmiştir. Ayrıca, bazı öğrenciler etütleri çalışırken zorlandıkları pasajları tekrar etmeye özen gösterdiklerini ve bu sürecin eksiklerini fark etmelerine yardımcı olduğunu aktarmışlardır.

Katılımcı 6: *Çeşitli yay teknikleri ve özellikle parmak pozisyonları vurgulanıyor.*

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Etüt kitabının öğrenci dostu yapısına ilişkin değerlendirmeler nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular görsellerde yer almaktadır. Türkiye'de viyolonsel eğitimi alan öğrencilerin Dotzauer J. J. F.- Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının öğrenci dostu yapısı hakkında genel görünümü içeren hiyerarşik kod-alt kod modeli Şekil 8 de verilmiştir.

Şekil 8. Dotzauer etüt kitabı öğrenci dostu yapı ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 8, Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının öğrenci dostu yapısına ilişkin katılımcı görüşlerinden elde edilen bulguların hiyerarşik kod-alt kod modelini sunmaktadır. Ana tema olan "Öğrenci Dostu Yapı" toplam 29 kodla temsil edilmekte ve bu tema altında üç temel alt başlık öne çıkmaktadır: Öğretmen rehberliği (13), Anlaşılabilirlik (10) ve Öğrenci motivasyonu (6).

En yüksek frekansa sahip alt tema olan öğretmen rehberliği, etütlerin öğretmenler tarafından yapılandırılmış öğretim süreçlerinde yönlendirici bir araç olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır. Katılımcılar, kitabın sistematik yapısının hem öğretmenin planlama sürecine destek olduğunu hem de öğrencinin gelişimsel izlemesini kolaylaştırdığını belirtmiştir. Anlaşılabilirlik kodu, etütlerin teknik ve yapısal açıdan açık, sade ve

kavranabilir biçimde tasarlandığını göstermekte; bu durum öğrencinin bireysel öğrenme sürecinde zorlanmadan ilerleyebilmesini mümkün kılmaktadır. Öğrenci motivasyonu başlığı altında ise, kitabın içerik yapısının öğrencilerde çalışma isteğini artırıcı nitelikte olduğu ve başarı deneyimi üzerinden olumlu duyuşsal geri dönüşler sağladığı ifade edilmiştir.

Genel olarak bu model, Dotzauer etüt kitabının yalnızca teknik beceri kazandırmakla kalmayıp; öğrenme sürecini destekleyen, öğretim ilişkisini kolaylaştıran ve öğrencinin içsel motivasyonunu artıran çok yönlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle kitap, bireysel çalgı öğretiminde pedagojik uygunluk ve öğrenen merkezlilik açısından güçlü bir kaynak olarak değerlendirilmektedir.

Öğretmen Rehberliği (13)

Öğrencilerin büyük çoğunluğu, Dotzauer Book I etüt kitabının içerdiği teknik materyalin verimli biçimde çalışılabilmesi için öğretmen rehberliğine ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Özellikle başlangıç ve orta seviye öğrenciler için, bazı tekniklerin (örneğin pozisyon geçişleri, nüans işaretlerinin uygulanışı, yay kontrolü) açıklama gerektirdiği ifade edilmiştir. Öğrenciler, öğretmen eşliğinde yapılan detaylı çalışmaların hem teknik uygulamaların doğru şekilde öğrenilmesini sağladığını hem de kitapla kurulan ilişkiyi daha anlamlı hale getirdiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda, kitap tek başına bir kaynak olarak etkili olmakla birlikte, öğretmen rehberliğinde sürdürülen çalışmalarla çok daha verimli sonuçlar doğurmaktadır.

Katılımcı 3: *Kitap anlaşılır fakat yine de belli teknikler olduğu için bir öğretici eşliğinde ilerlenmesi daha faydalı olur.*

Katılımcı 10: *Kitapta melodik ve güzel etütler var fakat çok kolay etütler değil. Öğretmenimin desteği ile çalışabiliyorum.*

Anlaşılabilirlik (10)

Katılımcılar, kitabın genel yapısını açık, düzenli ve takip edilebilir olarak değerlendirmiştir. Etütlerin teknik zorluklarının kademeli olarak artması, öğrencilerin seviyelerine uygun çalışmalar seçebilmelerine olanak tanımaktadır. Bununla birlikte, bazı öğrenciler nota ve açıklamaların zaman zaman iç içe geçtiğini ve görsel olarak karmaşık göründüğünü ifade etmiş; bu durumun dikkatli okuma gerektirdiğini belirtmiştir. Yine de genel görüş, kitabın notasyon sisteminin müzikal anlamda net olduğu ve teknik konuların anlaşılır biçimde sunulduğu yönündedir. Kitabın açık yapısı, öğrencilerin kendi başlarına da çalışabilmelerine imkân tanımakta, ancak belirli bölümlerde yönlendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Katılımcı 1: *Belirli seviyede olan bir öğrenci için kolay fakat teknikleri bilmiyorsa mutlaka bir öğretici gerekiyor.*

Katılımcı 7: *Öğrencilerin anlaması gayet kolay diye düşünüyorum, zor olan kısımlar çalıştıkça da oturuyor.*

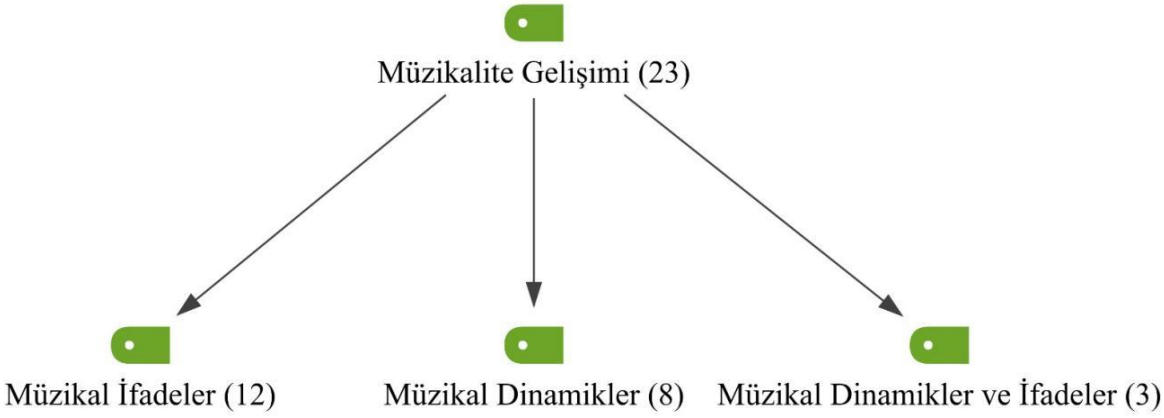
Öğrenci Motivasyonu (6)

Etüt kitabının öğrencilerin motivasyonunu desteklediği de sıklıkla dile getirilmiştir. Etütlerin içerdiği teknik çeşitlilik ve ilerleyici yapı, öğrencilerin başarı hissi yaşamalarını ve gelişim süreçlerini somut olarak gözlemlemelerini mümkün kılmaktadır. Özellikle müzikal yapısı güçlü olan etütler, öğrencilerde ifade gücü oluşturmakta ve çalışmalara olan ilgiyi artırmaktadır. Öğrenciler, kitabı günlük rutinlerine dahil ederek ilerlemelerini takip ettiklerinde motivasyonlarının arttığını ifade etmiş; teknik becerilerle birlikte müzikal anlatımın da gelişiyor olmasının süreci daha anlamlı hale getirdiğini vurgulamışlardır.

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Etüt kitabının müzikal gelişime katkısına ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular görsellerde yer almaktadır. Türkiye'de viyolonsel eğitimi alan

öğrencilerin Dotzauer J. J. F.- Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının müzikalite gelişimi hakkında genel görünümü içeren hiyerarşik kod-alt kod modeli Şekil 9'da verilmiştir.

Şekil 9. Dotzauer etüt kitabının müzikalite gelişimi ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 9, Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının müzikalite gelişimine katkısını yansıtan katılımcı görüşlerinden elde edilen bulguların hiyerarşik kod-alt kod modelini ortaya koymaktadır. Bu modelde toplam 23 ifade, "Müzikalite Gelişimi" ana teması altında üç alt kategoriye ayrılmıştır: Müzikal ifadeler (12), Müzikal dinamikler (8) ve Müzikal dinamikler ve ifadeler (3).

Katılımcıların en çok vurgu yaptığı alt tema olan müzikal ifadeler, öğrencilerin etütler aracılığıyla duygu aktarımı, müzikal nüanslar ve yorumlama becerileri geliştirdiklerini ortaya koymaktadır. Bu durum, Dotzauer etütlerinin yalnızca teknik becerileri değil, aynı zamanda estetik ifade ve yorum gücünü destekleyen niteliklere sahip olduğunu göstermektedir. Müzikal dinamikler alt kodunda yer alan ifadeler ise, etütlerin forte-piano geçişleri, crescendo-decrescendo kullanımı ve genel dinamik kontrol gibi unsurlar aracılığıyla öğrencilerin ifade derinliğini geliştirmelerine olanak sağladığını göstermektedir. Üçüncü alt kod olan müzikal dinamikler ve ifadeler kategorisinde ise bu iki unsuru birlikte ele alan bütüncül görüşler yer almakta; katılımcılar etütlerin teknik yapı ile estetik boyutu bir arada sunduğunu belirtmektedir. Dotzauer etüt kitabının öğrencilerin yalnızca çalgı çalma becerisini değil, aynı zamanda müziksel anlatım yetilerini ve sanatsal

duyarlılıklarını da geliştirdiğini göstermektedir. Bu yönüyle kitap, müzikalite temelli çalgı eğitiminin hedefleriyle uyumlu, teknik ile sanatsal bileşenleri dengeli biçimde sunan pedagojik bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Müzikal İfadeler (12)

Öğrenciler, etütlerin yalnızca mekanik tekrarlar değil, aynı zamanda müzikal anlatım becerisini geliştirme potansiyeline sahip çalışmalar olduğunu ifade etmişlerdir. Birçok öğrenci, etütlerin melodik yapısının müzikal düşünmeyi teşvik ettiğini ve bu sayede ezgilere anlam kazandırarak daha etkili icralar gerçekleştirebildiklerini belirtmiştir. Müzikal cümlelerin doğru yerlerden ayrılması, aksanların yerinde kullanılması ve pasajlara yorum katılması, öğrencilerin ifade gücünü geliştiren unsurlar olarak öne çıkmıştır. Özellikle legato, staccato ve bağlı çalma gibi tekniklerin, ifadenin doğal bir parçası olarak işlendiği vurgulanmıştır.

Katılımcı 3: *Kitap melodik yapıda bir kitap. İçindeki etütleri çalmaktan keyif alıyorum.*

Müzikal Dinamikler (8)

Etütlerin dinamik işaretler ve nüanslarla zenginleştirilmiş yapısının, farklı ses düzeylerini tanıma ve uygulama becerilerini geliştirdiğini ifade edilmiştir. Crescendo, diminuendo, aksan ve vurguların sistemli bir şekilde etütlere entegre edilmesi, öğrencilerin sadece ses üretimini değil, sesin karakterini de kontrol etmelerine olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, müzikal dinamiklerin sadece bir teknik gereklilik değil, aynı zamanda çalgısal anlatımın vazgeçilmez bir unsuru olduğu yönünde ortak bir anlayış oluşmuştur.

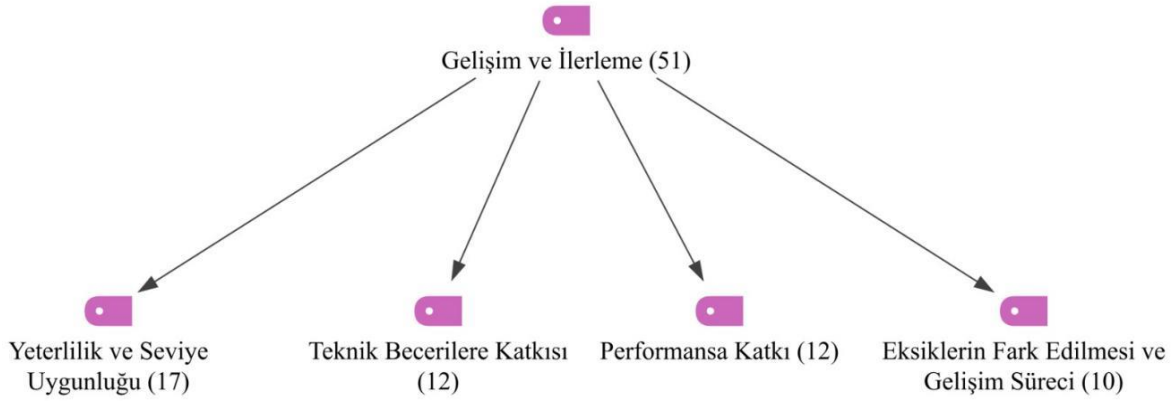
Müzikal Dinamikler ve İfadeler (3)

Özellikle nüansların doğru uygulanmasının, melodik yapıların daha canlı ve etkileyici icra edilmesini sağladığı belirtilmiştir. Bu süreçte, teknik becerilerin yanı sıra duyusal farkındalık, dinleme ve yorumlama yetilerinin de geliştiği vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, Dotzauer Book I etüt kitabı, öğrencilerin müzikal ifade ve dinamiklere yönelik duyarlılıklarını artıran, teknik ve sanatsal gelişimi birlikte destekleyen bütüncül bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Bu yönüyle kitap, yalnızca teknik yetkinlik kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin müzikal anlatım becerilerini de yapılandırıcı bir biçimde geliştirmektedir.

4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Etüt kitabının öğrenci tarafından algılanan bireysel gelişim ve ilerlemeye etkisi nasıldır?" alt problemine ilişkin bulgular görsellerde yer almaktadır. Türkiye'de viyolonsel eğitimi alan öğrencilerin Dotzauer J. J. F.- Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının gelişim ve ilerleme hakkında genel görünümü içeren hiyerarşik kod-alt kod modeli Şekil 10'da verilmiştir.

Şekil 10. Dotzauer etüt kitabı gelişim ve ilerleme ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 10, Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının öğrenci gelişimi ve ilerlemesine sağladığı katkıyı yansıtan hiyerarşik kod-alt kod modelini göstermektedir. Ana tema olan "Gelişim ve İlerleme" toplam 51 kod ile temsil edilmiş ve dört alt temaya ayrılmıştır: Yeterlilik ve seviye uygunluğu (17), teknik becerilere katkısı (12), performansa katkı (12) ve eksiklerin fark edilmesi ve gelişim süreci (10).

En yüksek frekansa sahip olan “yeterlilik ve seviye uygunluğu (17)” kodu, etüt kitabının öğrencilerin mevcut düzeylerine uygun biçimde yapılandırıldığını ve aşamalı öğrenmeyi desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu durum, Dotzauer’in eğitimsel içeriğinin başlangıçtan ileri seviyeye kadar farklı yeterlik düzeyindeki öğrencilere hitap edebilecek esneklikte olduğunu göstermektedir. Teknik becerilere katkı ve performansa katkı alt temaları, kitabın özellikle temel yay teknikleri, pozisyon geçişleri ve entonasyon gibi alanlarda teknik gelişimi destekleyerek doğrudan icra kalitesine olumlu etkiler sağladığını ortaya koymaktadır. Öte yandan, eksiklerin fark edilmesi ve gelişim süreci teması altında yer alan ifadeler, öğrencilerin kendi hatalarını ayırt etme, düzeltme ve teknik ilerlemeyi gözlemleme fırsatı yakaladığını göstermekte; bu da öz değerlendirme ve öz düzenleme becerilerini geliştirmeleri açısından önemli bir kazanım sunmaktadır.

Genel olarak bu model, Dotzauer etüt kitabının bireysel çalgı eğitiminde yalnızca teknik ilerlemeyi değil, aynı zamanda pedagojik yapılandırmayı, öğrenme sürecini ve bireysel farkındalığı destekleyen çok boyutlu bir araç olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Bu yönüyle kitap, öğrenme düzeyine duyarlı, gelişim odaklı ve performans merkezli pedagojik bir kaynak niteliğindedir.

Yeterlilik ve Seviye Uygunluğu (17)

Öğrenciler, etüt kitabının yapısal olarak kademeli bir zorluk düzeyine sahip olduğunu ve bu özelliğiyle farklı seviyedeki öğrencilere hitap ettiğini belirtmişlerdir. Kitap, başlangıç seviyesinin biraz üzerinde bir noktadan başlayarak teknik zorlukları aşamalı biçimde artırmakta ve bu sayede öğrencilere dengeli bir ilerleme imkânı sunmaktadır. Bununla birlikte, bazı öğrenciler kitabın yeni başlayanlar için doğrudan uygun olmadığını ve öğretmen rehberliğinde çalışıldığında daha etkili olacağını ifade etmişlerdir. Genel olarak kitap, orta seviye öğrenciler için uygun, kapsamlı ve yönlendirici bir kaynak olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcı 1: *Sebastian Lee melodik etütler kitabını da kullanıyorum. Onun dışında gam ve parmak egzersizleri mutlaka yapıyorum.*

Katılımcı 6: *Belli bir seviyeye kadar getirdiği için bundan sonra daha ileri düzey etüt kitaplarına ihtiyaç oluyor.*

Teknik Becerilere Katkısı (12)

Dotzauer Book I, temel teknik becerilerin geliştirilmesinde öğrenciler tarafından etkili bir araç olarak görülmektedir. Özellikle yay teknikleri (legato, detache, staccato), parmak geçişleri, pozisyon değişimleri, arpejler ve çift ses çalışmaları gibi teknik alanlarda öğrencilere sistemli bir ilerleme sunmuştur. Etütlerin içerdiği teknik çeşitlilik, öğrencilerin hem sağ hem sol el becerilerini geliştirmelerine olanak tanımıştır. Ayrıca kitabın, günlük teknik çalışma rutini içinde tekrarlarla desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Katılımcı 9: *Yay kullanımı için özellikle çok fayda sağladığını düşünüyorum.*

Katılımcı 10: *Legato çalma, detache çalma gibi tekniklerde fayda sağlıyor.*

Performansa Katkı (12)

Öğrenciler, etüt kitabının yalnızca teknik gelişim açısından değil, aynı zamanda sahne hazırlığı ve eser icrası öncesinde bir ısınma ve odaklanma aracı olarak da faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Etütlerin müzikal yönlerinin güçlendirilmiş olması, çalgısal ifadenin performansa yansımasını desteklemiş; nüansların, aksanların ve dinamik geçişlerin uygulanması sayesinde yorum gücünde artış gözlemlenmiştir. Öğrenciler, bu kazanımların uzun vadede performans güveni ve esere yaklaşım biçimini olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir.

Katılımcı 7: *Etütler daha müziksel olduğu için ve kulağa ezgisel geldiği için çalması da gayet keyifli oluyor.*

Eksikliklerin Fark Edilmesi ve Gelişim Süreci (10)

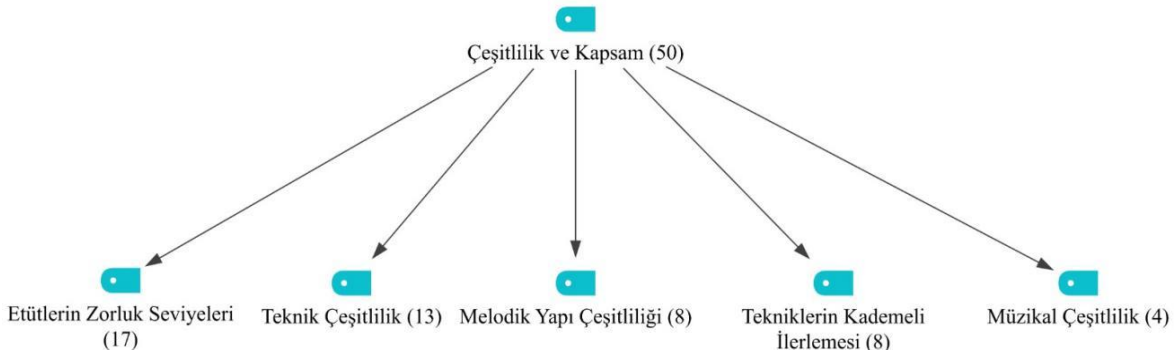
Katılımcılar, etüt kitabıyla çalışırken bireysel eksikliklerinin daha görünür hâle geldiğini ve bu farkındalığın gelişim süreçlerine yön verdiğini belirtmişlerdir. Zorlandıkları bölümleri tekrar ederek, hatalarını analiz ederek ve öğretici geri bildirimleriyle bu eksiklikleri giderme yoluna gittiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin yalnızca çalma becerilerini değil, aynı zamanda öğrenme sorumluluğu ve öz değerlendirme becerilerini de geliştirmiştir. Etütlerin bu yönüyle bireysel ilerlemenin izlenebilirliğini artırdığı ve yapılandırılmış bir öğrenme süreci sunduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcı 8: *Kendim çalıştığım için %100 etki şeklinde bir etkiye daha ulaşamadım ama eksiklerimi fark etmemi oldukça sağladı ve bunların üzerine odaklanıp eksiklerimi kapatmaya çalışıyorum.*

Katılımcı 5: *Eksiklerimi fark etmemi sağladı. Teknik açıdan birçok tekniği öğretti.*

4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Etüt kitabının kapsamı ve çeşitliliğine ilişkin öğrenci değerlendirmeleri nelerdir?" alt problemine ilişkin bulgular görsellerde yer almaktadır. Türkiye'de viyolonsel eğitimi alan öğrencilerin Dotzauer J. J. F.- Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının çeşitlilik ve kapsam hakkında genel görünümü içeren hiyerarşik kod-alt kod modeli Şekil 11'de verilmiştir.

Şekil 11. Dotzauer etüt çeşitlilik ve kapsam ile ilgili hiyerarşik kod-alt kod modeli

Şekil 11, Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabının çeşitlilik ve kapsam boyutuna ilişkin elde edilen nitel verilerin hiyerarşik kod-alt kod modeli ile sunumunu içermektedir. Ana tema olan "Çeşitlilik ve Kapsam", toplam 50 kod ile temsil edilmiştir ve beş temel alt kategori altında yapılandırılmıştır: Etütlerin zorluk seviyeleri (17), teknik çeşitlilik (13), melodik yapı çeşitliliği (8), tekniklerin kademeli ilerlemesi (8) ve müzikal çeşitlilik (4).

En yüksek frekansa sahip alt tema olan "etütlerin zorluk seviyeleri", katılımcıların farklı yeterlik düzeylerine hitap eden etütlerin varlığına dikkat çektiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, kitabın başlangıç düzeyinden ileri düzeye kadar farklı seviyelerdeki öğrencilere uygun içerik sunduğunu ve bu yönüyle pedagojik esneklik sağladığını göstermektedir. Teknik çeşitlilik alt teması ise, etütlerin pozisyon geçişleri, yay teknikleri, artikülasyon, entonasyon gibi çok yönlü teknik alanlara odaklanarak öğrencilere kapsamlı bir uygulama imkânı sunduğuna işaret etmektedir. Ayrıca melodik yapı çeşitliliği ve müzikal çeşitlilik kodları, öğrencilerin yalnızca teknik gelişim değil, aynı zamanda müzikal estetik, ifade gücü ve repertuvar bilinci açısından da zengin bir öğrenme süreci yaşadıklarını göstermektedir.

Bununla birlikte, tekniklerin kademeli ilerlemesi alt teması, Dotzauer etütlerinin sistematik biçimde yapılandırıldığını ve öğrencilerin belirli bir sırayla, kontrollü bir teknik gelişim sürecine dâhil edildiklerini ortaya koymaktadır. Bu da kitabın öğretmenler için planlama kolaylığı sağladığını, öğrenciler içinse aşamalı öğrenme süreci sunduğunu göstermektedir. Şekil 11'deki bulgular, Dotzauer Etüt Kitabı'nın hem içerik kapsamı hem de sunum biçimi açısından yüksek düzeyde pedagojik çeşitlilik ve esneklik sunduğunu göstermektedir. Bu yönüyle kitap, bireysel çalgı eğitimi sürecinde hem öğretim hedeflerine hem de öğrencinin bireysel gelişim hızına uyarlanabilir nitelikte çok boyutlu bir kaynak olarak değerlendirilmektedir.

Etütlerin Zorluk Seviyeleri (17)

Öğrencilerin büyük çoğunluğu, kitabın zorluk seviyesini başlangıç düzeyinin biraz üzerinde ve orta seviyeye uygun olarak değerlendirmiştir. Etütlerin, kolaydan zora doğru ilerleyen bir yapıda sunulması, öğrencilerin aşamalı olarak teknik becerilerini geliştirmelerine olanak tanımıştır. İlk etütlerin göreceli olarak daha ulaşılabilir olması, öğrencilerin motivasyonunu artırırken; ilerleyen etütlerde teknik zorlukların artması, gelişim sürecine dinamik bir katkı sağlamaktadır. Ancak bazı öğrenciler, kitabın özellikle yeni başlayanlar için öğretmen desteği olmadan zorlayıcı olabileceğini belirtmiş ve rehberlik eşliğinde çalışmanın gerekliliğine dikkat çekmişlerdir.

Katılımcı 4: Belirli teknikleri öğrendikten sonra anlaması kolay. Ama tabii ki yeni başlayan öğrenciyse teknikleri bilmediği için anlayamaz.

Katılımcı 7: Başlangıç seviyesinin biraz üstünde kalan bir kitap. Ne çok kolay ne de çok zor etütler barındırıyor fakat git gide zorlaşan eser niteliğinde etütlere sahip.

Teknik Çeşitlilik (13)

Katılımcılar, kitabın sunduğu teknik çeşitliliği yüksek düzeyde bulmuşlardır. Yay teknikleri (legato, detaché, staccato, marcato), sol el pozisyon geçişleri, parmak geçişleri, arpejler, çift sesler, gam benzeri pasajlar gibi temel tekniklerin farklı etütlerde farklı biçimlerde işlendiği vurgulanmıştır. Bu durum, öğrencilerin çeşitli teknik becerileri aynı kaynak üzerinden pekiştirmelerine olanak tanımış ve teknik gelişimi desteklemiştir. Ayrıca, tekniklerin müzikal bağlam içinde sunulması, öğrencilerin uygulamaları yalnızca mekanik değil, anlamlı çalgısal ifadelerle ilişkilendirmesine imkân sağlamıştır.

Katılımcı 5: *Hemen hemen tüm temel tekniklerin öğretilmesi için gerekli etütler çeşitli şekilde var.*

Katılımcı 9: Çeşitli yay kullanımı sağladığını düşünüyorum. Arşe gelişimine katkısı olduğunu düşünüyorum.

Melodik Yapı Çeşitliliği (8)

Etütlerin bazılarında tekrar eden motiflerin yer alması ya da melodik cümlelerin belirgin olması, çalgı üzerinde yön duygusu oluşturarak öğrencilerin müzikal düşünme becerilerini desteklemiştir. Bununla birlikte, birkaç öğrenci bazı etütlerin melodik açıdan daha az ilgi çekici olduğunu ve zaman zaman çalışmalarda monotonluk hissi yaratabileceğini belirtmiştir. Bu görüş, melodi çeşitliliğinin genel olarak olumlu karşılandığı ancak bireysel algıya göre farklılık gösterebileceği şeklinde değerlendirilebilir.

Katılımcı 3: *Kitap melodik yapıda bir kitap. İçindeki etütleri çalmaktan keyif alıyorum.*

Tekniklerin Kademeli İlerlemesi (8)

Katılımcılar tarafından Dotzauer Book I'in kademeli teknik ilerlemeyi başarılı bir şekilde sunduğu vurgulamıştır. Teknik zorlukların aşamalı olarak artırılması, öğrencilerin hem fiziksel becerilerinin hem de müzikal kavrayışlarının belirli bir sırayla gelişmesini mümkün kılmıştır. Her yeni teknikte, önceki becerilerin üzerine inşa edilen bir yapı bulunması, öğrencilerin hem güven duygusunu hem de öğrenme sürekliliğini desteklemiştir. Öğrenciler bu yapının, özellikle tekrarlarla desteklendiğinde verimli sonuçlar doğurduğunu belirtmiştir.

Katılımcı 7: Başlangıç seviyesinin biraz üstünde kalan bir kitap. Ne çok kolay ne de çok zor etütler barındırıyor fakat git gide zorlaşan eser niteliğinde etütlere sahip.

Müzikal Çeşitlilik (4)

Etütlerin müzikal yönünün güçlü olduğunu ve teknik kazanımlarla birlikte müzikal ifade gücünü geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Etütlerde yer alan nüanslar, aksanlar, dinamik değişimler ve cümle yapıları, müzikal anlayışın gelişmesine olanak tanımıştır. Bu yönüyle kitap, yalnızca teknik değil aynı zamanda sanatsal gelişimi destekleyen bir kaynak olarak değerlendirilmiştir. Müzikal çeşitliliğin etütlere yansıtılması, öğrencilerin yorumlama

becerilerini artırmış; bu da kitabın pedagojik değerini güçlendiren önemli bir unsur olarak öne çıkmıştır.

Katılımcı 3: *Kitabın müzikal terimler ve nüanslar içerdiğini düşünüyorum.*

Katılımcı 7: Çeşit çeşit etütler olduğu için hem sıkılmadan hem de etütlerin ezgisi eğlenceli olduğu için eğlenerek çalınıyor.

4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

"Etüt kitabının teknik becerilerin gelişimine sağladığı katkı düzeyi öğrenciler tarafından nasıl değerlendirilmektedir?" ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır.

Sol El Teknikleri Açısından Katkılar

Araştırmaya katılan bireyler, temel sol el teknikleri kapsamında yer alan parmak yerleştirme, teller arası geçişler, pozisyon geçişleri ve arpej gibi konularda J. J. F. Dotzauer Book I etüt kitabının yüksek düzeyde katkı sağladığını belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu bu tekniklere yönelik katkıyı "çok" ve "tamamen" derecelerinde değerlendirmiştir.

İleri düzey teknikler arasında sayılan flajole, trill, yukarı mordan, akor çalışmaları, çift ses (kent) ve vibrato gibi unsurlar açısından ise daha farklı bir tablo gözlemlenmiştir. Katılımcılar bu tekniklere ilişkin katkıyı genellikle "orta" ile "çok" arasında derecelendirmiştir. Özellikle 2 ila 3 yıl arasında çalma deneyimine sahip olan daha az tecrübeli öğrenciler, bu ileri tekniklerde *Dotzauer Book I*'in katkısını "az" olarak değerlendirmiş ve bu alanlarda daha fazla gelişim ihtiyacı hissettiklerini ifade etmişlerdir.

Sağ El Teknikleri Açısından Katkılar

Sağ el teknikleri açısından, legato, staccato, détaché, bağlı staccato, spiccato ve marcato gibi temel yay tekniklerinin çalışılmasında söz konusu etüt kitabının önemli düzeyde katkı sağladığı ifade edilmiştir. Katılımcıların büyük bir bölümü bu tekniklerde de kitabın katkısını "çok" ve "tamamen" şeklinde değerlendirmiştir.

Buna karşın, vurgu (accent) ve martelé tekniklerinde katkı düzeyi bazı katılımcılar tarafından "orta" olarak belirtilmiş ve bu tekniklerin gelişimi açısından kitabın daha sınırlı katkı sunduğu yönünde görüş bildirilmiştir.

Müzikal Dinamiklerin Gelişimine Katkılar

Crescendo, diminuendo, piano, forte, mezzo forte, pianissimo, rallentando, decrescendo, fortissimo ve ritardando gibi müzikal dinamiklerin öğretimi ve uygulanmasında *Dotzauer Book I* kitabının önemli ölçüde katkı sunduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu bu dinamiklere ilişkin gelişimi "çok" ve "tamamen" düzeyinde değerlendirmiştir.

Ancak deneyim düzeyi düşük olan katılımcılar (2–3 yıl deneyimli), bazı dinamiklerde kitabın katkısını "orta" ve "az" düzeyinde değerlendirmiştir. Bu durum, söz konusu dinamiklerin daha üst düzey farkındalık ve ifade becerisi gerektirmesiyle ilişkilendirilebilir.

Genel Değerlendirme ve Eğitimsel Çıkarımlar

Beş yıl ve üzeri deneyime sahip olan katılımcılar, *Dotzauer Book I*'in teknik gelişime önemli ölçüde katkı sunduğunu belirtmiştir. Buna karşın çalgıya yeni başlayan katılımcılar, kitabın temel tekniklerin ediniminde etkili olduğunu; ancak ileri düzey tekniklerin geliştirilmesi için yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir.

Eğitim geçmişi bakımından incelendiğinde, Güzel Sanatlar Lisesi mezunları kitabın genel teknik gelişime olan katkısını daha olumlu değerlendirirken; Anadolu Lisesi çıkışlı bireyler bazı tekniklerde eksiklik yaşadıklarını dile getirmiştir. Bu farkın, müziksel altyapı ve sistematik çalgı eğitimi geçmişi ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, J. J. F. Dotzauer Book *I* etüt kitabı temel çalgı tekniklerinin gelişimi açısından etkili bir kaynak olarak öne çıkmaktadır. Ancak ileri düzey tekniklerin kazandırılmasında bu kitabın tek başına yeterli olmadığı; bu doğrultuda daha kapsamlı ve üst düzey kaynakların kullanımının gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, çalgı ile geçirilen süre arttıkça katılımcıların kitaptan sağladığı yararın da paralel biçimde arttığı görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji yöntemi benimsenmiş olup, Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde viyolonsel eğitimi alan lisans öğrencileri (10) ve öğretim elemanlarından (7) oluşan toplam 17 katılımcıdan, yarı yapılandırılmış görüşme formları ve kapalı uçlu anketler ile veri toplanmış, MAXQDA 2022 yazılımıyla içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma, eğitimci ve öğrenci görüşleri doğrultusunda J. J. F. Dotzauer'in Exercises for Violoncello Book I adlı etüt kitabının viyolonsel eğitimindeki pedagojik rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda yapılan analizler ve bulgulardan elde edilen sonuçlar bu bölümde verilmiştir.

Güçlü ve Zayıf Yönler Alt Problemine İlişkin Sonuç

Dotzauer – Exercises for Violoncello Book I etüt kitabı, katılımcıların değerlendirmelerine göre pedagojik açıdan güçlü yönleriyle ön plana çıkmaktadır. Özellikle teknik fayda, sistemli yapı, teknik çeşitlilik ve kademeli ilerleme gibi öne çıkan özellikler, kitabın öğretim süreçlerinde etkin kullanılabilirliğini artırmaktadır. Bununla birlikte, melodik yapı eksikliği, teknik yeterlilik gereksinimi ve ek kaynak ihtiyacı gibi zayıf yönler, kitabın bazı açılardan desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yararlı Bulunan Noktalar Alt Problemine İlişkin Sonuç

Katılımcılar, kitabın teknik gelişim, yay ve pozisyon çalışmaları ile kondisyon artırıcı yönlerini pedagojik açıdan faydalı bulmuşlardır. Teknik becerilerin kazanımı kadar sistemli ve kademeli ilerleyen yapısı, öğrenci seviyesine uygunluk ve açıklayıcı sunum biçimi, kitabın tercih edilmesinde belirleyici olmuştur. Bu yönüyle kitap, hem başlangıç hem de orta düzey öğrenciler için etkili bir öğretim aracı olarak değerlendirilmiştir.

Tercih Edilme Nedenleri Alt Problemine İlişkin Sonuç

Katılımcıların ifadelerine göre, Dotzauer Etüt Kitabı'nın tercih edilme nedenleri arasında teknik çeşitliliği, pedagojik sadeliği, sistematik yapısı ve kondisyon geliştirici yönleri öne çıkmaktadır. Kitabın hem temel teknik becerileri kazandırması hem de öğretmen rehberliğinde yapılandırılabilir içeriğe sahip olması, öğretim sürecini kolaylaştırmakta ve etkili bir kaynak olarak değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Ek Metotlara İhtiyaç Alt Problemine İlişkin Sonuç

Araştırma bulgularına göre, Dotzauer Etüt Kitabı her ne kadar temel teknikler için yeterli bir kaynak olarak görülse de bazı durumlarda öğrenci seviyesine ve gelişim hedeflerine bağlı olarak ek metotlara ihtiyaç duyulmaktadır. Feuillard, Sebastian Lee, Sevcik gibi tamamlayıcı kaynakların kullanımına sıklıkla başvurulmakta; özellikle pozisyon geçişleri, yay teknikleri ve arpej gibi konularda bu destekleyici materyallerin pedagojik açıdan fayda sağladığı ifade edilmektedir.

Elde Edilen Kodlar Arasındaki Kavramsal Bağlantılar Alt Problemine İlişkin Sonuç

Kodlar arası bağlantı analizi, Dotzauer Etüt Kitabı'nın güçlü yönlerinin –özellikle teknik fayda, sistematik yapı ve teknik çeşitlilik gibi unsurların– birbiriyle güçlü ilişkiler içinde olduğunu ortaya koymuştur. Zayıf yönlerle ilişkili olarak teknik yeterlilik gereksinimi ve ek kaynak ihtiyacı gibi unsurların da belirli güçlü yönlerle etkileşim hâlinde olduğu saptanmıştır. Bu durum, kitabın pedagojik açıdan güçlü olduğu kadar bazı öğrenciler için zorlayıcı olabilecek yapısal yönler taşıdığını da göstermektedir.

Uygulanabilirlik Alt Problemine İlişkin Sonuç

Katılımcılar, Dotzauer Etüt Kitabı'nın bireysel çalışma, ısınma egzersizi, eser öncesi hazırlık ve günlük tekrar çalışmaları gibi birçok öğretim pratiğine uyarlanabilir bir yapıda olduğunu belirtmişlerdir. Özellikle aşamalı yapı, sistematik sunum ve teknik katkı sağlayan özellikleri, kitabın hem ders içinde hem de bireysel öğrenme süreçlerinde rahatlıkla kullanılmasını mümkün kılmakta; pedagojik olarak yüksek bir uygulanabilirlik düzeyi sunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Teknik Gelişim Alt Problemine İlişkin Sonuç

Dotzauer Etüt Kitabı, öğrencilerin teknik becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir kaynak olarak değerlendirilmiştir. Yay teknikleri, pozisyon geçişleri, entonasyon, parmak pozisyonları gibi teknik alanlarda sistemli ilerleme sağlayan yapısı, öğrencilerin çalgıya hâkimiyetini artırmış; bu kazanımların performans güveni ve müzikal yorumlama becerileri ile desteklendiği tespit edilmiştir.

Öğrenci Dostu Yapı Alt Problemine İlişkin Sonuç

Katılımcı ifadelerine göre, Dotzauer Etüt Kitabı'nın öğretmen rehberliğini kolaylaştıran yapısı, açık ve anlaşılabilir sunumu ile öğrenci motivasyonunu artırıcı etkisi bulunmaktadır. Kitabın yapısal düzeni ve pedagojik niteliği, bireysel öğrenmeyi desteklemekte ve öğrencilerin içsel motivasyonlarını besleyen bir çalgı eğitimi ortamı sunmaktadır.

Müzikalite Gelişimi Alt Problemine İlişkin Sonuç

Etüt kitabının, teknik kazanımların yanında müzikal ifadeye ve dinamiklere yönelik katkılar sunduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin müzikal cümleleri doğru biçimlendirme, nüansları uygulama ve duygu aktarımı gibi estetik yönlerde gelişim gösterdikleri; kitabın bu yönüyle teknik ve sanatsal bileşenleri bir arada sunan kapsamlı bir kaynak olarak değerlendirildiği saptanmıştır.

Gelişim ve İlerleme Alt Problemine İlişkin Sonuç

Katılımcılar, Dotzauer Etüt Kitabı'nın öğrenci gelişimi açısından seviye uygunluğu, teknik beceri gelişimi, performansa katkı ve bireysel farkındalık gibi çok boyutlu kazanımlar sunduğunu ifade etmişlerdir. Bu kazanımlar, öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu artırmakta ve gelişim sürecini izlenebilir hâle getirmektedir. Kitap bu yönüyle yapılandırılmış bir öğrenme sürecine olanak tanımaktadır.

Çeşitlilik ve Kapsam Alt Problemine İlişkin Sonuç

Katılımcılar, kitabın sunduğu teknik ve müzikal çeşitliliğin, çalgı eğitiminin farklı düzeylerine hitap etmesini sağladığını belirtmişlerdir. Etütlerin zorluk düzeylerinin kademeli yapısı, teknik çeşitliliği ve melodik zenginliği kitabın pedagojik değerini artırmakta; hem temel tekniklerin hem de müzikal ifadenin geliştirilmesi açısından işlevsel bir araç sunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Teknik Becerilerin Gelişimine Sağlı Katkı Düzeyine İlişkin Sonuç

Araştırma bulguları, J. J. F. Dotzauer Book I etüt kitabının temel düzey teknik becerilerin geliştirilmesinde güçlü bir işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, sol el (parmak yerleştirme, pozisyon geçişleri, arpej vb.) ve sağ el (yay teknikleri) alanlarında bu kaynağın yüksek katkı sunduğunu belirtmiştir. Müzikal dinamiklerin öğretimi açısından da benzer şekilde olumlu görüşler bildirilmiş, özellikle temel dinamik işaretlerinin çalışılmasında kitabın yol gösterici olduğu vurgulanmıştır.

Bununla birlikte, daha ileri düzey tekniklerde (örneğin flajole, trill, martelé, vibrato vb.) katkı düzeyinin katılımcıların deneyimlerine göre değişkenlik gösterdiği gözlemlenmiştir. Özellikle daha az deneyime sahip öğrenciler, bu ileri tekniklerde kitabın sınırlı düzeyde katkı sunduğunu ifade etmiştir. Bu durum, Dotzauer Book I'in pedagojik olarak başlangıç ve orta düzeye hitap eden bir yapıda olduğunu, ileri düzey teknik gelişim için ise ek kaynaklara ihtiyaç duyulabileceğini göstermektedir.

5.2. Tartışma

5.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Dotzauer Book I etüt kitabının güçlü yönlerine dair elde edilen sonuçlar, kitabın teknik fayda, teknik çeşitlilik, sistematik yapı ve açıklayıcı pedagojik yaklaşım açısından yüksek düzeyde tercih edildiğini göstermektedir. Tunca (2003), çalışmanın bu sonucuna paralel olarak Dotzauer Book I etüt kitabının bir giriş kitabı olduğu için yüksek rejisterlar

içermediği, aşamalı olarak ilerleyen bir sistemi olduğunu ve zengin yay tekniği çeşitliliğine sahip olduğunu belirtmiştir.

Sakar (1997), çalışmasında Dotzauer Book I metodu, Dotzauer I-II-III-IV-V metodu çerçevesiyle beraber ele alındığında, sistemli ilerleme, teknik zenginlik ve pedagojik açıklık gibi nitelikleri vurgulamıştır. Zayıf yönlere ilişkin sonuçlar ise kitabın ek kaynak gereksinimi ve melodik sınırlılığı gibi alanlarda geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

5.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Etütlerin yararlı görülen yönlerine dair bulgular, özellikle teknik gelişim (yay teknikleri, pozisyon geçişleri), sistematik yapı ve pedagojik açıklık temalarında yoğunlaşmaktadır. Güler, Berki ve Çilden'in (2006) çalışmasında Dotzauer Book I etüt kitabındaki sağ el ve sol el teknikleri incelenmiş, her etüdün bir tekniği geliştirmeye odaklandığı, basitten karmaşığa sistematik bir yapıda olduğu, kitabın önemli derece pozisyon geçişleri ve sağ el teknikleri içerdiği belirlenmiştir. Etüt kitaplarının müziksel gelişimi sistematik olarak desteklemesi gerektiği belirtmiş ve Dotzauer metodunun bu konuda örnek bir kaynak olduğu ifade edilmiştir.

5.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma

Katılımcıların Dotzauer Book I etüt kitabını tercih nedenlerine ilişkin verdikleri yanıtlar, kitabın pedagojik ve teknik çeşitlilik, sistemli ilerleme ve kondisyon geliştirme işlevleriyle öne çıktığını göstermektedir. Sakar (1997), Dotzauer metodunun özellikle başlangıç düzey öğrenciler için teknik kapasiteyi artıran sistemli bir yapı sunduğunu vurgulamaktadır.

5.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma

Katılımcıların Dotzauer etüt kitabını kullanırken ek kaynaklara duyduğu ihtiyaç, kitabın bazı teknik alanlarda (vibrato, flajole, geniş pozisyon geçişleri) yetersiz kaldığını göstermektedir. Felek ve Demirci (2012) çalışmasında, kullanılan başlangıç düzeyi etüt kitapları ile diğer kaynakların yöntem ve teknikleri bakımından birbirini destekleyebileceğini ifade etmiştir. Bu ifade çalışmanın bu sonucunu desteklemektedir. Bunun yanında Özçimen ve Burubatur (2012), çalışmalarında viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan etüt kitabının Dotzauer Book 1-2 olduğu, bu ve diğer etüt kitaplarının ihtiyaç doğrultusunda yardımcı kaynaklar ile bir arada kullanılmasının öğrencilere faydalı olacağı belirtmiştir. Bulut ve Topaloğlu'nun (2012) da ek kaynak kullanımının mutlaka öğretmen rehberliği ile tasarlanması gerekliliğini desteklemektedir.

5.2.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Kodlar arasındaki bağlantı düzeylerini gösteren analiz bulguları, teknik fayda ile teknik çeşitlilik, sistematik yapı ile kademeli ilerleme gibi kodlar arasında yüksek frekanslı ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, Dotzauer etütlerinin pedagojik yapısının kendi içinde bütüncül bir sistem oluşturduğunu göstermektedir. Ancak teknik yeterlilik gerektiren yapı ile ek kaynak gereksinimi arasındaki bağ, Dotzauer'in her öğrenci düzeyine hitap etmediği yönündeki bulguları desteklemektedir (Bulut ve Topaloğlu, 2012).

5.2.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Tartışma

Uygulanabilirlik açısından Dotzauer Book I'in kolay entegre edilebilir yapısı, farklı düzeylere uyarlanabilirliği ve müfredatla uyumlu olması gibi güçlü yönleri öne çıkmıştır. Bulut ve Topaloğlu'nun (2012) yapmış olduğu araştırma doğrultusunda bu metodun Türkiye'deki müzik eğitimi programlarında sıklıkla tercih edilmesinin en önemli nedenleri uygulanabilirliği ve müfredatla uyumlu yapısı olduğunu söylenebilir. Ayrıca, öğrencilerin bu kitabı bireysel çalışma sürecinde de aktif biçimde kullanmaları, öğrenme sorumluluğu ve öz düzenleme becerilerinin gelişimiyle örtüştüğü söylenebilir.

5.2.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Teknik gelişim başlığı altındaki bulgular, özellikle yay teknikleri ve pozisyon geçişleri alanında Dotzauer etütlerinin yüksek katkı sağladığını göstermektedir. Bulut ve Topaloğlu (2012), bu kitabın viyolonsel eğitiminde hedeflenen temel teknikleri kazandırma noktasında fayda sağladığını ancak ileri teknik becerilerin gelişimi için farklı metotlarda yer alan ilgili etüt ve egzersizlerle desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir.

5.2.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Öğrenci dostu yapı temasında ortaya çıkan bulgular, öğretmen rehberliği, anlaşılabilirlik ve motivasyon desteği gibi yönlerin öne çıktığını göstermektedir. Bu bağlamda Dotzauer etüt kitabının kavranabilirlik düzeyinin yüksek olduğu ve bu durumun öğrenci merkezli bir yapıya işaret ettiği söylenebilir. Öğrencilerin gelişim sürecine dair motivasyonlarını artıran bu yapı, eğitim yaklaşımlarından yapılandırmacı yaklaşımla da örtüşmektedir (Bandura, 1986).

5.2.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Tartışma

Araştırma bulguları, etüt çalışmalarının yalnızca teknik becerileri geliştirmekle sınırlı kalmadığını, aynı zamanda öğrencilerin müzikal anlatım yeteneklerini destekleyici bir işleve sahip olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcıların ifadelerinden, Dotzauer Etüt Kitabı'nın yapısal özellikleri sayesinde öğrencilerin yorumlama becerilerini geliştirme yönünde fırsatlar elde ettikleri anlaşılmaktadır.

Etütlerde yer alan dinamik işaretlemeler, artikülasyonlar ve melodik yapıların, öğrencilerin müziği yalnızca doğru çalmakla kalmayıp, aynı zamanda anlamlandırarak icra etmelerine katkı sunduğu görülmüştür. Bu durum, çalgı eğitiminde teknik çalışmaların aynı zamanda müzikal gelişime hizmet edebileceğini düşündürmektedir.

Her ne kadar bu konuya ilişkin yazılı kaynaklar sınırlı olsa da nitel veriler ışığında elde edilen bulgular, teknik ve sanatsal gelişimin birbirinden ayrı düşünülemeyeceğini göstermektedir. Orhan ve Çınardal'ın (2015) Goltermann 4. Viyolonsel Konçertosu'nun icrasında karşılaşılan güçlüklere çözüm bulmak amacıyla bazı viyolonsel etütlerini incelediği çalışmasında, J. J. F. Dotzauer 113 Etudes I ve II kitaptan beş etüt, eserin zorlanılan kısımları ile benzer bir yapı içerdiği için güçlüklerin giderilmesine yardımcı olacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda bu çalışmanın konusu olan J. J. F. Dotzauer'in Exercises for Violoncello Book I çeşitli eserleri desteklediği, dolayısıyla teknik ve müzikal gelişime katkı sağladığı söylenebilir.

5.2.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Tartışma

Gelişim ve ilerleme başlığı altında Dotzauer kitabının teknik becerilerin kazanımı, performans gelişimi ve bireysel farkındalık oluşturma açısından katkı sağladığı görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, Dotzauer etütlerinin bireysel gelişim sürecine katkı sunduğu söylenebilir. Ayrıca, öğrencilerin eksiklerini fark etmeleri ve bu doğrultuda öz değerlendirme geliştirmeleri, Holt (2018) tarafından da çalgı pedagojisinin temel bileşeni olarak tanımlanmıştır.

5.2.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Çeşitlilik ve kapsam teması, etütlerin zorluk düzeyleri, teknik ve melodik yapı çeşitliliği açısından yüksek bir pedagogik değer taşıdığını göstermiştir. Bu bağlamda çeşitliliğin öğrencilerin bireysel farklarına göre özelleştirilmiş öğrenme olanakları sunduğunu ifade edilebilir. Güler, Berki ve Çilden'in (2006) yapmış olduğu araştırmada da çeşitlilik yapısının belirgin oluşu, öğrencilerin sürdürülebilir gelişim süreci için uygun bir zemin oluşturduğunu göstermektedir.

5.2.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Teknik becerilerin gelişimine katkı düzeyi başlığı altında Dotzauer Book I etüt kitabının, temel teknik ve dinamik becerilerin kazandırılmasında etkili ve yönlendirici bir kaynak olduğu; ancak ileri düzey tekniklerin geliştirilmesi açısından daha farklı ya da tamamlayıcı kaynaklarla desteklenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bulut ve Topaloğlu'nun (2012) yapmış olduğu araştırmada da Dotzauer etüt kitabının hedeflenen temel teknik becerilerin büyük çoğunluğunu karşıladığı görülmektedir.

5.3. Öneriler

- Literatür taraması ışığında ülkemizde öğretim elamanları ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda bir etüt kitabının analizine dair bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu çalışmadan yola çıkarak, viyolonsel eğitiminde kullanılan diğer etüt kitapları hakkında bu tür bir çalışma viyolonsel eğitimi literatürüne katkı sağlayabilir.

- Dotzauer metodunun sahip olduğu teknik çeşitlilik ve sistematik yapı, öğretim programlarında düzenli olarak kullanılacak şekilde planlanabilir.

- Melodik sınırlılık ve teknik eksiklikler göz önünde bulundurularak vibrato, flajole, çift ses gibi konulara yönelik tamamlayıcı kaynaklar (Sevcik, Feuillard, S. Lee vb.) planlı biçimde kullanılabilir.

- Etütlerin müzikal yapısının daha derinlikli keşfi için öğretmenler, öğrencilerle birlikte tempo, teknik, nüans, artikülasyon ve ifade üzerine analiz çalışmaları yürütülebilir.

- Öğrencinin öğrenme hızı, ilgisi ve ihtiyaçları doğrultusunda bireyselleştirilmiş çalışma planları oluşturulabilir.

- Kondisyon kazandırma özelliği göz önüne alınarak etütler, eser çalışmaları öncesinde vücut ve parmak ısınma amacı ile kullanılabilir.

- Dotzauer metodunun etkinliğini değerlendirmek üzere periyodik değerlendirme formları geliştirilerek eğitim sürecine dâhil edilebilir.

- Öğretim elemanları, öğrencilerin Dotzauer Etüt Kitabını tercih etme nedenlerini dikkate alarak, pedagojik materyal seçimlerini öğrenci merkezli bir yaklaşımla yeniden değerlendirebilir.

KAYNAKÇA

Akman, B., Uyanık Balat, G. ve Güler Yıldız, T. (2018). *Erken Çocukluk Döneminde Fen Eğitimi.* Anı Yayıncılık: Ankara.

Anderson, L. W. ve Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives: Complete Edition.* Longman: New York.

Aygün, Ş. S., Atalay, N., Kılıç, Z. ve Yaşar, S. (2016). "Öğretmen adaylarına yönelik 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması". *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 40 (40), 160-175.

Aytemur, B. (2016). "Flüt eğitiminde bir öğrenciyle ton geliştirme çalışmaları". *İdil,* 6 (28), 75-90.

Aytemur, B. (2022). "Müzik Araştırmalarında Nitel Veri Analizi". Ü. S. Şen, Y. Şen ve Ş. Ö. Akçay (ed). içinde *Müzik Araştırmalarında Bilimsel Yöntem ve Yaklaşımlar* (s. 233-261). Nobel Akademik Yayıncılık: Ankara.

Aytemur, B., Eldemir, A. C. ve Sönmezöz, F., (2014). "Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik tutumların değerlendirilmesi". *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* 9 (2), 1583-1595.

Baltacı, A. (2019). "Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?" *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 5 (2), 368-388.

Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Prentice-Hall: Englewood Cliffs, NJ.

Bedont, R. J. (2013). *The creation of a performance edition and piano reduction of Justus Johann Friedrich Dotzauer's "VIII Variations for Bassoon and Orchestra", Op. 40*. The University of Arizona.

Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H. ve Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives: Handbook I: Cognitive Domain*. David McKay:.New York.

Brown, L. S. (2021). The Importance of Technical Studies for Cello Performance. Doctoral Dissertation, California State University, Northridge.

Bulut, D. ve Topaloğlu, T. (2012). "J. J. F. Dotzauer viyolonsel metodu birinci kitabının hedef ve hedef davranışlar yönünden incelenmesi". *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi,* 18, 69–81.

Burubatur, M. (2006). Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Birinci Sınıf 1. ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot, Etüt ve Egzersizlerin İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Chalakov, B. N. (2023). *Tradition and Innovation in Louis Feuillard's Cello Pedagogy.* The Ohio State University: Ohio.

Çoban, S. (2011). "Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi dersi dönem sonu sınavları ile ilgili düşünceleri". *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi,* (31), 115–127.

Çubuk, Z. (1999). "Keman eğitimi üzerine bir değerlendirme". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 12 (1), 91-97.

Çuhadar, C. H. (2016). "Müzik ve müzik eğitimi". *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 25 (1), s. 217-230.

Damar, A. T. ve Sakin, A. Ş. (2022). "Bir müzik türü olarak etüt ve Bulgar besteci Hristo Spasov Tsanoff'un konser etütleri". *2. Bursa Bilimsel Araştırmalar Kongresi.* 23-24 Nisan. Bursa. 49-61.

Demirbatır, R. E. (1999). "Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde viyolonsel eğitiminin genel durumu". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 12 (1), 171-183.

Dotzauer, J. F. 113 Etudes for Violoncello Book I Schirmer's Library of Musical Classics. Erişim adresi: https://imslp.org/wiki/Special:ImagefromIndex/10870/ge17)

Dotzauer, J. J. F. Exercises for Violoncello Book I Schirmer's Library of Musical Classics. Erişim adresi: http://imslp.org/wiki/Special:ImagefromIndex/1087/ge17)

Felek, A. ve Demirci, B. (2012). “Viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan başlangıç metotlarının karşılaştırmalı analizi”. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi,* (29), 83-99.

Frierson-Campbell, C. ve Froehlich, H. C. (2022). Inquiry in Music Education: Concepts and Methods for the Beginning Researcher. Routledge: London.

Gorgoretti, B. (2013). “The technical analyse of violoncello etudes*”. Eurasian Journal of Educational Research,* 53, 257-274.

Güdek, B. ve Öztürk, D. (2016). “Viyolonsel öğretiminde öz değerlendirme uygulamalarının öğrencilerin performansına ve tutumlarına etkisi”. *Electronic Turkish Studies,* 11 (3), 1149, doi. 10.7827/TurkishStudies.9097

Güler, B., Berki, T. ve Çilden, Ş. (2006). “Ülkemiz müzik eğitimi anabilim dallarında kullanılan viyolonsel etüdleri üzerine bir inceleme”. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi,* 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Denizli. 562-583.

Gürgen, E. T. ve Bilen, S. (2005). “Müzik alan derslerinin müzik öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkileri”. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (3), 325-338.

Hallam, S. (2006). *Musicality.* Oxford University Press: Oxford.

Hallam, S. ve Creech, A. (2010). *Music Education in the 21st Century in the United Kingdom: Achievements, Analysis and Aspirations.* Institute of Education: London.

Holt, B. (2018). *21st-Century Cello Pedagogy: Examining the Efficacy of Online Cello Lessons.* University of Toronto: Canada.

Hwang, I. H. (2006). A Synthesis of the Advanced Etudes by Dotzauer, Gruetzmacher, and Popper. Doktora Tezi. University of Cincinnati.

Jørgensen, E. R. (2001). “What are the roles of philosophy in music education?” *Research Studies in Music Education,* 17 (1), 19–31.

Kahraman, B., ve Demirbatır, R. E. (2023). “Viyolonsel ile İlgili Yök Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında Yayınlanan Araştırmaların Eğilimlerinin Belirlenmesi”. R. E. Demirbatır (ed). içinde *Eğitim Bilimlerinde Güncel Yaklaşımlar*. (s. 577-615). Duvar Yayınları: İzmir.

Karadut, A. P. (2012). “Effects of E.L. Thorndike’s theory of connectionism rudiments on developing cello playing skills for beginners”. *Procedia - Social and Behavioral Sciences,* 69, 298-305.

Konakcı, N. (2010). Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Krathwohl, D. R. (2002). “A revision of Bloom’s taxonomy: An overview”. *Theory into Practice,* 41 (4), 212–218.

Kumtepe, M. A. ve Kayaarslan, B. (2023). “Müzik öğretmenliği programı viyolonsel ders içeriklerinin sol elin konumlandırılması bakımından incelenmesi”. Serdal. Y (ed). içinde *Güzel Sanatlar Alanında Uluslararası Araştırmalar V.* (s. 27-43). Eğitim Yayınevi: Ankara.

Küçükkaya, N. B. (2020). F. Dotzauer I, II, III Kitabının Kazandırdığı Hedef ve Hedef Davranışların İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

McPherson, G. E. ve Gabrielsson, A. (2002). “From Sound to Sign”. In R. Parncutt and G. E. McPherson (eds.), *The Science and Psychology of Musical Performance: Creative Strategies for Music Teaching and Learning* (p. 99–115). Oxford University Press: New York.

McPherson, G. E. ve Welch, G. F. (eds.). (2012). The Oxford Handbook of Music Education. (Vol. 1). Oxford University Press: Oxford.

Onuk, Ö. (2009). “Köhler’in Op: 33 Vol: 2 4 numaralı flüt etüdünün analizi”. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,* 7 (3), 655-666.

Orhan, Ş. ve Çınardal, L. (2015). “Goltermann 4. viyolonsel konçertosunun 1. bölümünde karşılaşılan güçlüklere yönelik çözüm önerileri”. *Sanat ve Tasarım Dergisi,* 5 (8), 108-127.

Orhan, Ş. Y. (2012). “Türkiye’de viyolonsel alanında yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri”. *Kastamonu Education Journal,* 20 (2), 701-716.

Orhan, Ş. Y. ve Arıcı, S. (2015). "Viyolonsel eğitimine yönelik örnek bir etüt analizi". *Education Sciences,* 10 (2), 113-124.

Orhan, Ş., Ercan, H. ve Kethüda, S. A. (2017). "Viyolonsel eğitiminde etüt analiz yöntemine yönelik öğrenci görüşleri". *Journal of Institute of Economic Development and Social Researches,* 5 (17), 106-111.

Orme-Stone, C. K. (2020). *Cello Teaching Methods: An Analysis and Application of Pedagogical Literature* (Doctoral dissertation, University of California: Santa Barbara.

Otacıoğlu, S. G. (2009). "Müzik öğretmeni adaylarının benlik saygısı düzeyleri ile akademik ve çalgı başarılarının karşılaştırılması". *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 141-150.

Özçimen, A. ve Burubatur, M. (2012). "Eğitim fakülteleri müzik eğitimi ana bilim dallarında birinci sınıf 1. ve 2. yarıyıl viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan metot etüt ve egzersizler". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (27), 185-194.

Özen, N. (2004). "Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri". *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 24 (2), 57-63.

Özmenteş, S. (2013). "Çalgı eğitimi alan lisans öğrencilerinin kullandıkları çalışma taktikleri". *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26 (2), 439–454.

Özmenteş, S. (2013). "Çalgı eğitiminde öğrenci motivasyonu ve performans". *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi,* 2 (2), 320-331.

Öztürk, B. (2007). "Carl Czerny'nin Opus 299/19 numaralı etüdünün piyano eğitimine yönelik analizi". *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 27 (2), 241-258.

Parasız, G. (2009). "Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma". *Sanat Dergisi,* (15), 19-24.

Patton, M. Q. (2014). Qualitative Research & Evaluation Methods: Integrating Theory ve Practice. Sage publications: London.

Piji-Küçük, D. ve Uzun, Y. B. (2013). "Müzik öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi,* 14 (1), 327-345.

Sakar, M. H. (1997). Viyolonsele Başlarken Çalgı Tekniği İçin Gerekli Olan Temel Metotların Dökümü ve Bunların Analizi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Saraç, G. (2003). "Öğrenme kuramlarına göre bir yaylı çalgı olarak viyolonsel eğitimi ve viyolonsel öğretim programı süreci". *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (11), 25-37.

Say, A., (2005). Müzik Sözlüğü. Müzik Ansiklopedisi Yayınları: Ankara.

Sommer, R., Smith, J. ve Taylor, A. (t.y.). Music Pedagogy in String Education: A Comparative Study. Oxford University Press: New York.

Swanwick, K. ve França, C. C. (1999). "Composing, performing and audience-listening as indicators of musical understanding". *British Journal of Music Education,* 16 (1), 5-19.

Şen, Ç. ve Özdemir, M. A. (2012). "The effect of the use of systematic teaching method on students' success in the process of violoncello education 1*". Journal of Human Sciences,* 14 (4), 3009-3029.

Şendurur, Y. ve Barış, D. A. (2002). "Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı". *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (1), 165-174.

Şişman, Ç. (2010). Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Bölümlerinde ve Devlet Konservatuarlarında Lisans Düzeyinde Yaygın Olarak Kullanılan Viyolonsel Sol El ile İlgili Metotların Analizi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Şişman, Ç. ve Dalkıran, E. (2022). "Viyolonsel etütlerinin çalışılmasına yönelik bir model önerisi: Duport no: 7 örneği". *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 5 (2), 221-239.

Tekindal, M. ve Arsu, Ş. U. (2020). "Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme". *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi,* 20 (1), 153-172.

Tunca, O. E. (2003). Most Commonly Used Etude Books By Cello Teachers in American Colleges and Universities. Yayımlanmamış Doktora Tezi. The Florida State University.

Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi.* (2. Basım). Müzik Ansiklopedisi Yayınları: Ankara.

Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum.* Evrensel Müzikevi: Ankara.

Umuzdaş, S. ve Umuzdaş, M. S. (2013). "An analysis of the student classroom teachers' perceptions about the music course through metaphors". *International Journal of Human Science*, 10 (1), 719-728.

Urhal, N. ve Can, Ü. K. (2018). "Türkiye'de yayınlanmış çello, piyano, keman, viyola ve flüt nota kitaplarının incelenmesi". *Online Journal of Music Sciences,* 3 (1), 56-89.

Uyanık Balat, G. ve Arslan Çiftçi, H. (2018). "Erken Çocukluk Döneminde Fen Eğitimi ve Önemi". B. Akman, G. Uyanık Balat ve T. G. Yıldız (ed.) içinde *Erken Çocukluk Döneminde Fen Eğitimi.* (s. 1–22). Anı Yayıncılık: Ankara.

Ültay, E., Akyurt, H. ve Ültay, N. (2021). "Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi". *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi,* (10), 188-201.

Venturini, A. ve Luther, M. (2009). "The Dresden School of Violoncello in the Nineteenth Century." Yüksek Lisans Tezi. Florida: University of Central Florida.

Yağar, F. ve Dökme, S. (2018). "Niteliksel araştirmalarin planlanmasi: Araştirma sorulari, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenirlik". *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi,* 3 (3), 1-9.

Yalçınkaya, B. (2012). "Çalgı eğitiminde etüt yazma modeli". *Fine Arts,* 7 (1), 21-34.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı)

Yüksek Öğretim Kurulu. (2018). Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Müzik Öğretmenliği Lisans Programı. Erişim adresi: https://eski.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi

EKLER

EK 1. ETİK KURULU İZNİ

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği

Sayı : E-84026528-050.99-2400137643 03.06.2024
Konu : Başvuru İncelenmesi

Sayın Tan DEMİROĞLU

Yürütücülüğünüzü yapmış olduğunuz 2024-YÖNP-0488 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu'nun almış olduğu 30.05.2024 tarih ve 08/24 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 24- Sorumlu yürütücülüğünü **Prof. Dr. Begüm ÖZ**'ün yaptığı ve proje araştırmacısı **Tan DEMİROĞLU** tarafından gerçekleştirilen "J.J.F.Dotzauer. Exercises for Violoncello Book I Etüt Kitabı Hakkında Eğitimci ve Öğrenci Görüşleri" başlıklı araştırmanın, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu ilkelerine **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

EK 2. SORULAR VE ANKET

ÖĞRENCİ KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu bölümde, kişisel bilgilerinizi doldurmanız beklenmektedir.

1. Cinsiyet:

2. Yaş:

3. Mezun olduğunuz lise türü:

4. Öğrenim gördüğünüz üniversite:

5. Öğrenim gördüğünüz bölüm:

6. Sınıf düzeyi:

7. Viyolonseli ne kadar süredir çaldığınız:

J. J. F. Dotzauer- Exercises for Violoncello Book I Etüt Kitabı Hakkında Öğrenci Görüşleri

ÖĞRENCİLERE YÖNELİK SORULAR

1. **Genel İnceleme:**
   - 1.1. Dotzauer'un Book I etüt kitabından çalışma deneyiminizi nasıl değerlendirirsiniz?
   - 1.2. Kitaptaki etütlerin zorluk seviyeleri sizce nasıl?
2. **Etkililik ve Öğrenme:**
   - 2.1. Kitap teknik becerilerinizi geliştirmede size nasıl yardımcı oldu?
   - 2.2. Etütlerin müzikal ifade ve anlam üzerindeki etkisini nasıl değerlendirirsiniz?
3. **Çeşitlilik ve Kapsam:**
   - 3.1. Kitaptaki etütlerin çeşitliliği hakkında düşünceleriniz nelerdir?
   - 3.2. Hangi teknik konuların kitapta özellikle vurgulandığını düşünüyorsunuz?
4. **Öğrenci Dostu Yapı:**
   - 4.1. Kitabı öğrencilerin anlaması kolay mı, yoksa bazı yerlerde zorlanıyor musunuz?
   - 4.2. Nota ve talimatların anlaşılırlığı konusunda görüşleriniz nelerdir?
5. **Uygulanabilirlik:**
   - 5.1. Kitabı günlük çalışmalarınızda nasıl kullanıyorsunuz?
   - 5.2. Etütleri uygulamak ve öğrenmek için önerileriniz nelerdir?
   - 5.3. Etütleri eserinizi çalmadan önce çalışmak size katkı sağlıyor mu?
   - 5.4. Ne gibi katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?

6. Gelişim ve İlerleme:

6.1. Kitabı kullanmaya başladıktan sonra çello becerilerinizde nasıl bir ilerleme kaydettiniz?

6.2. Kitaptan alınan verimle ilgili gözlemleriniz nelerdir?

6.3. Kitabın teknik açıdan size sağladığı gelişim alanları nelerdir?

7. Genel Tavsiyeler:

7.1. İleride öğrencilerinize bu kitabı çalıştırır mıydınız? Nedeni hakkında bilgi verir misiniz?

7.2. Bu kitabı kullanacak olanlara vereceğiniz genel tavsiyeler nelerdir?

8. Yeterlilik:

8.1. Başka etüt kitaplarına ihtiyaç duyuyor musunuz? Duyuyorsanız kitabın hangi özelliği sizi bu şekilde düşündürüyor?

9. Müzikalite ve Entonasyon:

9.1. Kitabın entonasyonunuzu geliştirdiğini düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunu kitabın hangi özelliği ile ifade edebilirsiniz?

9.2. Kitabın müzikal ifadenize katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunu kitabın hangi özelliği ile ifade edebilirsiniz?

10. J. J. F Dotzauer Book I Etüt Kitabı Aşağıda Verilen Tekniklere Ne Düzeyde Katkı Sağlamaktadır?

Sol El Kullanımına İlişkin Teknik Sorular	**Hiç**	**Az**	**Orta**	**Çok**	**Tamamen**
Parmak Tutma Tekniğini Uygulayabilme*					
Flajole Tekniğini Uygulayabilme*					
Arpej (Arbeggio) Tekniğini Uygulayabilme*					
2 Ses Çalma Tekniğini Uygulayabilme*					
1-4 Pozisyon Geçişini Uygulayabilme*					
Tel Geçiş Tekniğini Uygulayabilme*					
Trill Tekniğini Uygulayabilme*					
2. 3. ve 4. Pozisyon Tekniğini Uygulayabilme*					
Yukarı Mordan Tekniğini Uygulayabilme*					
Üçlü Akor Tekniğini Uygulayabilme*					
Bare Tekniğini Uygulayabilme*					
Vibrato Tekniğini Uygulayabilme*					
Yarım Açık Pozisyon Tekniğini Uygulayabilme*					

1. 3. ve 4. Pozisyon Geçişi Tekniğini Uygulayabilme*					
2. Pozisyon Tekniğini Uygulayabilme*					
2. ve 4. Pozisyon Tekniğini Uygulayabilme*					
Sol El Kullanımına İlişkin Teknik Sorular	**Hiç**	**Az**	**Orta**	**Çok**	**Tamamen**
1. 2. 3. ve 4. Pozisyon Tekniğini Uygulayabilme*					
5. Pozisyon Tekniğini Uygulayabilme*					
Çarpma Tekniğini Uygulayabilme*					
Sağ El Kullanımına İlişkin Teknik Sorular					
Legato Tekniğini Uygulayabilme**					
Vurgulama Tekniğini Uygulayabilme**					
Staccato Tekniğini Uygulayabilme**					
Detache Tekniğini Uygulayabilme**					
Bağlı Staccato *					
Bağ İçinde Bağ Kullanım Tekniğini Uygulayabilme*					
Martele Tekniğini Uygulayabilme*					
Spiccato Tekniğini Uygulayabilme**					
Marcato Tekniğini Uygulayabilme*					
Müzikal Dinamikleri Uygulayabilme					
Crescendo uygulayabilme*					
Diminuendo Uygulayabilme*					
Piano Uygulayabilme*					
Forte Uygulayabilme*					
Mezzo Forte Uygulayabilme*					
Pianissimo Uygulayabilme*					
Rallentando Uygulayabilme*					
Decrescendo Uygulayabilme*					
Fortissimo Uygulayabilme*					
Ritardando Uygulayabilme*					

* Bulut ve Topaloğlu (2012: 75-79).
** Yükseköğretim Kurulu (2018).

ÖĞRETMEN KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu bölümde, kişisel bilgilerinizi doldurmanız beklenmektedir.

1. Cinsiyet:

2. Yaş:

3. Öğrenim durumu:

4. Çalıştığı kurum:

5. Çalıştığınız bölüm:

6. Unvan:

7. Meslekteki çalışma süresi:

J. J. F. Dotzauer- Exercises for Violoncello Book I Etüt Kitabı Hakkında Öğretmen Görüşleri

ÖĞRETMENLERE YÖNELİK SORULAR

1. Gelişim ve İlerleme:

1.1. Kitabı kullanmaya başladıktan sonra çello becerilerinizde nasıl bir ilerleme kaydettiniz?

1.2. Kitaptan alınan verimle ilgili gözlemleriniz nelerdir?

1.3. Kitabın teknik açıdan size sağladığı gelişim alanları nelerdir?

2. Genel Tavsiyeler:

2.1. İleride öğrencilerinize bu kitabı çalıştırır mıydınız? Nedeni hakkında bilgi verir misiniz?

2.2. Bu kitabı kullanacak olanlara vereceğiniz genel tavsiyeler nelerdir?

3. Yeterlilik:

3.1. Başka etüt kitaplarına ihtiyaç duyuyor musunuz? Duyuyorsanız kitabın hangi özelliği sizi bu şekilde düşündürüyor?

4. Müzikalite ve Entonasyon:

4.1. Kitabın entonasyonunuzu geliştirdiğini düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunu kitabın hangi özelliği ile ifade edebilirsiniz?

4.2. Kitabın müzikal ifadenize katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunu kitabın hangi özelliği ile ifade edebilirsiniz?

Viyolonsel Öğretim Elemanlarının J. J. F Dotzauer.-Exercises For Violoncello Book I Metoduna Yönelik Görüş ve Önerileri

1. Size göre metodun güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?

.....

Viyolonsel eğitiminde bu metodu yararlı bulduğunuz noktalar nelerdir?

.....

Metodu özellikle tercih etme nedeniniz nelerdir?

2. .....

3. Metotta yer alan etütleri çaldırırken ek bir metoda ya da çalışmaya ihtiyaç duyuyor musunuz?

.....

İhtiyaç duyuyorsanız, hangi metottan ne tür çalışmalar yaptırıyorsunuz?

.....

EK 3. YAYIN KABUL BİLGİSİ

KİTAP BÖLÜMÜ YAZARLIĞI

KABUL YAZISI

Sayın: TAN DEMİROĞLU, PROF. DR. BEGÜM ÖZ

Kitap adı: MÜZIK SANATI VE EĞITIMINDE ÇAĞDAŞ YAKLAŞIMLAR VII "ŞINASI ÇİLDEN ÖZEL SAYISI"

Bölüm Adı: TÜRKIYE'DE VIYOLONSEL EĞITIMINDE J.J.F. DOTZAUER EXERCISES FOR VIOLONCELLO BOOK I KITABININ VIYOLONSEL EĞITIMINDEKI PEDAGOJIK ROLÜ VE ETKILERI

Eğitim Yayınevi tarafından ARALIK 2024'te yayınlanması planlanan, yukarıda ismi yazılı eser için yayın davetimiz üzerine yazmış olduğunuz bölüm, ilgili kitapta yer almak üzere kabul edilmiştir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Saygılarımızla

EK 4. BAŞARI SERTİFİKASI

EK 5. BAŞARI SERTİFİKASI

